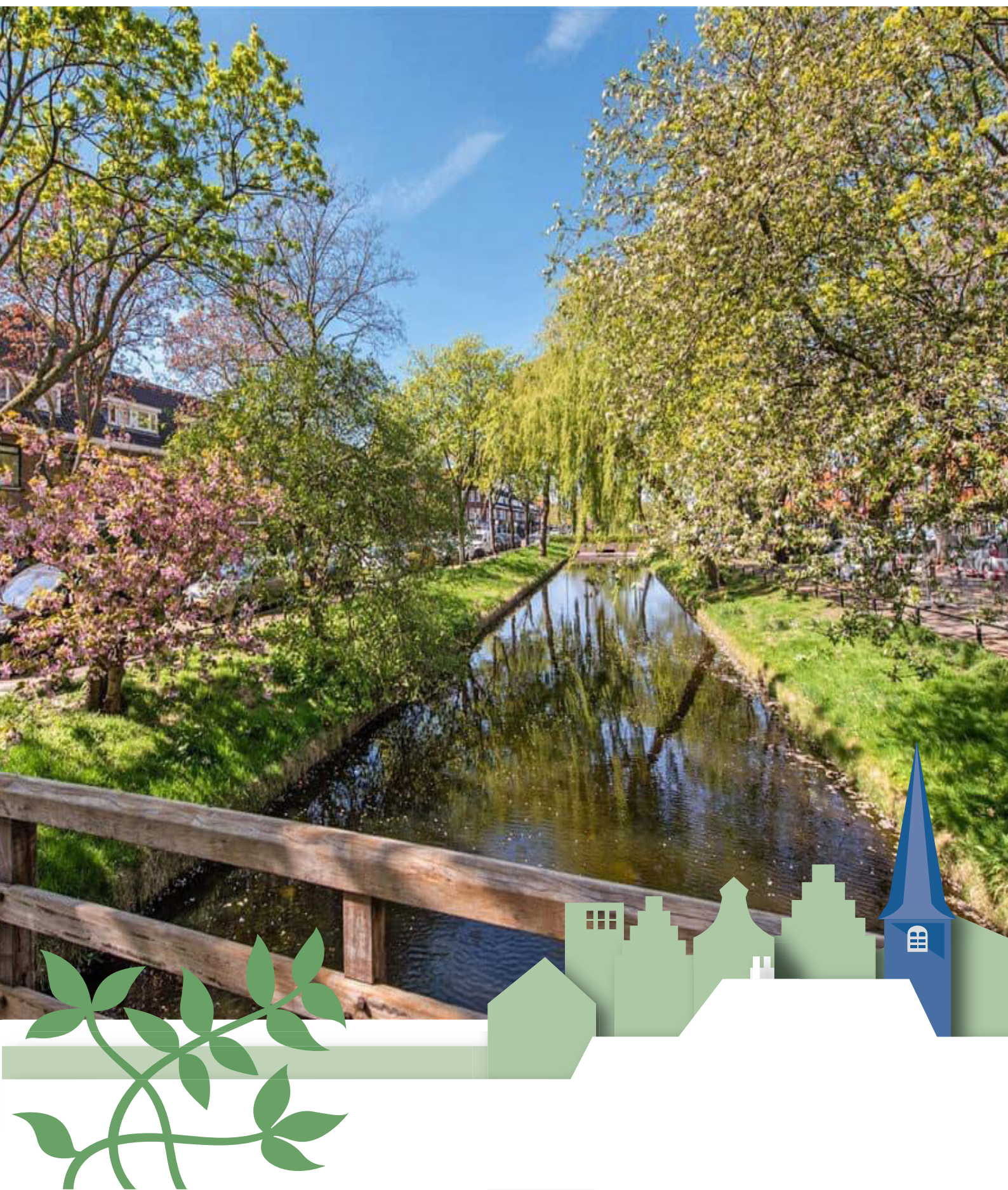

Gemeente Rijswijk

Kadernota 2026

Rijswijk

1. Samenvatting en leeswijzer

Veel gemeenten hebben voor 2026 en verder te maken met een uitdagende financiële opgave door bezuinigingen op het Gemeentefonds en sterk gestegen uitgaven voor jeugdzorg. Rijswijk heeft in 2025 al veel maatregelen getroffen om het financieel beeld meerjarig sluitend te krijgen. In deze Kadernota wordt daarop voortgeborduurd en worden de hoofdlijnen van een realistisch maatregelenpakket voor een sluitende begroting 2026 gepresenteerd. Hoofdstuk 2 bevat de inleiding en een korte schets van de context.

Uitgangspunten

De uitgangspunten voor deze Kadernota zijn uitgewerkt in hoofdstuk 3. De belangrijkste uitgangspunten zijn:

- Een reëel en structureel sluitend meerjarenbeeld;
- De financiële gezondheid structureel op orde;
- Een realistisch investeringsprogramma;
- De kaders uit de aangenomen moties Structureel gezonde financiën en Beperk externe inhuur.

Deze uitgangspunten zorgen ervoor dat we een goede en gezonde financiële huishouding overdragen naar de volgende raadsperiode.

Financiële opgave

De gemeenteraad stelde in november 2024 de begroting 2025 en verder vast. De primitieve begroting voor 2025 sluit met een licht positief saldo van € 0,5 mln., de jaren erna sluiten nog met een tekort.

Voor deze Kadernota is het financieel beeld geactualiseerd. De actualisatie betreft de doorwerking uit de jaarrekening 2024, een aantal overige ontwikkelingen en de verwerking van de financiële effecten van de Meerjarenprognose Gebiedsontwikkelingen (MPG).

De actualisatie van het financieel beeld is uitgewerkt in hoofdstuk 4 en leidt tot een financiële opgave van € 5,6 mln. voor 2026, aflopend naar € 3 mln. in 2029. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de meicirculaire, die op basis van de voorjaarsnota van het rijk positief zal zijn.

Hoofdlijnen maatregelenpakket

In hoofdstuk 5 zijn de hoofdlijnen van het maatregelenpakket uitgewerkt. De belangrijkste maatregelen die worden voorgesteld zijn:

- Door het realistisch begroten van het investeringsprogramma ontstaat financiële ruimte, want begrote kapitaallasten vallen vrij. Er is een volgende versie van het Lange Termijn Investeringsplan gemaakt en de Meerjarenprognose Gebiedsontwikkelingen (MPG) wordt geïntroduceerd.
- Voor de organisatie zijn opdrachten geformuleerd voor slimmer en efficiënter werken. De aandacht is daarbij vooral gericht op management, beleid en ondersteuning en inhuur. Ook wordt de belastingketen geoptimaliseerd.
- Mogelijkheden van digitalisering en innovatie worden benut om de taken van de gemeente slimmer en beter uit te voeren. Dit bouwt voort op de Digitaliseringsagenda uit 2023, waarbij de focus nu komt te liggen op het inzetten van nieuwe technologie. De uitvoering van de cloudstrategie leidt vanaf 2027 tot besparingen in de vorm van een lagere bijdrage aan de GRB.

Gezonde groei van de stad

In hoofdstuk 6 wordt inzicht gegeven in de financiële effecten van de groei van de stad. In het financieel beeld houden we rekening met een conservatief groeiscenario.

Subsidies

In hoofdstuk 7 wordt inzicht gegeven in de subsidies die we verstrekken. Ook zijn hier voorstellen uitgewerkt die invulling geven aan de evaluatie van het beleidskader subsidies welke gericht zijn op subsidieregelingen en een integraal afwegingsmoment.

Vervolgstappen richting begroting 2026

In november 2025 stelt de gemeenteraad de begroting 2026 vast. In dit hoofdstuk worden de onderwerpen benoemd die de komende zomerperiode worden uitgewerkt richting de begroting 2026. Dit betreft onder andere de meicirculaire, LTIP, Subsidies, Onderwijshuisvesting, de GR-begrotingen en de MOP.

Lokale heffingen en overige uitgangspunten

Uit de Centraal Economische Verkenning blijkt een verwachte ontwikkeling van de consumentenprijs index (CPI) van 2,6% voor 2026. Voorgesteld wordt de lokale heffingen voor 2026 op te hogen met de CPI van 2,6%.

Afkortingen

Afkorting	Omschrijving
AI	Kunstmatige Intelligentie
ASV	Algemene SubsidieVerordening
BCF	BTW CompensatieFonds
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
CAO	Collectieve ArbeidsOvereenkomst
CPI	ConsumentenPrijsIndex
DBA	Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties
FTE	Fulltime Equivalent
GMT	Gemeentelijk ManagementTeam
GR	Gemeentelijke Regeling
GRB	Gemeentelijke Regeling Bedrijfsvoering
ICT	Informatie- en CommunicatieTechnologie
IHP	Integraal HuisvestingsPlan
Incl	Inclusief
Inv	Investerings
IT	InformatieTechnologie
LTIP	Lange Termijn InvesteringsPlan/Programma
MEP	Mobiliteit En Parkeren
MO	Maatschappelijke Ontwikkelingen
MOP	Meerjarig Onderhoud WelzijnsAccommodaties voorziening
MPG	MeerjarenPrognose Gebiedsontwikkeling
m.b.t.	Met Betrekking Tot
ORD	Onderhoud Ruimtelijk Domein
OZB	Onroerende ZaakBelasting
P&C	Planning en Controle
PM	Pro Memorie / Ter Herinnering
RIB	RaadsInformatieBrief
RPA	Robotic Process Automation
RV	Robotic Process Automation
SBI	Start Bouw Impuls
SB	StadsBeheer
SD	Sociaal Domein
Spuks	Specifieke Uitkeringen
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VRI	VerkeersRegelInstallatie
WBI	WoningBouw Impuls
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
ZZP	Zelfstandige Zonder Personeel

1. SAMENVATTING EN LEESWIJZER	2
--------------------------------------	----------

2. Inleiding

2.1 Aanleiding	7
2.2 Context	8
2.3 Vastgestelde begroting en ontwikkeling eerste halfjaarrapportage	9

3. Uitgangspunten

3. Uitgangspunten	12
-------------------	----

4. Financiële opgave

4.1 Opgave	15
------------	----

5. Hoofdpijnen

5.1 Realistisch investeringsprogramma (LTIP)	17
5.2 Organisatie	19
5.3 Digitalisering en innovatie	26
5.4 Incidentele bedragen	28
5.5 Samenvatting maatregelenpakket	29

6 Gezonde groei van de stad

6.1 Gezonde groei van de stad	31
-------------------------------	----

7. Subsidies

7.1 Subsidies	33
---------------	----

8. Vervolgstappen richting begroting

8.1 Vervolgstappen naar de begroting 2026 en de nieuwe raadsperiode	37
---	----

9. Prijsontwikkeling en overige uitgangspunten

9.1 Prijsontwikkeling en overige uitgangspunten	41
---	----

10. Risico's

10.1 Risico's	44
---------------	----

Bijlagen

1. LTIP	46
2. Digitale kansen	56
3. Subsidies uitwerking	57

2. Inleiding

2.1 Aanleiding

De kadernota 2026 staat in het teken van forse financiële uitdagingen die zich de komende jaren aandienen. Het jaar 2026, ook wel het ‘ravijnjaar’, daalt de uitkering uit het gemeentefonds aanzienlijk als gevolg van landelijke politieke keuzes en het verdeelmodel. Daarnaast is het streven van het Rijk om de meeste Specifieke Uitkeringen (SPUK) over te hevelen naar het Gemeentefonds met een korting van 10%.

De druk op onze financiële positie neemt toe door stijgende structurele uitgaven, met name binnen de jeugdzorg, dit vraagt blijvende aandacht en keuzes. Daarnaast groeit de stad, wat extra investeringen brengt in fysieke, maatschappelijke en economische voorzieningen. In de kadernota 2025 heeft de gemeente al veel ombuigingen gerealiseerd, die in de vastgestelde begroting 2025-2028 verwerkt zijn. Om voorbereid en daadkrachtig te kunnen sturen op een sluitende begroting 2026–2029, heeft de gemeente een intern plan van aanpak Kadernota 2026 opgesteld. Hierin is afgesproken om tijdig, breed en transparant mogelijke oplossingsrichtingen in beeld te brengen. De kadernota 2026 vormt hierin een belangrijk tussenmoment waarin op hoofdlijnen keuzes worden uitgewerkt die na het kaderdebat en besluitvorming door de raad in de begroting 2026 verwerkt worden.

Een groot deel van de Nederlandse gemeenten bevindt zich in een vergelijkbare situatie, met meerjarige tekorten en scherpe keuzes op de agenda. In lijn met landelijke signalen en in afstemming met de uitkomsten van de voorjaarsnota en het hoofdlijnenakkoord is ook in deze kadernota in beeld gebracht wat de effecten en aandachtspunten voor Rijswijk zijn. Door in deze fase al een compleet beeld te geven van keuzemogelijkheden – inclusief varianten die niet worden voorgesteld – wordt de raad in staat gesteld om weloverwogen besluiten te nemen. Dit past bij onze ambitie om transparant, realistisch en toekomstgericht te sturen.

De voorjaarsnota van het rijk schetst dat het kabinet opnieuw incidenteel extra middelen toevoegt aan het gemeentefonds. Dit betreft een compensatie voor het ravijnjaar (totaal € 1,6 miljard) en de uitgaven jeugdzorg (totaal € 3 miljard). Voor 2028 en verder staat daar een ophoging van de eerder ingeboekte bezuinigingsopgave jeugdzorg tegenover, op landelijk niveau € 0,8 miljard. De extra bezuiniging betreft het invoeren van een eigen bijdrage (€ 0,3 miljard), sturen op een kortere trajectduur (€ 0,1 miljard) en het indexeren van de opbrengst van de hervormingsagenda (€ 0,5 miljard) (zie hoofdstuk 8.1). Tot slot is in de voorjaarsnota een kleine positieve bijstelling voor prijsindexatie aangekondigd.

In de meicirculaire worden de financiële effecten voor Rijswijk inzichtelijk, die zal dus in elk geval voor 2025 tot en met 2027 positief zijn. Voor 2026 en 2027 is een eerste inschatting dat het voor Rijswijk om een bedrag gaat van tussen € 2 mln. en € 3 mln incidenteel.

2.2 Context

De Kadernota 2026 vormt het vertrekpunt voor de laatste begroting van deze bestuursperiode. In maart 2026 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Er is beperkte ruimte voor nieuw beleid, en het college kiest er bewust voor om in deze fase geen ingrijpende bezuinigingsmaatregelen te treffen die direct voelbaar zijn voor inwoners of ondernemers.

Daarom is het investeringsprogramma opnieuw beoordeeld en wordt nadrukkelijk gezocht naar efficiëntiemaatregelen binnen de organisatie zelf. Daarbij hebben we een externe begrotingsscan laten uitvoeren met vergelijkbare gemeenten op taakveldniveau en kijken we kritisch naar de inrichting van processen, de inzet van digitalisering en de wijze waarop we investeringen plannen en uitvoeren. Door hier scherper te sturen, kunnen we binnen de bestaande beleidskaders ruimte creëren en de financiële druk verlichten, zonder dat dit ten koste gaat van de dienstverlening of gemeentelijke ambities.

Deze kadernota zorgt ervoor dat de nieuwe raadsperiode volgend jaar met een financieel gezonde uitgangspositie kan starten.

Relatie met Kadernota 2025

Bij het opstellen van deze Kadernota 2026 is nadrukkelijk gekeken naar de uitkomsten van het proces van vorig jaar. We hebben kritisch geëvalueerd welke werkzaamheden en inzichten uit de vorige Kadernota waardevol zijn gebleken en waar ruimte was voor verbetering in de aanpak. De nieuwe voorstellen die toen zijn ontwikkeld maar (nog) niet zijn ingezet, zijn bewaard en worden centraal vastgelegd. Zo zorgen we ervoor dat deze op een later moment alsnog kunnen worden benut, wanneer de omstandigheden of beleidskeuzes daarom vragen.

Deze aanpak zorgt ervoor dat de Kadernota 2026 niet alleen voortbouwt op het fundament van vorig jaar, maar ook een meer integrale en toekomstbestendige werkwijze laat zien bij het ontwikkelen van financieel realistische keuzes.

2.3 Vastgestelde begroting en ontwikkeling eerste halfjaarrapportage

Sinds de vaststelling van de begroting 2025–2028 zijn er diverse ontwikkelingen geweest die van invloed zijn op het financiële beeld. De belangrijkste mutaties tot en met de eerste halfjaarrapportage bestaan uit de volgende posten.

Doorwerking vanuit jaarrekening 2024

In de jaarrekening 2024 is een aantal posten verantwoord die doorwerken in het meerjarenbeeld. Voor investeringen die niet conform planning zijn afgerond in 2024 is voor 2025 sprake van incidentele vrijval van kapitaallasten. De verkoop van het vastgoedobject Laan Hofrust (het Oude Raadhuis) is doorgeschoven naar 2025. Voor 2025 en 2026 wordt rekening gehouden met extra lasten voor tijdelijke onderwijshuisvesting van de Steenvoordeschool. Daarnaast worden de effecten uit zowel de september- als de decembercirculaire in het meerjarenbeeld verwerkt (RIB 24.077).

Overige ontwikkelingen

Naast de doorwerking uit de jaarrekening zijn er nog overige ontwikkelingen die een plek moeten krijgen in het financieel beeld. Dit betreft het financiële effect van de nieuwe CAO per 1 april 2025 en de incidentele opbrengst van de verkoop van een erfpachtcontract, inclusief structurele verlaging van toekomstige erfpachtopbrengsten. Daarnaast zijn middelen nodig voor het inhalen van de achterstanden in de WMO aanvragen, inclusief structurele versterking van het WMO team. Ook wordt er rekening gehouden met de wettelijke verplichting bestemmingsplannen om te zetten in omgevingsplannen. Door een aangepaste toerekening van de uren wordt de opbrengst van de afvalstoffenheffing structureel bijgesteld. De toerekenbare lasten – en daarmee de werkelijke opbrengsten – worden bij de begroting definitief vastgesteld. Na de vaststelling van de basisregeling omgevingsplan in de tweede helft van 2025, moet deze basisregeling gebiedsgericht worden uitgerold.

Meerjarenprognose Gebiedsontwikkelingen (MPG)

Rond de Stadsas wordt in vier binnenstedelijke gebiedsontwikkelingen gewerkt aan de groei van Rijswijk. Dit betreft Bogaard stadscentrum, Kessler park, het Havenkwartier en Te Werve Oost. Het realiseren van de deelprojecten in deze gebiedsontwikkelingen gebeurt voor rekening en risico van projectontwikkelaars. De gemeente heeft daarbij een faciliterende rol en is verantwoordelijk voor de bovenliggende planontwikkeling en voor de inrichting van de openbare ruimte.

Bij deze Kadernota 2026 is de Meerjarenprognose Gebiedsontwikkelingen (MPG) opgeleverd. De MPG geeft een integraal beeld van de ruimtelijke en financiële aspecten van elke gebiedsontwikkeling en zal jaarlijks worden geactualiseerd.

De financiële aspecten van de gebiedsontwikkelingen zijn behoorlijk complex en beslaan een lange periode (tot en met 2034). De belangrijkste financiële componenten zijn de kosten voor planontwikkeling, kosten voor voorbereiding, toezicht en uitvoering, administratie en toezicht en investeringen in de openbare ruimte. Ook zijn subsidiestromen vanuit het rijk en de MRDH in de MPG verwerkt, zoals de Woningbouwimpuls en de Start Bouw Impuls.

De MPG is gericht op sturing, beheersing en verantwoording en is een nieuw instrument in de P&C cyclus. In deze eerste MPG is inzichtelijk geworden dat:

- Op langere termijn een financiële bijdrage van de gemeente nodig is. Het kostenverhaal op projectontwikkelaars en de subsidiestromen dekken niet alle kosten voor planontwikkeling. Bij de begroting 2026 zal voorgesteld worden hiervoor een egaliseringsreserve in te stellen. In het financieel beeld in deze kadernota is rekening gehouden met een jaarlijkse toevoeging aan de egaliseringsreserve van € 0,5 mln.
- Verschillende investeringen in de openbare ruimte gedaan moeten worden voor de gebiedsontwikkelingen. Niet alle investeringen kunnen volledig verhaald worden op de projectontwikkelaars. Een deel van de toekomstige kapitaallasten komt ten laste van de gemeente, in de MPG lopen dit op langere termijn op tot € 0,4 mln. structureel. Deze investeringen zijn

opgenomen in de LTIP (zie hoofdstuk 5 en bijlage 1) en de kapitaallasten hebben (netto, na aftrek kostenverhaal) via de LTIP een plek gekregen in het financieel beeld in deze Kadernota.

3. Uitgangspunten

3. Uitgangspunten

3.1 Financiële gezondheid

Een structureel gezonde financiële positie is essentieel voor het kunnen blijven uitvoeren van onze gemeentelijke taken en ambities. Een belangrijke graadmeter hiervoor is de solvabiliteitsratio – de verhouding tussen het eigen vermogen en het totaal vermogen – die inzicht geeft in de mate waarin de gemeente op lange termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

De ondergrens voor een neutraal financieel profiel ligt bij een solvabiliteitsratio van ten minste 20%. In de begroting 2025 lag de gemeente onder deze norm, mede als gevolg van structureel negatieve jaarsaldi die deze ratio op termijn verder onder druk zetten.

Het uitgangspunt is daarom dat we sturen op een solvabiliteitsratio van minimaal 20%. Dit draagt bij aan het versterken van onze financiële gezondheid en het behouden van voldoende weerstandsvermogen richting de toekomst.

Onderstaande tabel geeft een beeld van de kengetallen welke in de jaarrekening 2024 opgenomen zijn en in de begroting 2025. De kengetallen zullen gedurende de aanloop richting de programmabegroting 2026-2029 geactualiseerd worden als het investeringsprogramma en de financieringsbehoefte inzichtelijk zijn.

Kengetal	2023	2024	2024	2025
	Jaarrekening	Begroting	Jaarrekening*	Begroting*
Netto schuldquote	102,4%	109,6%	97,8%	127,0%
Solvabiliteitsratio	19,0%	20,0%	20,6%	19,0%
Grondexploitatie	39,9%	25,3%	37,8%	27,0%

* Kengetallen begroting 2025 betreft de primitief vastgestelde begroting vóór wijzigingen.

3.2 Meerjarig sluitend beeld

Het uitgangspunt is een meerjarig sluitend financieel beeld. Dit betekent dat we niet alleen kijken naar een sluitende begroting voor het komende jaar, maar ook naar een reëel en structureel evenwicht in de jaren daarna. Door deze integrale en toekomstgerichte benadering zorgen we voor een gezonde en veerkrachtige financiële huishouding, nu en in de toekomst. Een meerjarig sluitend beeld draagt bij aan het versterken van onze financiële positie. Het vergroot onze weerbaarheid en stelt ons in staat om incidentele tegenvallers op te vangen zonder direct te hoeven ingrijpen in structurele voorzieningen of beleidsdoelen.

3.3 Realistisch investeringsprogramma

Om als gemeente grip te houden op onze financiële positie én om investeringen effectief te realiseren, hanteren we als uitgangspunt dat we werken met een realistisch investeringsprogramma. Dit betekent dat we onze ambities vertalen naar een haalbare planning, waarin beschikbare capaciteit, middelen en uitvoerbaarheid nadrukkelijk worden meegewogen. Het Lange Termijn Investeringsprogramma (LTIP) speelt hierin een belangrijke rol. Deze planning biedt inzicht in de spreiding van investeringen over meerdere jaren, waardoor we beter in staat zijn om prioriteiten te stellen, investeringen goed te faseren en tijdig bij te sturen. Door op deze manier te werken, voorkomen we een onrealistisch investeringsprogramma en versterken we de uitvoerbaarheid en prioritering van de investeringen.

3.4 Motie Structureel gezonde financiën

In de begrotingsraad op 5 november 2024 is de motie Structureel gezonde financiën aangenomen. Deze motie geeft een aantal kaders mee voor uitwerking van de Kadernota 2026:

OZB niet met meer dan CPI verhogen

Deze Kadernota bevat geen extra verhoging van de OZB, ook niet van andere heffingen. Dit wordt verder toegelicht in de paragraaf Lokale heffingen in hoofdstuk 8. De CPI voor 2026 is 2,6%.

Efficiënte overheid

Voor deze Kadernota zijn de efficiëntie mogelijkheden in de organisatie goed onderzocht. In hoofdstuk 4 worden onder Organisatie de kansrijke mogelijkheden toegelicht en gekwantificeerd. De maatregelen tellen op tot € 1 mln. voor 2026, oplopend tot € 3 mln. structureel in 2028.

Realistisch investeringsprogramma

In de begroting 2025 is de eerste versie van het Lange Termijn Investeringsplan (LTIP) gepresenteerd. In deze Kadernota is de volgende versie opgenomen in hoofdstuk 4.1 en de bijlagen. Het investeringsprogramma is beoordeeld en ingeperkt. Ook zijn de benodigde investeringen in de stad voor de komende jaren goed in kaart gebracht. Dit resulteert in een positieve bijdrage aan het financieel beeld.

4. Financiële opgave

4.1 Opgave

In het begrotingsdebat in de raad van november 2024 is het meerjarenbeeld 2025-2028 vastgesteld. In dit financieel beeld is de jaarschijf 2025 sluitend en ligt er nog een opgave voor de jaarschijven 2026 en verder. De opgave in deze Kadernota 2026 wordt ook bepaald door de structurele doorwerking uit de jaarrekening 2024 en de overige ontwikkelingen die hiervoor beschreven zijn. Voor de jaarschijven 2026 en 2028 ligt er nu nog een opgave welke in de uitwerking richting de begroting 2026-2029 ingevuld zal moeten worden.

(Bedrag x (€1.000))	2025	2026	2027	2028	2029
Begroting 2025-2028	547	-4.237	-3.179	-1.982	-1.982
Amendementen begrotingsdebat	-130	0	0	0	0
Effecten jaarrekening	218	-291	0	0	0
Algemene uitkering	1.793	4.102	5.378	3.438	5.568
1e Halfjaarrapportage	-3.472	-5.313	-5.811	-5.793	-5.789
Saldo 1e halfjaarrapportage	-1.045	-5.739	-3.612	-4.337	-2.203
Overige ontwikkelingen	0	-1.330	-1.767	-1.767	-1.767
Maatregelen Kadernota 2026	1.304	4.156	4.916	3.692	3.343
Saldo Kadernota 2026	260	-2.913	-462	-2.413	-627
PM meicirculaire (incl rapp cie. van Ark)	pm	pm	pm	pm	pm
PM volume effect jeugd	pm	pm	pm	pm	pm
Saldo Kadernota 2026	260	-2.913	-462	-2.413	-627

Het tekort in het meerjarenbeeld is langs vier lijnen ingevuld door maatregelen op basis van drie centrale uitgangspunten: een realistisch investeringsniveau, het waarborgen van de financiële gezondheid van de gemeente en een meerjarig sluitende begroting. Om deze opgave structureel in te vullen is gewerkt met een brede analyse per taakveld en een aantal specifieke thematische onderdelen. Deze onderdelen zijn gericht op:

- het optimaliseren van de organisatie,
- het aanscherpen van het lange termijn investeringsprogramma (LTIP),
- het benutten van kansen via digitalisering en innovatie,
- het inzichtelijk maken van incidentele begrotingsruimte.

Deze onderdelen leveren gezamenlijk een pakket aan maatregelen op dat de basis vormt voor een sluitend financieel beeld. Het maatregelenpakket is verder uitgewerkt in hoofdstuk 5. Voor de resterende opgave zullen mogelijk beleidskeuzes gemaakt moeten worden. Dit hangt vooral af van de effecten van de meicirculaire die bij het opstellen van deze Kadernota nog niet bekend zijn. Op basis van de Voorjaarsnota van het rijk mag een positieve meicirculaire verwacht worden.

Daarnaast zijn er nog financiële onzekerheden waarvan de impact op dit moment nog niet volledig in beeld is, zoals de uitkomsten van de meicirculaire, de eerste halfjaarrapportage, en het volume-effect in de jeugdzorg. Deze onderdelen zijn nog niet gekwantificeerd en staan als pm-posten opgenomen. De resterende opgave zal – zodra deze effecten duidelijk zijn – worden ingevuld met aanvullende beleidsmaatregelen in de periode tot de programmabegroting 2026-2029 opgeleverd wordt.

5. Hoofdlijnen

5.1 Realistisch investeringsprogramma (LTIP)

Het Lange Termijn Investeringsprogramma (LTIP) is voor het eerst gepresenteerd in de begroting voor het jaar 2025. Al langere tijd is de wens om voor de lange termijn meer integraal inzicht te krijgen in benodigde en gewenste investeringen. Het LTIP van Rijswijk is een instrument dat ondersteunt bij besluitvorming over het strategisch en verantwoord investeren in de toekomst van de gemeente. Hierbij moeten verschillende maatschappelijke, financiële en infrastructurele aspecten in balans worden gebracht. Beter inzicht maakt het mogelijk investeringsprioriteiten af te stemmen op beleidsdoelen, de beschikbare middelen en de maatschappelijke behoeften van vandaag en morgen.

In het kaderdebat van 9 juli 2024 is de motie Meerjarenoverzicht kosten herinrichtingen infrastructuur aangenomen. De strekking van de motie is de behoefte aan een meerjarenplan over de kosten en de planning van grootschalige investeringen in de Rijswijkse infrastructuur. In de begrotingsraad van 5 november 2024 is de motie Structureel gezonde financiën aangenomen. Deze motie geeft het college een aantal kaders mee voor de uitwerking van de Kadernota 2026, waaronder het inperken van de omvang van het investeringsprogramma.

Onderdeel van deze Kadernota is de vervolgitwerking op de LTIP. In deze versie van de LTIP is zoals aangekondigd in de begroting 2025 en conform bovengenoemde moties de volgende doelstellingen gehanteerd:

- Het inperken van het investeringsprogramma. De ambities uit het investeringsprogramma zijn groter dan we feitelijk kunnen realiseren. Dit legt in de meerjarenbegroting onnodig beslag op middelen (begrote kapitaallasten).
- Specifiek inzichtelijk maken van investeringen in de infrastructuur en de planning daarvan.
- Toevoegen van de investeringen in de openbare ruimte die volgen uit de vier gebiedsontwikkelingen: Bogaard stadscentrum, Havenkwartier, Kessler park en Te Werve Oost.

De financiële effecten van de vervolgitwerking voor deze Kadernota zijn als volgt:

bedragen x € 1.000,-	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kapitaallasten begroting 2025						
Afschrijvingen	10.725	13.406	14.028	14.303	14.864	14.864
Rente	3.270	3.564	3.672	3.664	3.668	3.668
Doorwerking jaarrekening 2024	277	288	38	39	0	0
Subtotaal kapitaallasten begroting 2025	14.272	17.258	17.739	18.006	18.532	18.532
A) Inperken investeringsprogramma	-806	-2.495	-3.141	-3.837	-4.406	-4.406
B) Toevoegen investeringen SB, MEP, ORD en MO	0	553	1.249	2.226	3.180	4.588
Toevoegen investeringen						
C) gebiedsontwikkelingen (MPG)	0	0	3	22	102	189
Kapitaallasten Kadernota 2026	13.466	15.317	15.850	16.417	17.408	18.903
D) Financieel effect LTIP Kadernota 2026	604	1.456	1.416	1.192	843	-278

A) Inperken investeringsprogramma.

In de meerjarenbegroting was een aantal stelposten opgenomen voor jaarlijks terugkerende investeringen (bijvoorbeeld voor 'Onderhoud asfaltwegen'). Al deze stelposten zijn verwijderd uit de begroting. In het verleden is op verschillende investeringen, waaronder de jaarlijks terugkerende investeringen, sprake geweest van onderbesteding. Deze onderbesteding wordt jaarlijks beoordeeld en een (groot) deel wordt doorgerold naar het volgende begrotingsjaar. Hierdoor ontstaat een sneeuwbal effect; elk jaar neemt het bedrag van doorgeschoven investeringen toe. Ook deze niet benutte investeringsruimte is na beoordeling verwijderd, dit betreft een investeringsvolume van ongeveer € 40 mln.

Het verwijderen van de opgebouwde niet benutte investeringsruimte uit het verleden en het elimineren van de verzamelposten in de meerjarenbegroting levert een vrijval op van kapitaallasten in de begroting.

B) Toevoegen investeringen SB, MEP, ORD en MO

Volgend op het elimineren van de stelposten uit de begroting, zijn de bijbehorende investeringen specifiek gemaakt. Bijvoorbeeld voor de stelpost 'Onderhoud asfaltwegen' zijn voor 2025 tien concrete projecten uitgewerkt, met de daarbij behorende investeringsbedragen. Dit is gedaan voor de jaarlijks terugkerende investeringen van Stadsbeheer, Onderhoud Ruimtelijk Domein, Mobiliteit en Parkeren en een aantal investeringen voor sport en het wagenpark van veiligheid binnen het domein Maatschappelijke Ontwikkelingen. De kapitaallasten van deze investeringen zijn in het financieel beeld voor deze Kadernota verwerkt.

C) Toevoegen investeringen gebiedsontwikkelingen (MPG)

Voor de gebiedsontwikkelingen Bogaard stadscentrum, het Havenkwartier, het Kessler park en Te Werve Oost is een integrale en samenhangende Meerjarenprognose Gebiedsontwikkelingen (MPG) uitgewerkt. In de MPG zijn verschillende onderdelen van de ruimtelijke ordening uitgewerkt, zoals de plangebieden, de deelprojecten binnen die plangebieden, de investeringen in de openbare ruimte en het huidige inzicht van de fasering over de aankomende tien jaar. Daarbij is ook de financiële kant van de gebiedsontwikkelingen uitgewerkt, er wordt inzicht gegeven in de plankosten, het investeringsvolume en het kostenverhaal op ontwikkelaars en subsidiestromen.

Uit de gebiedsontwikkelingen volgt dus ook een aantal investeringen in de openbare ruimte. In de MPG is per gebiedsontwikkeling specifiek benoemd welke investeringen wanneer gepland zijn, met het bijbehorende investeringsbedrag. Een deel van deze investeringen wordt gedekt door bijdragen van projectontwikkelaars of ontvangen subsidie. Deze MPG investeringen zijn ook opgenomen in de nieuwe versie van de LTIP.

D) Door het inperken van het investeringsprogramma (A) en vervolgens specifieke investeringen op te voeren in de LTIP (B en C) ontstaat een mutatie in de begrote kapitaallasten. Het financieel effect van deze nieuwe versie van de LTIP is € 1,5 mln op de afschrijvingslasten voordelig voor 2026, aflopend tot een neutraal effect in jaarschijf 2030.

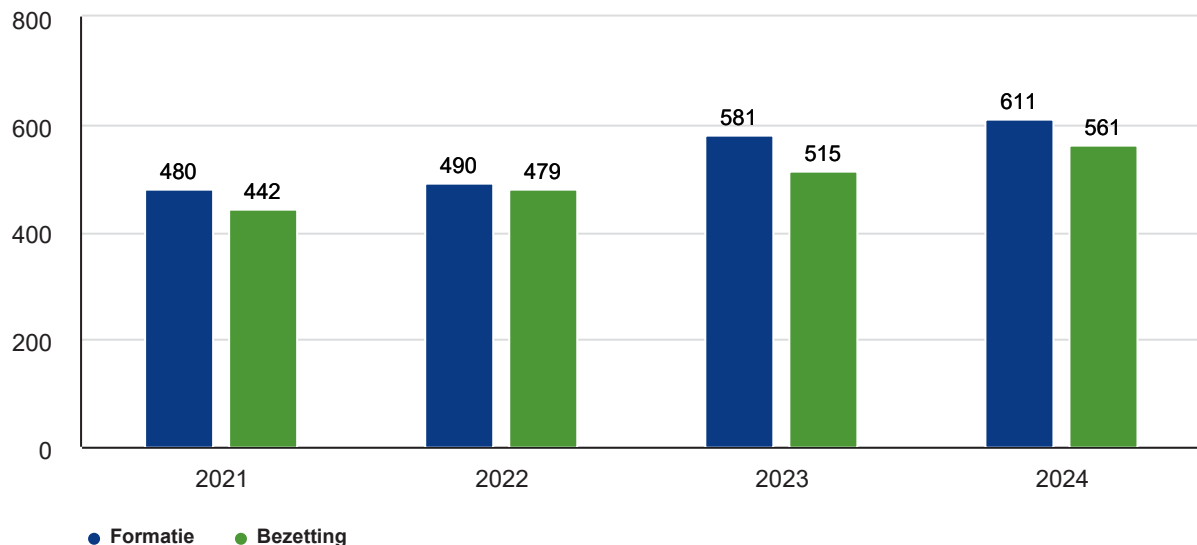
Voor de Kadernota 2026 is het investeringsprogramma beoordeeld en ingeperkt. Ook zijn de benodigde investeringen in de stad voor de komende jaren goed in kaart gebracht (zie bijlage 1. LTIP). Dat levert voor de komende begrotingsperiode financiële ruimte op. De planning van deze investeringen in de tijd en de onderlinge samenhang heeft nog verdere aanscherping nodig. Alle benodigde jaarlijks terugkerende investeringen van Stadsbeheer, Onderhoud Ruimtelijk Domein, Mobiliteit en Parkeren en de gebiedsontwikkelingen zijn nu concreet uitgewerkt en hebben een voorlopige plaats op de tijdlijn gekregen. Het in onderlinge samenhang beoordelen en prioriteren wordt in de zomerperiode opgepakt, de uitkomst wordt verwerkt in de begroting 2026.

5.2 Organisatie

Investeren in een toekomstbestendige organisatie

Om als organisatie toekomstbestendig te blijven, investeren we gericht in onze mensen, onze processen en de verdere ontwikkeling van onze organisatie. Tegelijkertijd behouden we wat ons sterk maakt: een flexibele organisatie, betrokken medewerkers en een veilige werkomgeving waarin talent tot bloei komt. We blijven actief inzetten op het aantrekken van nieuw talent, het stimuleren van persoonlijke en professionele groei en het uitbreiden van leer- en ontwikkeltrajecten, zoals traineeships en leer-arbeidsplekken.

Formatie en bezetting in fte

Groeien met Rijswijk

De groei van onze stad en de toenemende complexiteit van onze opgaven vragen om een wendbare en veerkrachtige organisatie. Tegelijkertijd zien we kansen om efficiënter te werken, onder andere door het slimmer organiseren van werk, de inzet van data en digitalisering, en het versterken van samenwerking binnen en buiten de organisatie. We maken bewust keuzes over wat we wél en niet (meer) doen, waarbij we ernaar streven de uitvoering zoveel mogelijk te ontzien. De focus bij het realiseren van besparingen ligt dan ook nadrukkelijk op beleid, ondersteuning en management.

Kansen voor efficiëntie en focus

Tegelijkertijd vraagt de financiële situatie om een kritische blik op onze inzet en capaciteit. We zien een grote personeelsdynamiek in de organisatie, die ruimte biedt om op een natuurlijke manier te herverdelen en op onderdelen te krimpen. Deze krimp vindt plaats op strategische gekozen plekken, bijvoorbeeld waar technologische ontwikkelingen leiden tot een andere inrichting van functies of waar minder nieuw beleid nodig is. Tegelijkertijd investeren we gericht op plekken waar de groei van de stad direct voelbaar is, zoals binnen het sociaal domein (bijvoorbeeld Wmo).

Strategisch investeren en herverdelen

Door te balanceren tussen gerichte investeringen, behoud van wat goed werkt en het benutten van efficiëntiekansen, bouwen we verder aan een flexibele, toekomstgerichte organisatie die klaar is voor de uitdagingen van vandaag en morgen.

Rekening houdend met deze uitgangspunten stellen we voor om de bezuinigingen te realiseren binnen een aantal strategische lijnen. We richten ons erop om de span of control van managers verantwoord te vergroten, het beperken van nieuw beleid, het versoberen van ondersteunende

functies en het terugdringen van externe inhuur. Samen moeten deze maatregelen leiden tot een structurele besparing van 3 miljoen euro. Daarmee wordt invulling gegeven aan het onderdeel efficiënte overheid uit de motie Structureel gezonde financiën die tijdens de Begrotingsraad in november 2024 werd aangenomen. De richtingen worden hieronder verder uitgewerkt.

Opgave Organisatie (x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Opgaaf financieel	1.000	2.000	3.000	3.000
Management	-300	-400	-500	-500
Functies beleidsvorming en ondersteuning	-600	-900	-1.200	-1.200
Inhuur vacatures Bedrijfsvoering	-400	-400	-400	-400
Belastingen	-150	-300	-450	-450
Legal Audit juridische functie		pm	pm	pm

Management

Er wordt kritisch gekeken naar de opbouw en omvang van het management binnen de organisatie. Binnen de organisatie is de beweging ingezet om kleinere teams samen te voegen of meer teams onder één leidinggevende te brengen. Door hier de komende jaren nadrukkelijk op te sturen, ontstaat ruimte voor een structurele besparing die oploopt tot € 500.000 per jaar.

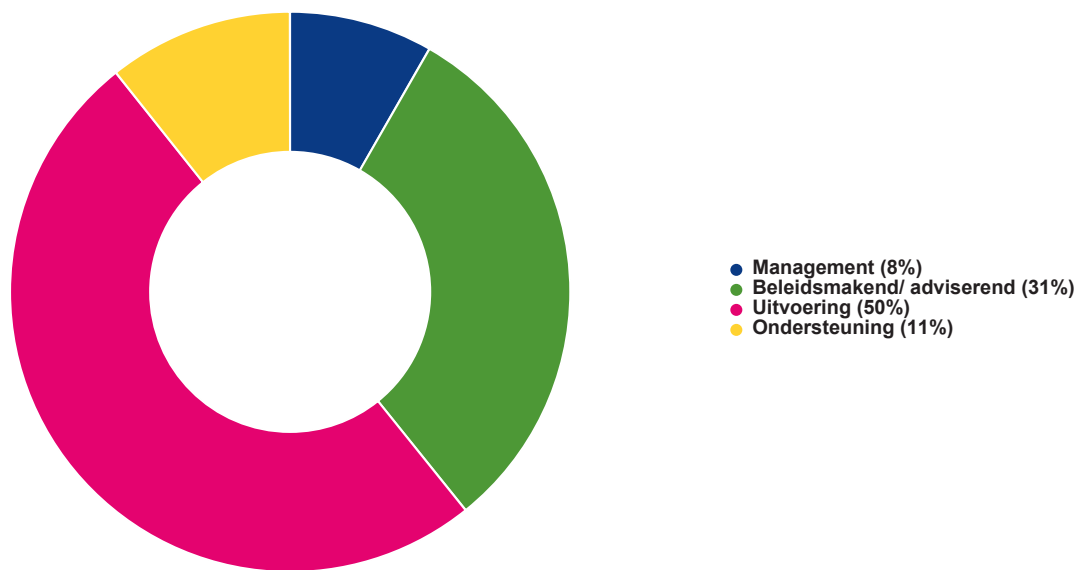
We willen niet met een vaste norm voor span of control werken, maar we willen kunnen nuanceren. In de praktijk vraagt effectieve aansturing om meer dan een rekensom; aspecten als de verhouding tussen leidinggeven en inhoudelijk meewerken, de complexiteit van de taak/opdracht van het team en aanvullende taken binnen de managementrol spelen een belangrijke rol. Deze factoren worden nadrukkelijk meegewogen in de verdere uitwerking.

Besparen in beleid en ondersteuning

De komende jaren zetten we in op een beheersbare en evenwichtige afname van het aantal formatieplaatsen binnen de beleids- en ondersteunende functies. Deze afbouw wordt proportioneel verdeeld over de domeinen, met als doel een structurele besparing die oploopt naar € 1,2 miljoen in de komende drie jaar.

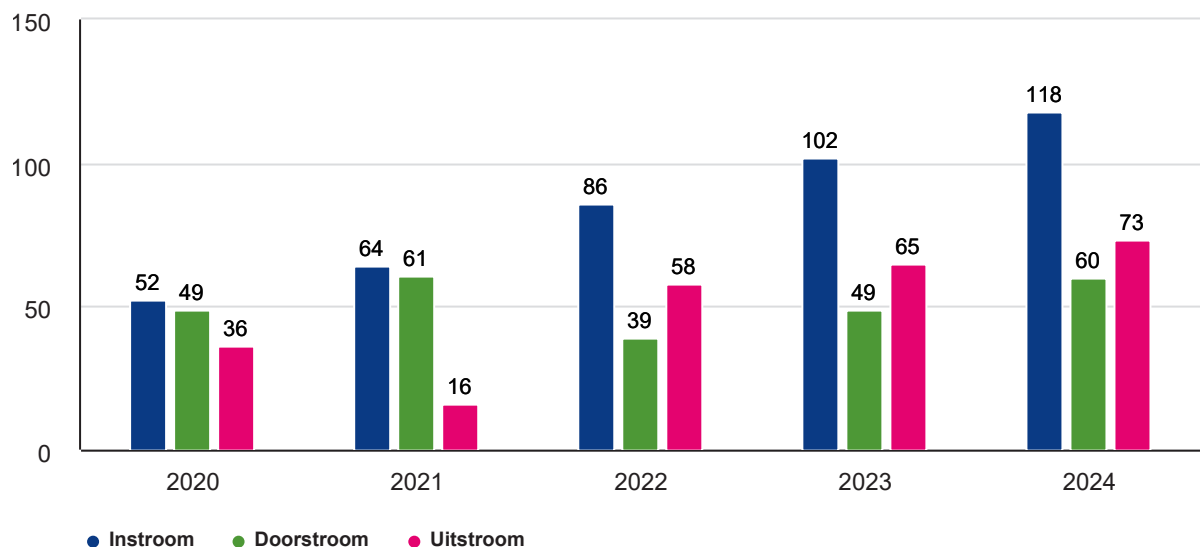
De onderstaande grafiek toont de verdeling van functies binnen de organisatie naar management, beleidsmatig/adviserend, uitvoering en ondersteuning. Deze indeling is gebaseerd op het HR21-model dat binnen de organisatie wordt gehanteerd en biedt een indicatief beeld van de functionele opbouw. Voor het nemen van concrete besluiten is nader, verdiepend onderzoek noodzakelijk. De focus van deze opgave ligt op beleidsvorming en ondersteuning. De uitvoering blijft daarbij nadrukkelijk buiten beschouwing.

HR21 verdeling naar management, beleidsmakend/adviserend, uitvoering, ondersteuning 2024

Dankzij de natuurlijke dynamiek in het personeelsbestand – waaronder natuurlijk verloop, pensionering en interne mobiliteit – zijn er voldoende mogelijkheden om deze besparing op een geleidelijke en beheerste wijze vorm te geven. Er is dan ook geen noodzaak voor harde ingrepen of geforceerde reducties. Door mee te bewegen met de bestaande personeelsontwikkelingen kan deze besparing stapsgewijs en met behoud van kwaliteit worden gerealiseerd.

In-, door- en uitstroom

Een middel om deze beweging te realiseren is het instellen van een (tijdelijke) formatiestop voor uitbreiding van beleid- en ondersteuningsfuncties, met uitzondering van nieuwe taken waarvoor structurele middelen beschikbaar worden gesteld. Binnen deze aanpak blijven we flexibel, maar voorkomen we ongewenste groei in deze functiegroepen.

Daarnaast ontstaan er kansen voor slimmere organisatie en werkwijzen, onder andere door inzet van technologie en digitalisering om de besparing te realiseren in deze functiegroepen.

Inhuur

De inzet van externe arbeidskrachten is een onderdeel van de personele inzet binnen de organisatie. Inhuur biedt de noodzakelijke flexibiliteit om tijdelijk in te spelen op capaciteitsvraagstukken, het uitvoeren van specialistische opdrachten of het vervullen van moeilijk invulbare functies. In sommige gevallen is inhuur onvermijdelijk om wettelijke taken en opdrachten tijdig en zorgvuldig uit te voeren, of om continuïteit in dienstverlening te waarborgen.

Tegelijkertijd is de organisatie bewust van de keerzijde van structurele of langdurige inhuur. Niet alleen legt het een druk op de gemeentelijke begroting, het leidt ook tot afhankelijkheid en risico's zoals het wegvloeien van essentiële kennis wanneer inhuurkrachten de organisatie verlaten. We erkennen het belang van beperking van externe inhuur, sturen scherper op noodzaak en investeren in alternatieven zoals interne doorontwikkeling en strategische personeelsplanning.

Behandeling Motie “beperk externe inhuur”

In november 2024 heeft de gemeenteraad een motie “beperk externe inhuur” aangenomen waarin het college wordt verzocht om bij de P&C cyclus, waaronder de Kadernota, te rapporteren over de inzet van externe inhuur en voorstellen te doen voor het verminderen van de netto uitgaven aan externe inhuur met ten minste 30%.

De motie wordt uitgevoerd binnen de context, waarin externe inhuur een noodzakelijke, maar ook begrensde rol vervult. Inhuur blijft in bepaalde gevallen onvermijdelijk. Het onzorgvuldig inperken van externe inhuur zou tot ongewenste risico's kunnen leiden, waaronder stagnatie van dienstverlening, vertraging van projecten en andere kosten voor de organisatie. De organisatie weegt bij de beoordeling van de inzet van externe inhuur zorgvuldig verschillende elementen zoals de reden van inhuur, de noodzaak en urgentie, de verwachte duur van de inhuur, de financiële dekking en mogelijke alternatieven.

Conform de motie wordt de gemeenteraad vanaf 2025, in lijn met de P&C-cyclus:

- In de jaarrekening geïnformeerd over de realisatie van de inhuur (de reden van inhuur, de kosten van inhuur inclusief terugbetalingen door derden);
- Via de Kadernota en begroting geïnformeerd over de begrote inhuur en de verwachte vergoedingen van derden.

De motie verzoekt om gedetailleerde informatie over de inzet van externe inhuur. Niet alle gegevens kunnen echter worden verstrekt. Zo is het aantal ingehuurde uren in sommige gevallen niet beschikbaar, omdat wordt gewerkt met aanneemsommen of vaste vergoedingen (fixed fee) waarbij urenregistratie niet wordt gehanteerd. De onderstaande tabel biedt wel inzicht in de begrote inhuur, looptijd en verwachte vergoedingen in euro's.

Om gericht te kunnen sturen is de inrichting van het nieuwe financiële systeem (ERPX) aangepast, waarin vanaf 2025 gebruik wordt gemaakt van de classificatie van 4 soorten inhuur namelijk vacature, zwangerschap, ziekte en kennis/knelpunt. Dit leidt tot verbeterd inzicht in aard, reden en omvang van inhuur. De volgende stap is het eenduidig vastleggen van deze gegevens, zodat op basis daarvan betrouwbare en bruikbare (stuur)informatie kan worden ontwikkeld.

Zo geven we invulling aan de wens van de raad om transparantie, beheersing van externe inhuur structureel te verankeren binnen het bredere personeels- en financieel beleid van de gemeente.

Begroting inhuur (bedrag x € 1.000)	2025 Lasten	2025 Baten	2026 Lasten	2026 Baten	2027 Lasten	2027 Baten
Gemeenteraad	3	0	3	0	3	0
Verkiezingen / referenda	0	0	20	0	20	0
Verkeersplannen	60	0	60	0	60	0
Omgevingsplan	81	0	81	0	81	0
Wet WOZ waardebeoordeling	78	0	78	0	78	0
Directie	9	0	9	0	9	0
Bedrijfsvoering	17	0	17	0	17	0
Project GROEI	139	0	0	0	0	0
Financiën	7	0	7	0	7	0
ICT beheer Delft	0	86	0	86	0	86
Maatschappelijke ontwikkelingen	70	0	70	0	70	0
Uitvoeringsprogramma Digitale dienstverlening	250	0	122	0	108	0
Veiligheid, Inspectie & Handhaving	270	0	40	0	40	0
Ruimtelijke Ontwikkelingen	42	0	42	0	42	0
Vergunningen	300	300	0	0	0	0
Mobiliteit en parkeren	410	0	210	0	210	0
Sociaal Domein	8	0	8	0	8	0
Subtotaal excl. RWB en gebiedsontwikkelingen	1.744	386	767	86	753	86
Plankosten overig SION t Haantje (RijswijkBuiten)	1.297	1.297	1.007	1.007	506	506
Subtotaal RWB	1.297	1.297	1.007	1.007	506	506
Gebiedsontwikkelingen	0	0	187	187	187	187
Gebiedstransformaties Havengebied	718	718	0	0	0	0
Bogaard stadscentrum	386	386	0	0	0	0
Gebiedstransformaties Te Werve	88	88	0	0	0	0
Gebiedstransformatie Kesslerpark	563	563	0	0	0	0
Gebiedsontwikkelingen	187	187	0	0	0	0
Subtotaal gebiedsontwikkelingen	1.942	1.942	187	187	187	187
Eindtotaal	4.983	3.625	1.961	1.280	1.446	779

In lijn met het tweede onderdeel van de motie van de raad – waarin wordt gevraagd om een voorstel voor een structurele vermindering van ten minste 30% van de netto uitgaven aan externe inhuur – heeft de organisatie een aantal maatregelen genomen.

In onderstaande tabel is het verloop van de inhuurkosten, de verwachte vergoedingen en de resulterende netto inhuurkosten opgenomen.

Netto inhuurkosten (bedrag x. € 1.000)	2025	2026	2027
Inhuurkosten	4.983	1.961	1.446
Vergoeding inhuurkosten	3.625	1.280	779
Netto inhuurkosten	1.358	681	667

Op basis van de begroting voor 2025 komt een reductie van 30% neer op een besparingsopgave van circa € 400.000.

De organisatie ziet het belang van structurele beperking van externe inhuur en werkt doelgericht aan het realiseren van deze ambitie.

In lijn met de motie worden de volgende afspraken uitgevoerd en middelen ingezet:

- We werken aan een optimale verhouding tussen vaste en flexibele capaciteit, waarbij we waar mogelijk externe inhuur op vacatureruimte beperken. Binnen het domein Bedrijfsvoering wordt vanaf 2025 geen inhuur meer gepleegd ter overbrugging van reguliere vacatures. Deze werkwijze levert naar verwachting een structurele besparing op van € 400.000 per jaar. Op basis van de resultaten binnen Bedrijfsvoering wordt bekeken of dit principe ook in andere domeinen kan worden toegepast.
- Toetsing vooraf aan inhuur op vacatures. Elke inhuur op vacatureruimte wordt voorafgaand aan opdrachtverlening kritisch beoordeeld en ter accordering voorgelegd aan het gemeentelijk managementteam (GMT). Bij de beoordeling wordt zorgvuldig gekeken naar het soort functie (management, beleid, ondersteuning, uitvoering), de noodzaak en urgentie, de verwachte duur van de inhuur, de financiële dekking en mogelijke alternatieven.
- Gebruik van regionale inhuurpools. Deze vormen van inhuur zijn vaak kostenvoordeliger dan inhuur vanuit de markt. De gemeente maakt gebruik van regionale inhuurpools, zoals:
 - Doorwerkgever, een platform waar gemeenten en gepensioneerd ambtenaren elkaar kunnen vinden voor tijdelijke opdrachten. Dit initiatief, gestart in samenwerking met de gemeenten

Westland, Maassluis, Midden-Delfland en Rijswijk, is in maart 2025 als pilot gestart binnen onze gemeente.

- Provincie Zuid-Holland
- Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH).
- In de krappe arbeidsmarkt wordt extra ingezet op werving & selectie. Er wordt een aanpak opgesteld om inhuur op vaste functies terug te dringen. Dit omvat onder meer actieve werving, inzet van jobmarketing en de inzet van recruitment.
- In 2024 is een gemeentebrede inventarisatie uitgevoerd in het kader van de wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA). Op basis hiervan wordt vanaf 2025 actief gestuurd op naleving, waaronder het beëindigen van inhuur met een hoog risico op schijnzelfstandigheid. De handhaving wet DBA heeft er mede toe geleid dat meerdere ingehuurd ZZP-ers in loondienst zijn gekomen.

Deze koers weerspiegelt de inzet van de organisatie om te komen tot een financieel gezonde, wendbare en toekomstbestendige personeelsinzet, met inhuur als bewuste en tijdelijke keuze – niet als standaardoplossing en waar ruimte blijft voor noodzakelijke inhuur.

Belastingen

In het Coalitieakkoord Gezonde groei, Rijswijkse koers 2022-2026 staat: “we onderzoeken de mogelijkheden of belastingen regionaal geïnd kunnen worden”. In januari 2024 heeft het adviesbureau ANG de belastingketen binnen Rijswijk doorgelicht en advies uitgebracht over het optimaliseren van de belastingketen. Op basis van het advies is er een apart team Belastingen gevormd dat bij domein Bedrijfsvoering is geplaatst. Daarnaast kreeg het zelfstandige team Belastingen een manager toegewezen die tevens heffings- en invorderingsambtenaar en regisseur is van de belastingketen. De manager Belastingen heeft opdracht gekregen de optimalisatiemogelijkheden verder uit te werken, waarbij alle opties open liggen.

Uit de doorlichting door ANG bleek dat er financiële voordelen te behalen zijn door optimalisatie van de belastingketen en dit beeld werd bevestigd in de begrotingsscan die voor deze Kadernota is uitgevoerd. Daarop is diepgaander gekeken naar de kosten van gemeenten bij een viertal samenwerkingsverbanden en de gemeenten die gebruikt waren als vergelijking in de begrotingsscan. Uit deze analyse kwamen zowel financiële als niet financiële aspecten naar voren die de uitbestedingsoptie nadrukkelijk nuanceerden.

Twee gemeenten uit de begrotingsscan blijken de belastingtaak zelfstandig uit te voeren. Een derde gemeente had belastingen uitbesteed, maar de prijs daarvoor was niet lager dan de kostprijs voor Rijswijk zoals die berekend was in het bovengenoemde onderzoek door ANG. In de vierde gemeente wordt belastingen voor het eerst in 2025 uitbesteed omdat er geen vaste medewerkers gevonden konden worden en de daardoor noodzakelijke externe inhuur structureel te duur werd. Deze gemeente had daardoor geen last van bijkomende kosten van een sociaal plan en frictiekosten.

Samenwerkingsverbanden vragen bovendien een strakke uniformering en hoge standaard in fiscaal beleid en verordeningen. Als er maatwerk wordt gevraagd dan is deelname al snel veel duurder. De gemeente zal meer moeten standaardiseren en uniformeren (dus minder maatwerk) en zelf een regisseur aanhouden voor contacten, controle, toezicht en beleid (verordeningen).

Het voorbereiden, organiseren en feitelijk uitvoeren van toetreding kost bovendien anderhalf á twee jaar. Het uitbesteden van de belastingtaak zal op zijn vroegst pas vanaf 2027 mogelijk zijn. In de tussenliggende periode kan onrust ontstaan en daardoor veel verloop van (goed) personeel plaatsvinden. De echte netto besparingen vallen nog later (2028/2029), omdat er sprake is van omschakelings- en frictiekosten.

Rijswijk ligt volledig in het verzorgingsgebied van het Hoogheemraadschap Delfland. In dit gebied verzorgt de RBG groep de belastingsamenwerking, waarbij de gemeentelijke belastingaanslagen gecombineerd kunnen worden met de diverse aanslagen van het Hoogheemraadschap (ingezeteneomslag, omslag (on)gebouwd en verontreinigingsheffing). Uit onderzoek blijkt dat de uitvoeringskosten bij de RBG groep rond € 35,- per WOZ-object zijn. Voor Rijswijk betekent dit dat het uitvoeren van de belastingtaak door de RBG groep € 1,2 mln. aan kosten met zich meebrengt. Dat is € 0,4 mln. lager dan het huidige kostenniveau van Rijswijk, dit verschil bestaat uit € 0,1 mln. extra invorderingsopbrengsten en € 0,3 mln. lagere uitvoeringskosten.

Uit de begrotingsscan en aanvullend onderzoek blijkt dat uitbesteding van de belastingtaken vanaf 2028 of 2029 een financieel voordeel van € 0,4 mln. oplevert. Alternatief is zelf de optimalisatie van de belastingketen oppakken, waarmee in het najaar van 2024 begonnen is. De baten kunnen in dat geval eerder gerealiseerd worden: enerzijds meer invorderingsopbrengsten (circa € 150K) en anderzijds € 300K aan kostenreductie door processen efficiënter en met behulp van digitalisering uit te voeren. Ook zijn er nog mogelijkheden om meer te digitaliseren en de ketenregie te versterken en efficiënter te maken.

De conclusie luidt op grond van het bovenstaande om zelf te optimaliseren in baten, kosten en procesuitvoering door de belastingtaak zelfstandig te blijven uitvoeren. In de begroting wordt hiervoor een besparing verwerkt van € 150K in 2026, oplopend tot € 450K structureel vanaf 2028.

Juridische zaken en legal audit

In de uitgevoerde begrotingsscan is gesignaleerd dat de omvang van de juridische functie wellicht ruim is. Dit is gebaseerd op een onderzoek dat werd uitgevoerd bij een aantal 100K+ gemeenten. In dat onderzoek is bij die gemeenten de omvang en opbouw van de centrale juridische afdeling (2e lijn) vergeleken, zonder de juristen in de 1e lijn in beschouwing te nemen. Het onderzoek geeft daarmee wel een beeld, maar biedt geen concrete aanknopingspunten voor de juridische functie in de gemeente Rijswijk.

Op dit moment werkt het team juridische zaken aan de totstandkoming van een mantelovereenkomst, waarmee het opvragen van extern juridisch advies gestructureerd en ingeperkt wordt. De mantelovereenkomst is naar verwachting in de loop van het derde kwartaal van 2025 gereed.

Op de agenda van juridische zaken stond ook al de uitvoering van een Legal Audit. Doel van de Legal Audit is het inzichtelijk maken van de huidige en gewenste inrichting, omvang, opbouw en kwaliteit van de totale juridische functie van de gemeente. Gelet op het voorgaande wordt aan de opdracht voor de Legal Audit een benchmark toegevoegd, waarbij de juridische functie van Rijswijk vergeleken wordt met een aantal best practices. De Legal Audit zal daarmee inzicht bieden in optimalisatie mogelijkheden en de omvang ervan. In deze Kadernota is de Legal Audit daarom pro memorie opgenomen. Na oplevering van de mantelovereenkomst wordt de opdracht voor de Legal Audit opgestart, naar verwachting in het laatste kwartaal van 2025.

5.3 Digitalisering en innovatie

De gemeente staat voor een stevige bezuinigingsopgave en een toenemende druk op de kwaliteit van dienstverlening. Daar komt bij dat geopolitieke spanningen onzekerheden met zich meebrengen die ook hun weerslag kunnen hebben op kosten voor onze informatievoorziening.

Om de organisatie toekomstbestendig in te richten, is digitale innovatie geen luxe, maar een noodzaak. Niet als doel op zich, maar als strategisch middel om processen efficiënter te maken, kosten te verlagen en de dienstverlening te verbeteren. Het verlagen van de kosten betekent soms ook dat kosten verschuiven, bijvoorbeeld naar investeringen in ICT die nodig zijn om efficiënter te kunnen werken. Die efficiëntie zorgt er op haar beurt voor dat medewerkers minder tijd kwijt zijn aan routinetaken, en meer ruimte krijgen voor complexere of mensgerichte werkzaamheden waar hun expertise het meest tot zijn recht komt.

Binnen de gemeentelijke organisatie zijn vier digitale thema's geïdentificeerd die kunnen bijdragen aan de bezuinigingsopgave:

- **Het opschonen van onze software:** In de afgelopen jaren zijn er veel losse programma's en systemen bijgekomen. Daardoor is het beheer ingewikkeld en hebben we soms meerdere systemen die hetzelfde kunnen. Door overbodige software uit te faseren, besparen we geld en maken we het beheer eenvoudiger.
- **Het automatiseren van repeterend werk:** Veel administratieve taken – zoals het overnemen van gegevens, controleren van documenten of verwerken van aanvragen – worden nu handmatig gedaan. Met slimme digitale hulpmiddelen kunnen we dit soort werk deels automatiseren. Dat scheelt tijd, voorkomt fouten en verlaagt de werkdruk.
- **Meer gebruikmaken van data bij het nemen van beslissingen:** De gemeente beschikt over veel gegevens, bijvoorbeeld over vergunningen, meldingen of financiën. Door deze data beter te benutten, kunnen we beter onderbouwde keuzes maken, efficiënter sturen en sneller inspelen op ontwikkelingen.
- **Voorzichtig starten met kunstmatige intelligentie (AI):** Denk bijvoorbeeld aan een digitale assistent die inwoners of medewerkers helpt bij eenvoudige vragen. We doen dit stap voor stap, met oog voor privacy en wetgeving.

We kiezen bewust voor een voorzichtige en gefaseerde aanpak. Dat betekent: we starten alleen met pilots als we vooraf een beeld hebben van de gevolgen, waaronder ook ethische aspecten. Daarnaast moet duidelijk zijn dat de investering zich terugverdient of op een andere manier meerwaarde oplevert. Zo houden we grip op kosten, zorgen we voor draagvlak en beperken we risico's.

Een lijst met digitale kansen helpt ons daarbij. Op basis daarvan maken we keuzes die passen bij onze doelen en de beschikbare capaciteit. Zo bouwen we stap voor stap aan een gemeente die klaar is voor de toekomst – met een betere dienstverlening voor inwoners, minder werkdruk voor medewerkers, en een efficiëntere inzet van middelen.

Cloudmigratie en samenwerking met de GRB

De verschuiving van software draaien in het eigen datacenter naar de afname van een dienst via de cloud is een wereldwijde ontwikkeling waar ook gemeenten mee te maken hebben. Softwareleveranciers bieden hun oplossingen steeds vaker uitsluitend via de cloud aan, waardoor de vraag niet is *of* gemeente Rijswijk naar de cloud gaat, maar *wanneer* deze transitie plaatsvindt.

De overstap naar de cloud brengt verplichtingen met zich mee, zoals het waarborgen van veiligheid en naleving van wetgeving (ISO27001, AVG), het maken van serviceafspraken, en het vastleggen van databezit en exitstrategieën. Hoewel de gemeente beperkt invloed heeft op deze ontwikkelingen, kan er wel gestuurd worden op het moment van migratie.

Gemeente Rijswijk heeft gekozen voor een strategie waarbij we zo slim mogelijk overgaan naar de cloud; moet software vervangen worden vanwege een nieuw contract of is een grote upgrade nodig, dan wordt meteen de overgang naar de cloud meegenomen. Om continuïteitsproblemen te voorkomen, werken we actief aan de overgang naar de cloud van de belangrijkste systemen.

De huidige agenda is dat we van de 147 belangrijkste applicaties ondertussen 107 applicaties in de cloud hebben draaien, en er voor nu in 2025 en 2026 nog een 30-tal applicaties naar de cloud migreren of uitfasen vanwege dubbele functies met andere systemen.

Met ingang van 2027 wordt het gezamenlijke datacenter vernieuwd. Voor Rijswijk wordt er vanaf 2027 nog een zeer beperkt aantal applicaties gehost in het nieuwe datacenter, want het grootste deel van de applicaties (90%) is dan naar de cloud gemigreerd. Het aandeel van Rijswijk in de kosten van het datacenter gaat vanaf 2027 dan ook omlaag, in deze Kadernota wordt rekening gehouden met € 0,5 mln. lagere bijdrage aan de GRB.

De GRB, *Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering*, is de samenwerking met gemeente Delft om een deel van de IT diensten die de gemeente heeft, gezamenlijk te organiseren. Dit bestaat uit een viertal diensten en producten:

- Werkplekdiensten
- Datacentrum diensten
- Netwerkdiensten
- IT Beveiliging van de werkplek, het datacentrum en het netwerk

De samenwerking heeft beide gemeenten veel voordeel geleverd en dit willen we naar de toekomst toe blijven voortzetten. Voor de toekomst is het belangrijk om samen te werken op diensten / producten waar er een meerwaarde is op gebied van bijvoorbeeld financiën, kennis, continuïteit. Aangezien er ontwikkelingen gaande zijn zoals de overstap naar de cloud, wordt 2025 gebruikt om de gezamenlijke dienstverlening te herijken en klaar te maken voor de toekomst.

5.4 Incidentele bedragen

Naast structurele maatregelen kijken we ook kritisch naar begrote incidentele posten die in de praktijk regelmatig niet (volledig) worden benut. Deze bedragen worden vaak pas bij de jaarrekening zichtbaar als onderbesteding en vragen dan om een toelichting. Het gaat hierbij om budgetten die niet incidenteel zijn geraamd, maar waarvan we op basis van ervaringen uit voorgaande jaren kunnen inschatten dat volledige benutting niet altijd realistisch is.

Deze begrotingsruimte willen we actief en transparant in beeld brengen. Door ook deze ruimte in de analyse te betrekken, kunnen we bijdragen aan een sluitend financieel beeld op de korte termijn, zonder direct structurele ingrepen te doen. Hierbij zal zorgvuldig afwogen moeten worden welke posten daadwerkelijk vrij kunnen vallen, om het risico op toekomstige tekorten te beperken. Bijvoorbeeld de onbenutte BCF ruimte in het gemeentefonds.

5.5 Samenvatting maatregelenpakket

Samenvattend bestaat het voorgestelde maatregelenpakket uit een combinatie van incidentele en structurele middelen oplopend tot €3 miljoen in 2029. Het pakket bevat onder meer het lange termijn investeringsprogramma en maatregelen gericht op de organisatie en taakvelden, waarbij wordt ingezet op efficiëntie, digitalisering en een vermindering van externe inhuur. Daarnaast wordt de bijdrage van Rijswijk aan de gemeenschappelijke regeling (GRB) verlaagd door het migreren van applicaties naar de cloud. Ook is er sprake van incidentele meevallers, zoals voordelen uit het gemeentefonds, BCF en ingroeimiddelen als gevolg van de groei van de stad, evenals een tijdelijke post voor structurele onderbesteding die nader ingevuld zal worden.

Maatregelen Kadernota 2026 (Bedrag x (€1.000))	2025	2026	2027	2028	2029
LTIP - afschrijvingen	604	1.456	1.416	1.192	843
Organisatie/taakvelden	0	1.000	2.000	3.000	3.000
Groei van de stad	0	0	0	-1.000	-1.000
GRB	0	0	500	500	500
Gemeentefonds/ingroei/BCF	700	1.000	1.000	0	0
Structurele onderbesteding	0	700	0	0	0
Saldo maatregelen kadernota 2026	1.304	4.156	4.916	3.692	3.343

6 Gezonde groei van de stad

6.1 Gezonde groei van de stad

Sinds 2013 wordt in Rijswijk Buiten gebouwd in de deelgebieden Sion, Parkrijk en Pasgeld. In totaal worden hier de komende jaren nog 1.800 woningen gebouwd. Naast de ontwikkeling van RijswijkBuiten, is in de afgelopen jaren ook in de bestaande stad een transformatie van Rijswijk begonnen. Voor vier binnenstedelijke gebiedsontwikkelingen langs de Stadsas zijn in de afgelopen jaren ontwikkelkaders vastgesteld en heeft de gemeenteraad op meerdere momenten deelbesluiten genomen. Hiermee worden de komende tien jaar nog eens 9.000 woningen gerealiseerd. Alles bij elkaar genomen zal het inwoneraantal van Rijswijk groeien van 60.000 inwoners nu, tot ongeveer 80.000 inwoners in 2035. De groei van de stad in het komend decennium heeft ook effect op de inkomsten, uitgaven en investeringen van de gemeente.

In deze kadernota is voor de gemeentefondsuitkering rekening gehouden met een conservatieve groei met 3.100 inwoners tot en met 2029 (zie tabel in hoofdstuk 9.1). De gemiddelde bezettingsgraad is 2,06 inwoners per woning, dat betekent dat het financieel kader gebaseerd is op 1.500 op te leveren woningen in de komende vier jaar.

Voor de Kadernota 2026 is het investeringsprogramma beoordeeld en zijn de benodigde investeringen in de stad voor de komende jaren goed in kaart gebracht (zie Hoofdstuk 5 en bijlage 1 LTIP). Met de financiële effecten daarvan is in deze kadernota al rekening gehouden. De planning van deze investeringen in de tijd en de onderlinge samenhang heeft nog verdere aanscherping nodig. Alle benodigde jaarlijks terugkerende investeringen van Stadsbeheer, Onderhoud Ruimtelijk Domein, Mobiliteit en Parkeren en de gebiedsontwikkelingen zijn nu concreet uitgewerkt en hebben een voorlopige plaats op de tijdlijn gekregen. Het in onderlinge samenhang beoordelen en prioriteren wordt in de zomerperiode opgepakt, de uitkomst wordt verwerkt in de begroting 2026.

Bij deze kadernota is ook de eerste Meerjarenprognose Gebiedsontwikkelingen (MPG) opgeleverd. Hierin worden de ruimtelijke en de financiële aspecten van de gebiedsontwikkelingen integraal en voor de totale looptijd (2035) inzichtelijk gemaakt. De financiële effecten van de MPG zijn verwerkt in deze kadernota, dit betreft het opbouwen van een egalisatiereserve en het opnemen van de investeringen in de openbare ruimte in de LTIP.

Nu de investeringen en de financiële effecten daarvan voor langere termijn goed in kaart zijn gebracht, ligt het voor de hand dit ook op te pakken voor de gemeentefondsuitkering, de eigen belastinginkomsten en de andere uitgaven die we voor de stad doen. Daarmee wordt het effect van de groei op het totale financiële kader ook op langere termijn inzichtelijk. Daar gaan we mee aan de slag voor de kadernota 2027, die aan de start van de nieuwe raadsperiode wordt opgeleverd.

7. Subsidies

7.1 Subsidies

Dit onderdeel van de kadernota is bedoeld om u meer inzicht te geven in de subsidies die we verstrekken (I) en geeft oplossingen ter verbetering van de werking van het subsidiekader naar aanleiding van de resultaten van de evaluatie van de Algemene Subsidieverordening Rijswijk 2020(ASV) en Beleidskader subsidies (II).

I Inzicht in verstrekte subsidies

De verstrekte subsidies kunnen ingedeeld worden in de volgende categorieën:

1. Wettelijk verplichte subsidies;
2. Deels wettelijk verplichte subsidies;
3. Budgettair neutrale subsidies;
4. Niet wettelijk verplichte subsidies

1. Wettelijk verplichte subsidies

Dit zijn subsidies die je als gemeente verplicht bent te verstrekken. Voorbeelden zijn de bibliotheek en de lokale publieke omroep.

2. Deels wettelijk verplichte subsidies

Bij deels wettelijk verplichte subsidies is de specifieke inzet van de gemeente niet wettelijk vastgelegd. Het is niet te zeggen welk bedrag wettelijk is en welk bedrag niet. We moeten op een onderwerp inzetten, maar in welke mate is niet wettelijk vastgelegd. Dit betreft subsidies op het gebied van onderwijs, volksgezondheid en diverse subsidies in het sociaal domein. Op de deels wettelijk verplichte subsidies loopt deels al de ombuigingen Jeugd;

3. Budgettair neutrale subsidies

Budgettair neutrale subsidies zijn subsidies waarvoor we ontvangsten binnenkrijgen, bijvoorbeeld in de vorm van specifieke uitkeringen. Die ontvangsten geven we weer uit als subsidie. Voorbeeld: onderwijsachterstandenbeleid en deels de brede regeling Combinatiefuncties;

4. Resteren de niet wettelijk verplichte subsidies

Onderdeel van de niet wettelijke verplichte subsidies zijn de grote subsidies aan de schouwburg, Trias en het museum maar bijvoorbeeld ook kleinere subsidies ten behoeve van welzijn en evenementen

Programma (bedrag x € 1.000)	Taakveld BBV	Omschrijving taakveld BBV	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
P01 Bestuur en ondersteuning	1.2	Openbare orde en veiligheid	105	107	109	109
Totaal P01 Bestuur en ondersteuning			105	107	109	109
P04 Onderwijs	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.006	1.952	1.952	1.952
Totaal P04 Onderwijs			2.006	1.952	1.952	1.952
P05 Sport, cultuur en recreatie	5.1	Sportbeleid en activering	696	672	403	403
		Cultuurpresentatie, cultuurproductie en				
	5.3	cultuurparticipatie	2.940	2.940	2.940	2.940
	5.4	Musea	540	540	540	540
	5.6	Media	1.545	1.519	1.519	1.519
		Openbaar groen en (openlucht) recreatie				
	5.7		19	19	19	19
Totaal P05 Sport, cultuur en recreatie			5.740	5.690	5.421	5.421

Programma (bedrag x € 1.000)	Taakveld BBV	Omschrijving taakveld BBV	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
P06 Sociaal domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.008	3.808	3.808	3.808
	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	5	5	5	5
	6.3	Inkomensregelingen	442	442	442	442
	6.5	Arbeidsparticipatie	16	16	16	16
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	119	119	119	119
	6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	198	198	198	198
Totaal P06 Sociaal domein			4.788	4.588	4.588	4.588
P07 Volksgezondheid en milieu	7.1	Volksgezondheid	1.932	1.845	1.845	1.845
	7.3	Afval	32	32	32	32
	7.4	Milieubeheer	1.108	1.478	923	400
Totaal P07 Volksgezondheid en milieu			3.071	3.354	2.800	2.277
Eindtotaal			15.710	15.691	14.870	14.347

Voor een meer gedetailleerd inzicht verwijzen wij u naar bijlage 3, subsidies.

II Vervolg evaluatie ASV en beleidskader subsidies

Via RIB (24.093374) bent u geïnformeerd over de resultaten van de evaluatie van de ASV. De verbeterpunten in de evaluatie genoemd zijn:

- Gebrekkige integrale afweging door spreiding van aanvragen gedurende het jaar;
- Onvoldoende werkende subsidieplafonds en
- Een te algemene ASV en Beleidskader.

Daarnaast gaven de reacties van subsidierelaties aanleiding om zowel de indieningstermijn als meerjarige subsidieafspraken te onderzoeken.

We zien mogelijke verbeteringen om de ambities die ten grondslag lagen aan de ASV en het beleidskader te realiseren.

Meerjarige subsidieafspraken

We zien mogelijkheden om binnen het huidige kader meerjarige subsidieafspraken mogelijk te gaan maken. En gaan daarover met onze partners in overleg. Meerjarige subsidieafspraken betekenen dat we ons juridisch vastleggen voor de looptijd van de afspraken waaronder de hoogte van de subsidiebedragen.

Subsidieregelingen

Naast de ASV, het Beleidskader en door de raad vastgestelde beleidskaders kan het kader voor subsidies uit subsidieregelingen bestaan. Subsidieregelingen kunnen een oplossing zijn indien er subsidiemogelijkheden zijn waar meerdere organisaties of personen gebruik van willen maken en de gemeente van tevoren duidelijk wil maken welke doelen zij voor ogen heeft en welke specifieke eisen de gemeente wil stellen aan de desbetreffende subsidiëring. In subsidieregelingen kan bepaald worden welke activiteiten voor subsidie in aanmerking komen, wat de doelgroepen zijn en hoe de subsidie wordt aangevraagd en berekend.

In subsidieregelingen kan dus een aanscherping staan van het beleidskader voor een specifieke subsidie of subsidies. Ook kan in een subsidieregeling een subsidieplafond worden opgenomen waarmee voorkomen wordt dat meer subsidie verstrekt moet worden dan er aan budget beschikbaar is vanwege de hoeveelheid en hoogte van de aanvragen.

De noodzaak om te bezuinigen geeft aanleiding om duidelijkere kaders te stellen. We verstrekken nu vaak aan dezelfde partners subsidie als voorgaande jaren. Wij doen dit op basis van de

nu geldende kaders. Dit zijn zowel de Asv en het beleidskader subsidies als de door de raad vastgestelde beleidsnota's. De subsidies worden jaarlijks getoetst en als resultaat van deze toets kunnen de activiteiten en bedragen jaarlijks verschillen. Bijvoorbeeld door maatschappelijke ontwikkelingen en wijzigende beleidsdoelstellingen. Om de integrale afweging te vereenvoudigen geeft een subsidieregeling de mogelijkheid om beter te sturen en meer in te spelen op nieuwe, innovatieve ideeën. Subsidieregelingen willen we, net als de huidige subsidies koppelen aan ons beleid, bij voorkeur per collegeperiode en op overkoepelende thema's. Bij het stoppen met subsidies moeten we rekening houden met acceptabele overgangsperiodes.

Als we onze subsidieomgeving willen wijzigen in deze richting vergt dat een grondige voorbereiding en nadere analyse. Dit vraagt mogelijk prioritering in de inzet van onze ambtelijke capaciteit,

Samengevat geven subsidieregelingen zowel de gemeente als de subsidieontvanger houvast. In Rijswijk zijn er nog maar weinig subsidieregelingen op grond van de ASV 2020 vastgesteld. Een voorbeeld is de Regeling Woningisolatie 2024 en de Tijdelijke nadere regels steun, herstel en vernieuwing culturele infrastructuur uit 2022.

In de ASV heeft de raad de bevoegdheid om subsidieregelingen in te stellen overgedragen aan het college. Gelet op het voorgaande gaan we inventariseren voor welke taakvelden of thema's we subsidieregelingen gaan uitwerken.

Integrale afweging

Momenteel kunnen volgens onze ASV aanvragen voor subsidie uiterlijk 6 maanden voor aanvang van het kalenderjaar waarop de activiteiten betrekking hebben, ingediend worden. Bij incidentele subsidieaanvragen kan van die termijn worden afgeweken. Incidentele subsidieaanvragen kunnen dus gedurende het hele jaar plaatsvinden. Het college beslist binnen 12 weken na ontvangst van een volledige aanvraag. Dit proces geeft de aanvrager flexibiliteit in tijd bij het aanvragen van een subsidie maar heeft tegelijkertijd als keerzijde dat integrale afweging niet altijd mogelijk is. In ieder geval niet binnen de begroting en slechts deels binnen een thema.

Om een meer integrale afweging mogelijk te maken is het nodig het subsidiekader aan te passen. De indieningstermijn moet afgebakend worden, rekening houdend met de tijd die nodig is om over een aanvraag te besluiten. Praktisch zal dat betekenen dat een aanvraag gedurende een vooraf bepaalde periode per jaar kan plaatsvinden.

Een afgebakende indieningstermijn in combinatie met een subsidieplafond in een subsidieregeling geeft naast de voordelen genoemd onder subsidieregelingen:

- De mogelijkheid de subsidieaanvragen integraal af te wegen binnen het thema van de subsidieregeling en binnen de gehele begrotingscontext;
- Zorgt ervoor dat niet meer subsidie verstrekt hoeft te worden dan er aan budget aanwezig is ervan uitgaande dat het subsidieplafond niet hoger is dan het budget;
- Geeft de aanvrager minder flexibiliteit. De indieningstermijn wordt ingeperkt.

Gelet op het voorgaande gaan we het volgende doen:

- We inventariseren voor welke thema's of taakvelden we subsidieregelingen gaan uitwerken;
- In die subsidieregelingen regelen we de indieningsperiode en overige spelregels;
- Integrale afweging op basis van door de raad vastgestelde (financiële) kaders en door het college vastgestelde subsidieregelingen.

Daarmee bereiken we:

- In de volgende raadsperiode integrale besluitvorming over de allocatie van middelen over de verschillende taakvelden of thema's;
- Nadere concretisering van de doelen uit de beleidskaders die we met subsidieverstreking willen bereiken;
- Daarmee recht doen aan budget/allocatierecht van de raad en aan de rol en positie die het college hierin wil innemen;
- Waarbij voor raad en college de mogelijkheid bestaat nadrukkelijker te prioriteren en sturen binnen de totale begroting.

8. Vervolgstappen richting begroting

8.1 Vervolgstappen naar de begroting 2026 en de nieuwe raadsperiode

In deze kadernota zijn de uitgangspunten en de hoofdlijnen van het maatregelenpakket geschetst waarmee een structureel en reëel sluitende (meerjaren)begroting voor 2026 en verder uitgewerkt wordt. Met de begroting 2026 komt ook het einde van deze raadsperiode in zicht. Het belang van gezonde groei is ook in de volgende raadsperiode onverminderd groot. Thema's zoals bijvoorbeeld bouwen, verduurzamen, inburgering, de mentale gezondheid van jongeren, een gedifferentieerd woningbouwprogramma, leefbaarheid, en veiligheid, inkomensregelingen, het voorzieningenniveau in de stad, het versterken van de natuur en biodiversiteit zijn blijvend relevant, ook voor de langere termijn. In het laatste tijdvak van deze raadperiode zetten wij ons onverminderd in voor de huidige en toekomstige inwoners, organisaties en bedrijven van Rijswijk. Het financiële kader houden we daarbij goed in het oog, zodat Rijswijk ook in de volgende raadsperiode(n) gezond verder kan groeien.

Hieronder worden de onderwerpen gepresenteerd waaraan gewerkt wordt. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen wat gericht is op de begroting 2026 en wat gericht is op de langere termijn.

Onderwerpen voor de begroting 2026

De volgende onderwerpen worden in de zomerperiode verder uitgewerkt voor de begroting 2026:

- Meicirculaire: de verwerking van de meicirculaire. We verwachten op basis van de voorjaarsnota een meicirculaire die voor de korte termijn positief is (2025 t/m 2027), maar dat er vanaf 2028 nog financieel vraagstuk resteert.
- LTIP: voor de Kadernota 2026 is het investeringsprogramma beoordeeld en ingeperkt, maar er moet nog een prioriteringsslag gemaakt worden. Het integraal beoordelen en prioriteren van de investeringen wordt in de zomerperiode opgepakt. De uitkomsten worden verwerkt in de begroting 2026.
- Subsidies: in de uitwerking richting de begroting 2026 gaan we inventariseren voor welke thema's of taakvelden we subsidieregelingen gaan uitwerken.
- WMO: achterstanden zijn onwenselijk en worden ingelopen. De druk op WMO voorzieningen neemt toe terwijl het budget vanuit de rijksoverheid achterblijft. De landelijke invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage is uitgesteld terwijl verscherpte brandveiligheidseisen nieuwe uitdagingen oplevert zoals de stalling van scootmobielen. We willen bezien of dit probleem via bijvoorbeeld een subsidieregeling voor stallingen kan worden opgelost.
- Inkomensregelingen: In de aanloop naar de begroting werken we een onderzoeksvoorstel uit naar beleidskeuzes en effecten van verschillende inkomensregelingen.
- Onderwijshuisvesting: voor de Melodie en voor de tijdelijke huisvesting Pasgeld zal bij de begroting een voorstel gedaan worden voor ophoging van het krediet, zie RV 25-004. De aanvragen van schoolbesturen voor het huisvestingsprogramma 2026 zullen worden beoordeeld en verwerkt worden in de begroting.
- Marimbahal: in maart heeft de raad ingestemd met het scenario 'motie raad' (scenario B) voor de herontwikkeling van de locatie Marimbahal en omgeving. De kredietaanvraag en de grondexploitatie worden verwerkt in de begroting 2026.
- Verduurzaming: richting de begroting 2026 wordt een businesscase en een investeringsvoorstel uitgewerkt voor de verdere verduurzaming en renovatie van de Schouwburg. Zie ook RIB 25.023313.
- Huurteam: we gaan aan de slag met de uitvoering van Wet betaalbare huur en Wet goede verhuurderschap door o.a. de inzet van een huurteam. De financiële dekking komt vanuit de decentralisatie-uitkeringen voor deze nieuwe gemeentelijke taak.
- Omgevingsplannen: De Omgevingswet vereist dat gemeenten voor 2030 alle bestemmingsplannen hebben omgezet in omgevingsplannen. De hiervoor benodigde middelen zijn in de 1e Halfjaarrapportage 2025 verwerkt, zodat Rijswijk aan deze wettelijke verplichting kan voldoen. Richting de begroting 2026 wordt uitgewerkt hoe de borging van de Omgevingswet en het beheer van de omgevingsplannen en de omgevingsvisie vorm krijgt.
- Economie: Rijswijk investeert in economische groei, een gezond vestigingsklimaat en werkgelegenheid. Dat doen we ook in de vier binnenstedelijke gebiedsontwikkelingen en via het IPP Haaglanden. Gewerkt wordt aan thema's als ruimte voor bedrijven vanuit de regionale principes 'juiste bedrijf of de juiste plek' en 'beter benutten van bestaande terreinen'. Uit de meerjaren prognose gebiedsontwikkelingen (MPG) volgt het behoud, de verbetering en uitbreiding

tot 130.000m² BVO voor verschillende soorten bedrijvigheid. Richting de begroting 2026 wordt uitwerkt hoe de inzet van het team Economie en het accountmanagement hierin de komende jaren mee kan groeien.

- **Pandbrigade:** Op 1 januari 2024 is de Rijswijkse Pandbrigade gestart. De pandbrigade is gericht op het onderzoeken en aanpakken van woningmisstanden en oneigenlijk gebruik van panden. Hiervoor is ook een gemeentelijk meldpunt geopend. De evaluatie over de eerste fase, met scenario's voor het vervolg opgesteld. De uitkomsten worden verwerkt in de begroting 2026.
- **City Marketing:** Rijswijk is een gastvrije gemeente. Richting de begroting gaan we inzichtelijk maken wat ervoor nodig is om extra inzet te plegen op bijeenkomsten voor nieuwe inwoners en internationale bedrijven.
- **Ondergronds Afval Transport:** in drie binnenstedelijke gebiedsontwikkelingen is het inzamelen en ophalen van het huishoudelijk afval onderwerp van onderzoek. De dienstverlening aan de inwoners en het optimaal benutten van de openbare ruimte vraagt om slimme oplossingen voor de afvalinzameling. In het raadsvoorstel RV 25-030 zijn de haalbaarheidsonderzoeken en de businesscase van het OAT opgenomen en wordt een voorbereidingskrediet aan de raad gevraagd. Bij de begroting 2026 wordt rekening gehouden de financiële effecten (inclusief de dekking) voor de korte en lange termijn.
- **Station Rijswijk Buiten:** het nieuwe station RijswijkBuiten, als één van de nieuwe stations in de MIRT-Verkenning Oude Lijn, is een belangrijke en zeer gewenste OV-verbinding voor RijswijkBuiten en omgeving, voor wonen en werken, en moet worden ingepast binnen de bestaande en toekomstige bebouwing. Afhankelijk van de uiteindelijke locatie van het station zijn er meekoppelkansen zoals de geplande fiets- en voetgangersonderdoorgang in combinatie met een ecologische verbindingszone ter hoogte van de parkloper. De komst van station Rijswijk Buiten is noodzakelijk door de verstedelijking van Rijswijk (en Delft-Noord). Met de aanleg van een halteplaats krijgen de inwoners van Rijswijk Buiten, maar ook de rest van de omgeving, waaronder de bewoners van Delft-Noord en de werknemers van de DSM-campus en de TNO-locatie, veel beter toegang tot openbaar vervoer. De komende tijd wordt de omvang van de benodigde investering (indicatief € 10 miljoen) en de benodigde inzet voor onderzoek en projectmanagement verder uitgewerkt. Dit zal een plek krijgen in de LTIP.
- **Hof van Rijswijk:** voor het project Hof van Rijswijk heeft het grootste deel van de sloopwerkzaamheden plaatsgevonden. Gedurende deze periode is er sprake geweest van ernstige overlast en zijn er zaken in het ontheffingsproces niet goed verlopen. De gemeente heeft een zorgplicht naar haar bewoners. Dit houdt in dat met alle betrokken partijen afspraken zijn gemaakt om het vervolgtraject beter te laten verlopen. Door de uitzonderlijke complexiteit wil de gemeente de bewoners van de plintwoningen en aangelegene woontoren tegemoetkomen. Dit door tijdens, de onvermijdelijke ernstige overlast, een ruimte te bieden voor woon-, werk- en/of slaapplek. De behoeften hiertoe zijn geïnterviewd. Ook heeft de gemeente extra effort moeten stoppen in het omgevingsmanagement. Voor het treffen van deze ondersteuning is het jaar 2025 € 49.000 benodigd en voor het jaar 2026 € 74.000. Voorgesteld wordt om de benodigde middelen ten laste van het gebiedsontwikkeling Bogaard stadscentrum te brengen.
- **Weesfietsen:** in juli 2021 is de motie 'Geef weesfietsen een tweede leven' (ID 210) aangenomen. Om uitvoering te geven aan deze motie is budget nodig voor het handhaven op weesfietsen, omdat deze fietsen nu blijven staan en niet worden weggehaald. Daardoor blijven veel plekken in de fietsenstalling onnodig bezet, terwijl andere gebruikers juist moeite hebben om een plekje te vinden. Dit zorgt ervoor dat de stalling snel vol raakt en minder goed te gebruiken is. Zonder handhaving wordt de stalling rommelig en minder overzichtelijk, wat het gebruik minder prettig maakt. Ook kan dit ertoe leiden dat mensen hun fiets ergens anders of verkeerd neerzetten, wat de doorstroming en veiligheid vermindert. Handhaving helpt om de stalling netjes, toegankelijk en bruikbaar te houden voor iedereen.
Er is een investeringsbudget nodig om een goed systeem op te zetten voor de handhaving op weesfietsen. Denk hierbij aan een fietsdepot, materiaal en hulpmiddelen die nodig zijn om fietsen weg te halen en op te slaan. Deze eenmalige kosten kunnen betaald worden uit het bestaande investeringsbudget voor fietsparkeren. Daarnaast zijn er ook jaarlijks terugkerende kosten. Voor het handhaven zijn toezichthouders en sociale medewerkers nodig, en er zijn kosten verbonden aan een fietsdepot. In totaal gaat het om ongeveer €70.000 per jaar.
- **Schoolmaatschappelijk werk:** de overeenkomst uit een gezamenlijke aanbesteding loopt af. Om het schoolmaatschappelijk werk van af het schooljaar 2025-2026 op het huidige peil voort te zetten zijn extra middelen nodig als gevolg van gestegen tarieven.

Onderwerpen voor de langere termijn

De volgende onderwerpen zijn meer gericht op de langere termijn, er wordt deze raadsperiode aan gewerkt:

- Programma Rijswijk Samen Dichtbij: sinds 2024 voeren we het programma Rijswijk Samen Dichtbij uit. Met dit programma investeren we in een brede toegang en betere integrale dienstverlening van de gemeente aan de inwoner. We bereiden ons voor op landelijk gestelde eisen aan gemeenten voor de komende jaren zoals samengevat in het 'Richtinggevend Kader Toegang, lokale teams en integrale dienstverlening' van de VNG. De beweging naar een goed toegeruste toegangsfunctie en stevige lokale teams wordt gezien als de sleutel om zorg en ondersteuning beter te organiseren, waarbij het perspectief van de inwoner centraal staat. Het versterken en verbeteren vraagt vanaf 2027 financieel extra inzet.
- Strategisch en wijkgericht welzijnswerk: in navolging van de raadsessie op 18 maart 2025 onderzoeken we welke stappen we moeten zetten om het welzijnsaanbod meer wijkgericht in te richten en afgestemd op de specifieke vraag en behoefte per wijk. Zodat we meer inzetten op het versterken van de sociale basis en duurzame samenwerkingsafspraken. Aan de voorkant vraagt dit een investering om de noodzakelijke omslag te kunnen maken naar een effectief en duurzaam wijkgericht welzijnswerk.
- Actualiseren Meerjaren Onderhoudsplannen vastgoed: de huidige beheerplannen dateren van 2021 en zijn sindsdien niet meer geïndexeerd. Vanwege de professionaliseringslag zal een aantal panden aan het beheerplan worden toegevoegd en zullen er noodzakelijke stappen gezet worden richting een duurzaam meerjarenonderhoudsplan. Ook kan het herijken van de vastgoedstrategie van invloed gaan zijn op dit te vormen beheerplan en vice versa. Dit zal van invloed zijn op de nieuw vast te stellen jaarlijkse dotatie voorziening Onderhoud Welzijnsaccommodaties (MOP) en hiermee ook op de meerjarenbegroting. Na de uitvoering van de herijking zal er een voorstel richting de raad gaan met als doel om het beheerplan 2026 - 2030 vast te stellen. Op basis van deze nieuwe beheerplannen zal de jaarlijkse dotatie aan de voorziening ook opnieuw moeten worden vastgesteld. Duidelijk is dat in de begroting 2026 rekening gehouden moet worden met een significante stijging van de jaarlijkse dotatie, deze zit nog niet in het financieel beeld.
- Don Bosco: Don Bosco heeft tijdelijk onderdak gevonden bij de scouting. Voor de permanente huisvesting van Don Bosco worden nu de benodigde ruimtelijke procedures doorlopen. Vanuit Maatschappelijk Vastgoed wordt onderzocht hoe we Don Bosco kunnen faciliteren in hun huisvestingsvraagstuk.
- Regionale ontwikkelingen: Er wordt een visie op regionale samenwerking uitgewerkt. Het vaststellen van een Regionale Woonzorgvisie is voorzien na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026. In deze raadsperiode is het doel hiervoor een uitgangspuntennotitie vast te stellen.
- Ruimte en wonen: doelstelling is in deze raadsperiode een nieuw gemeentelijk Volkshuisvestingsprogramma vast te stellen, als opvolger van de Woonvisie en als uitvoeringsprogramma van de Omgevingsvisie.
- Huiselijk geweld en femicide: er wordt een Rijswijkse aanpak huiselijk geweld en femicide uitgewerkt. Daarbij worden ook de mogelijkheden onderzocht voor het vestigen van een Filomena en/of een Oranje huis in Rijswijk en omgeving. Filomena helpt slachtoffers van complex huiselijk geweld en kindermishandeling. Oranje huis is gericht op tijdelijke opvang van slachtoffers van huiselijk geweld in een open en zichtbare, maar toch veilige setting.
- Natuur en biodiversiteit: meten is weten. Nog deze raadsperiode wordt een voorstel voor de systematiek en de frequentie van het monitoren van natuurwaarden en biodiversiteit ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.
- Gezondheid: een voorstel voor nieuw gezondheidsbeleid wordt uitgewerkt en ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.
- Inburgering: de herziening van de Kadernota Inburgering wordt uitgewerkt en ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.
- Buitensport accommodaties: op basis van het afgeronde onderzoek naar buitensportaccommodaties zetten we stappen richting uitvoering.
- Jeugd: we ontwikkelen een structurele aanpak voor de mentale gezondheid van jongeren, mede in het licht van het aflopen van de SPUK-regelingen en de huidige onzekerheid over mogelijke vervolfinanciering.
- Sterke lokale teams: In 2026 beginnen we met het sterker maken van de basis voor lokale teams. Deze teams zijn belangrijk in de wijk. Ze helpen mensen direct, in plaats van ze door te verwijzen.

9. Prijsontwikkeling en overige uitgangspunten

9.1 Prijsontwikkeling en overige uitgangspunten

In het Centraal Economisch Plan 2025 (Centraal Economisch Planbureau, februari 2025) is de nationale consumenten prijsindex (CPI) voor 2026 geraamd op 2,6%. Deze CPI is de algemene grondslag voor de verwerking van de verwachte prijsontwikkeling in de begroting 2026.

Algemene uitgangspunten

Bij het opstellen van de begroting wordt verder rekening gehouden met de volgende algemene uitgangspunten:

Per 1 januari	2024	2025	2026	2027	2028	2029
aantal woningen	28.745	29.173	29.601	30.029	30.457	30.681
WOZ waarde woningen x € 1.000,-	10.359.173	10.500.413	10.641.653	10.782.893	10.924.133	10.998.053
WOZ waarde niet woningen x € 1.000,-	2.407.460	2.407.460	2.407.460	2.407.460	2.407.460	2.407.460
gemiddelde bezetting van 1 woning	2,0748	2,0612	2,0612	2,0612	2,0612	2,0612
inwoners	59.640	60.132	61.015	61.897	62.779	63.241

Indexatie en exploitatiebudgetten

Gezien de financiële situatie is het uitgangspunt dat voor de gemeentelijke exploitatiebudgetten alleen wordt gecompenseerd voor inflatie als dit strikt noodzakelijk is en aangetoond kan worden. Daarbij is prijsontwikkeling van de algemene uitkering en de hogere opbrengst vanuit inflatiecorrectie van belastingopbrengsten taakstellend om de indexatie op te vangen.

Verstrekke subsidies

Indien indexatie in de subsidieaanvraag wordt opgenomen zal dit bij beoordeling van de subsidieaanvraag worden meegewogen. Hierbij wordt rekening gehouden met de Algemene subsidieverordening Rijswijk 2020 en de beleidskaders.

Gemeenschappelijke regelingen

Jaarlijks wordt er vanuit gemeenten in de regio Haaglanden een kaderbrief gestuurd naar de besturen van de gemeenschappelijke regelingen. In deze brief zijn de (financiële) uitgangspunten voor de begroting opgenomen.

In de kaderbrief voor de begroting 2026 is aangegeven dat gelet op de grote financiële uitdagingen door de aangekondigde korting van het Rijk op het gemeentefonds, er ook een beroep wordt gedaan op de gemeenschappelijke regelingen. In dat kader is de GR'en gevraagd om in de begroting uit te gaan van een besparing van 6,2%, gelijk aan de korting op het gemeentefonds voor alle Haaglandengemeenten gezamenlijk.

In de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen is hier in meer en mindere mate invulling aan gegeven. In de zienswijzen over deze begrotingen heeft uw raad hierop kunnen reageren.

Loonontwikkelingen en CAO

In deze kadernota is rekening gehouden met de nieuwe CAO per 1 april 2025. Er is nog geen akkoord over deze CAO, daarom is rekening gehouden met de stand van de onderhandelingen in maart 2025. De functiehuisherziening en bezoldiging van politieke ambtsdragers is volgens het rechtspositiebesluit verwerkt in het financieel beeld.

Huren

Over het algemeen wordt voor huuraanpassingen 2026 2,6% verhoging gehanteerd conform CPI. Hierbij zullen we afwachten wat het rijk in de voorjaarsnota hanteert.

Lokale heffingen

Uitgangspunt is inflatiecorrectie van de lokale heffingen met 2,6% op basis van de CPI. Dit percentage is ook het uitgangspunt voor de leges.

Door een aangepaste toerekening van de uren wordt de opbrengst van de afvalstoffenheffing structureel bijgesteld. De toerekenbare lasten – en daarmee de werkelijke opbrengsten – worden bij de begroting definitief vastgesteld.

10. Risico's

10.1 Risico's

De belangrijkste risico's en onzekerheden voor de gemeente Rijswijk zijn op dit moment de ontwikkeling van de uitgaven voor jeugdzorg, de grondexploitatie Rijswijk Buiten, de binnenstedelijke gebiedsontwikkelingen met bijbehorende subsidiegelden en de gemeentefondsuitkering.

Voor de jeugdzorg is het uitgavenniveau opgelopen van € 19,3 miljoen in de begroting 2023 tot € 24 miljoen in de begroting 2025. Dit laatste bedrag is rekening gehouden met de financiële effecten van het kostenbeheersingsprogramma. Uit het rapport van de commissie van Ark is op te maken dat op landelijk niveau voor 2025 een volumestijging van 4,7% verwacht wordt. In Rijswijk zien we deze ontwikkeling nog niet terug in de onderliggende cijfers van de afgegeven beschikkingen en de verzilveringsgraad daarvan. We houden hier op maandbasis vinger aan de pols.

Voor RijswijkBuiten geldt dat met de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie de boekwaarde en het uiteindelijk te verwachten financiële resultaat jaarlijks integraal opnieuw beoordeeld worden. De boekwaarde in de jaarrekening 2024 bedraagt € 110 mln. Door de juridische procedures over Pasgeld moet hier tijdelijk een pas op de plaats gemaakt worden. Ontwikkelingen in het consumentenvertrouwen, de hypotheekrente en op de woningmarkt kunnen een positief of negatief effect hebben op de boekwaarde.

Voor de vier binnenstedelijke gebiedsontwikkelingen is tegelijk met deze kadernota een Meerjarenprognose Gebiedsontwikkelingen (MPG) opgeleverd. De MPG geeft een integraal en samenhangend beeld van de ruimtelijke en financiële effecten van de vier gebiedsontwikkelingen. Daarbij worden ook de risico's binnen elk van de vier gebiedsontwikkelingen jaarlijks opnieuw beoordeeld. Deze risico's zijn beperkter dan in de grondexploitatie RijswijkBuiten, omdat de deelprojecten voor rekening en risico van projectontwikkelaars ontwikkeld worden. De risico's voor de gemeente betreffen met name de niet verhaalbare plankosten, investeringen in de openbare ruimte en de rechtmatige besteding van subsidies die de gemeente van het rijk ontvangt, zoals de Woningbouw Impuls (WBI) en de Start Bouw Impuls (SBI).

De gemeentefondsuitkering is de belangrijkste inkomstbron van gemeenten. Er is de afgelopen periode veel te doen geweest over bezuinigingen van het rijk op het gemeentefonds. Uit de voorjaarsnota van het rijk blijkt dat het rijk voor 2026 en 2027 extra middelen toevoegt aan het gemeentefonds. In de meicirculaire zal blijken hoe dit voor Rijswijk uitpakt. De uitkomsten van de meicirculaire zullen daardoor voor de korte termijn positief zijn. Voor de langere termijn kunnen we in deze kadernota op dit moment nog geen uitspraak doen. De uitkomsten van de meicirculaire zijn niet in deze kadernota verwerkt, de raad wordt hierover voor het kaderdebat geïnformeerd via een RIB.

Voor de financiële gezondheid is sprake van een spanningsveld. Het uitgangspunt dat alle jaarschijven in de begroting 2026 structureel en reëel sluitend zijn, zorgt ervoor dat de financiële gezondheid op niveau blijft. Richting begroting 2026 vindt een prioriteringsslag plaats binnen het investeringsprogramma. Het investeringsvolume heeft een dusdanige omvang dat er middelen voor aangetrokken moeten worden. Dit zet de solvabiliteit onder druk.

Bijlagen

1. LTIP

1.1 Stadsbeheer

LTIP gevolgen kapitaallasten Stadsbeheer																	
bedragen x	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042
€ 1.000,-																	
Elimineren begrote kapitaallasten (excl afval en riolering, via heffingen)																	
Beheerplan wegen	18	52	105	148	148	148	148	148	148	148	148	148	148	148	148	148	148
Herstel asfaltwegen	60	93	127	160	160	160	160	160	160	160	160	160	160	160	160	160	160
Integrale herinrichting probleemstraten (graag naam wijzigen naar herinrichting straten, wegen en pleinen).	39	77	115	153	153	153	153	153	153	153	153	153	153	153	153	153	153
Opwaarderen kansrijke plekken	11	21	31	41	41	41	41	41	41	41	41	41	41	41	41	41	41
Vervanging armaturen	10	20	30	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40
Vervanging kabelnet openbare verlichting	23	46	69	92	92	92	92	92	92	92	92	92	92	92	92	92	92
Vervanging lichtmasten	12	24	36	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48
Herstellen (duiker)bruggen (graag naam wijzigen in herstellen civiele kunstwerken).	4	10	13	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
Vervanging verkeerslichtinstallaties (20 jr)	6	12	18	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
Vervanging verkeerslichtinstallaties (40 jr)	6	12	18	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
Vervangen beschoeiingen	42	83	124	165	165	165	165	165	165	165	165	165	165	165	165	165	165
Transformatie Wilhelminapark	15	30	45	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60
Herinrichten speelplekken in de wijk	17	33	49	65	65	65	65	65	65	65	65	65	65	65	65	65	65
Totaal elimineren	263	513	780	1.036	1.036	1.036	1.036	1.036	1.036	1.036	1.036	1.036	1.036	1.036	1.036	1.036	1.036
Toevoegen kapitaallasten LTIP (excl afval en riolering, via heffingen)																	
Asfaltwegen	108	187	264	360	454	550	646	742	838	934	1.030	1.126	1.222	1.318	1.414	1.510	1.510
Herinrichtingen	21	105	222	327	509	597	684	772	859	947	1.034	1.122	1.209	1.297	1.384	1.472	1.472
Kansrijke plekken	19	24	30	35	40	45	51	56	61	66	72	77	82	87	93	98	98
Armaturen	10	21	31	41	51	62	72	82	92	103	113	123	133	144	154	164	164
Kabelnet openbare verlichting	28	51	75	98	122	145	168	192	215	239	262	286	309	332	356	379	379
Lichtmasten	12	17	21	26	38	50	62	74	86	98	110	122	134	146	158	170	170
Civiele kunstwerken	26	44	44	55	65	76	86	97	107	118	128	139	149	160	170	181	181
VRI (30j.)	0	28	53	88	127	148	170	192	213	235	257	278	300	322	343	365	365
Beschoeiingen	10	48	65	86	128	170	212	254	296	338	380	422	464	506	548	590	590
Wilhelminapark	36	63	78	93	93	93	93	93	93	93	93	93	93	93	93	93	93
Speelplekken	30	46	63	79	101	123	145	167	189	211	233	255	277	299	321	343	343
Totaal toevoegen	299	634	946	1.288	1.729	2.059	2.390	2.720	3.051	3.382	3.712	4.043	4.373	4.704	5.035	5.365	5.365
Verschil																	
Asfaltwegen	-30	-42	-32	-52	-146	-242	-338	-434	-530	-626	-722	-818	-914	-1.010	-1.106	-1.202	-1.202
Herinrichtingen	18	-28	-107	-174	-356	-444	-531	-619	-706	-794	-881	-969	-1.056	-1.144	-1.231	-1.319	-1.319
Kansrijke plekken	-8	-3	1	6	1	-4	-10	-15	-20	-25	-31	-36	-41	-46	-52	-57	-57
Armaturen	0	-1	-1	-1	-11	-22	-32	-42	-52	-63	-73	-83	-93	-104	-114	-124	-124
Kabelnet openbare verlichting	-5	-5	-6	-6	-30	-53	-76	-100	-123	-147	-170	-194	-217	-240	-264	-287	-287
Lichtmasten	0	7	15	22	10	-2	-14	-26	-38	-50	-62	-74	-86	-98	-110	-122	-122
Civiele kunstwerken	-22	-34	-31	-39	-49	-60	-70	-81	-91	-102	-112	-123	-133	-144	-154	-165	-165
VRI (30j.)	12	-4	-17	-40	-79	-100	-122	-144	-165	-187	-209	-230	-252	-274	-295	-317	-317

LTIP gevolgen kapitaallasten Stadsbeheer																	
bedragen x	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042
€ 1.000,-																	
Beschoeiingen	32	35	59	79	37	-5	-47	-89	-131	-173	-215	-257	-299	-341	-383	-425	-425
Wilhelminapark	-21	-33	-33	-33	-33	-33	-33	-33	-33	-33	-33	-33	-33	-33	-33	-33	-33
Speelplekken	-13	-13	-14	-14	-36	-58	-80	-102	-124	-146	-168	-190	-212	-234	-256	-278	-278
Totaal verschil	-36	-121	-166	-252	-693	-1.023	-1.354	-1.684	-2.015	-2.346	-2.676	-3.007	-3.337	-3.668	-3.999	-4.329	-4.329

1.2 Onderhoud Ruimtelijk Domein

LTIP gevolgen kapitaallasten Onderhoud Ruimtelijk Domein																	
bedragen x	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042
€ 1.000,-																	
Elimineren begrote kapitaallasten																	
Wagenpark ORD	105	142	182	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
Ziekte en plagen	17	34	51	68	68	68	68	68	68	68	68	68	68	68	68	68	68
Vervanging bomen uit groenbeheerplan 2024 - 2028	24	48	72	96	96	96	96	96	96	96	96	96	96	96	96	96	96
Vervanging beplanting	25	50	75	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Vervanging afvalbakken	6	11	16	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
Totaal elimineren	177	285	396	485	485	485	485	485	485	485	485	485	485	485	485	485	485
Toevoegen kapitaallasten LTIP																	
Wagenpark ORD	57	111	187	204	222	240	257	275	293	311	328	346	364	382	399	417	435
Ziekte en plagen	17	34	51	69	86	103	120	137	154	172	189	206	223	240	257	275	292
Vervanging bomen uit groenbeheerplan 2024 - 2028	33	58	82	107	131	156	180	205	229	254	278	303	327	352	376	401	425
Vervanging beplanting	26	51	77	102	127	152	178	203	228	254	279	304	329	355	380	405	430
Vervanging afvalbakken	7	13	18	24	29	35	40	46	51	57	55	51	51	51	51	51	51
Totaal toevoegen	141	267	415	506	596	686	776	866	956	1.046	1.129	1.209	1.294	1.379	1.463	1.548	1.633
Verschil																	
Wagenpark ORD	48	31	-5	-5	-22	-40	-58	-75	-93	-111	-129	-146	-164	-182	-200	-217	-235
Ziekte en plagen	0	0	0	-1	-18	-35	-52	-69	-86	-104	-121	-138	-155	-172	-189	-207	-224
Vervanging bomen uit groenbeheerplan 2024 - 2028	-9	-10	-10	-11	-35	-60	-84	-109	-133	-158	-182	-207	-231	-256	-280	-305	-329
Vervanging beplanting	-1	-1	-2	-2	-27	-52	-78	-103	-128	-154	-179	-204	-229	-255	-280	-305	-330
Vervanging afvalbakken	-1	-2	-2	-3	-8	-14	-19	-25	-30	-36	-34	-30	-30	-30	-30	-30	-30
Totaal verschil	36	18	-19	-21	-111	-201	-291	-381	-472	-562	-644	-725	-809	-894	-979	-1.063	-1.148

1.3 Mobiliteit en parkeren

LTIP gevolgen kapitaallasten Mobiliteit en Parkeren																	
bedragen x	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042
€ 1.000,-																	
Elimineren begrote kapitaallasten																	
Infrastructuur	95	207	282	345	345	345	345	345	345	345	345	345	345	345	345	345	345
Mobiliteit 20 jaar	24	38	48	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59
Verkeersveiligheid	250	408	565	721	721	721	721	721	721	721	721	721	721	721	721	721	721
Totaal elimineren	369	653	895	1.125	1.125	1.125	1.125	1.125	1.125	1.125	1.125	1.125	1.125	1.125	1.125	1.125	1.125
Toevoegen kapitaallasten LTIP																	
Infrastructuur	28	83	142	279	348	413	504	564	659	708	800	877	979	1.049	1.119	1.165	1.230
Mobiliteit (20j.)	11	22	33	44	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55
Verkeersveiligheid	27	109	263	452	697	738	1.000	1.196	1.269	1.471	1.606	1.693	1.730	1.824	1.851	1.946	2.142
Totaal toevoegen	66	214	437	775	1.100	1.205	1.559	1.815	1.982	2.233	2.460	2.625	2.763	2.927	3.025	3.165	3.427
Verschil																	
Infrastructuur	67	124	140	66	-3	-68	-159	-219	-314	-363	-455	-532	-634	-704	-774	-820	-885
Mobiliteit	13	16	15	15	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Verkeersveiligheid	223	299	302	269	24	-17	-279	-475	-548	-750	-885	-972	-1.009	-1.103	-1.130	-1.225	-1.421
Totaal verschil	303	439	458	350	25	-80	-434	-690	-857	-1.108	-1.335	-1.500	-1.638	-1.802	-1.900	-2.040	-2.302

1.4 Maatschappelijke ontwikkelingen, sportparken en dienstvoertuigen veiligheid, inspectie en handhaving

LTIP gevolgen kapitaallasten Sportparken																	
bedragen x	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042
€ 1.000,-																	
Elimineren begrote kapitaallasten																	
Sportparken	122	126	130	134	134	134	134	134	134	134							
zijn geen investeringen uit jaarschijf 2025 maar eerder																	
Totaal elimineren	122	126	130	134	134	134	134	134	134	134	0	0	0	0	0	0	0
Toevoegen kapitaallasten LTIP																	
Sportparken	0	0	48	201	386	386	386	386	386	386	386	386	386	386	386	386	386
Elk jaar inv van 60.000 oud	9	18	28	37	46	55	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64
mjop sportparken	4	8	12	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
Totaal toevoegen	13	26	88	254	448	457	466	466	466	466	466	466	466	466	466	466	466
Verschil																	
Sportparken	122	126	82	-67	-252	-252	-252	-252	-252	-252	-386	-386	-386	-386	-386	-386	-386
Elk jaar inv van 60.000 oud	-9	-18	-28	-37	-46	-55	-64	-64	-64	-64	-64	-64	-64	-64	-64	-64	-64
mjop sportparken	-4	-8	-12	-16	-16	-16	-16	-16	-16	-16	-16	-16	-16	-16	-16	-16	-16
Totaal verschil	109	100	43	-120	-314	-323	-332	-332	-332	-332	-466	-466	-466	-466	-466	-466	-466

1.5 Gebiedsontwikkelingen (MPG)

Omschrijving investering (Bedrag x € 1.000)	Totaal U inv. Openbare ruimte excl. BTW incl. VTU/VAT	Totaal U inv. Openbare ruimte incl. BTW	Evt. bedrag comp. BTW -/-	Totaal U na BTW	Ink. subsidie -/-	Ink. verhalen -/-	Netto inv.	IP begroting 25-/-	Extra inv.	Start inv.	Eind inv.	BTW	Af-schr. term afschr. P.j.	lineaire afschr. P.j.
Bogaard stadscentrum:														
0 Algemeen Straatmeubilair	1.855	2.244	-389	1.855	1.126	483	246	0	246	2025	2029	BCF	15	19
1 Winkelstraten Straatmeubilair	295	357	-62	295	179	77	39	0	39	2026	2029	BCF	15	3
1 Winkelstraten verharding	450	545	-95	450	273	117	60	0	60	2026	2029	BCF	30	3
1 Winkelstraten Groen	483	585	-102	483	293	126	64	0	64	2026	2029	BCF	30	3
2 Leefstraat Straatmeubilair	140	169	-29	140	85	36	19	0	19	2027	2028	BCF	15	1
2 Leefstraat Verharding	164	199	-35	164	100	43	22	0	22	2027	2028	BCF	30	1
2 Leefstraat groen	210	254	-44	210	128	55	28	0	28	2027	2028	BCF	30	1
3a Woonstraat (noordzijde) Straatmeubilair	114	138	-24	114	69	30	15	0	15	2026	2027	BCF	15	1
3a Woonstraat (noordzijde) Verharding	166	201	-35	166	101	43	22	0	22	2026	2027	BCF	30	1
3a Woonstraat (noordzijde) Groen	202	244	-42	202	122	52	27	0	27	2026	2027	BCF	30	1
4a Generaal Spoorlaan Straatmeubilair	213	258	-45	213	129	55	28	0	28	2027	2028	BCF	15	2
4a Generaal Spoorlaan Verharding	253	307	-53	253	154	66	34	0	34	2027	2028	BCF	30	1
4a Generaal Spoorlaan Groen	1.180	1.427	-248	1.180	716	307	156	0	156	2027	2028	BCF	30	7
5 Bomenplein Straatmeubilair	134	163	-28	134	82	35	18	0	18	2027	2028	BCF	15	1
5 Bomenplein verharding	209	253	-44	209	127	55	28	0	28	2027	2028	BCF	30	1
5 Bomenplein Groen	299	362	-63	299	182	78	40	0	40	2027	2028	BCF	30	2
6 Steenvoordeplein Straatmeubilair	83	101	-17	83	51	22	11	0	11	2026	2027	BCF	15	1
6 Steenvoordeplein verharding	253	307	-53	253	154	66	34	0	34	2026	2027	BCF	30	1
6 Steenvoordeplein Groen	589	712	-124	589	357	153	78	0	78	2026	2027	BCF	30	3

Omschrijving investering (Bedrag x € 1.000)	Totaal U inv. Open- bare ruimte excl. BTW incl. VTU/VAT	Totaal U inv. Open- bare ruimte incl. BTW	Evt. bedrag comp. BTW -/-	Totaal U na BTW	Ink. subsidie -/-	Ink. verhalen -/-	Netto inv.	IP begroting 25-/-	Extra inv.	Start inv.	Eind inv.	BTW	Af- schr.	lineaire termafsch. Pj.
8a Steenvoordelaan (tot fietspad) Verharding	488	591	-103	488	297	127	65	0	65	2028	2029	BCF	30	3
8a Steenvoordelaan (tot fietspad) Groen	92	111	-19	92	56	24	12	0	12	2028	2029	BCF	30	1
8b Beatrixlaan (tot fietspad) Verharding	323	391	-68	323	196	84	43	0	43	2028	2029	BCF	30	2
Nazorg Bogaardplein	50	61	-11	50	30	13	7	0	7	2025	2026	BCF	30	
HBG; aansluiting Irenelaan/Pr. Beatrixlaan	150	182	-32	150	91	39	20	0	20	2028	2028	BCF	30	
Totaal Bogaard stadscentrum			-1.763	8.397	5.097	2.187	1.113		1.113					60
Havenkwartier:														
Deelgebied 1														
Koopmanstraat (zuidelijk deel) verharding	1.300	1.573	-273	1.300	207	870	223	0	223	2028	2029	BCF	30	10
Deelgebied 1														
Koopmanstraat (zuidelijk deel) groen	559	677	-117	559	89	374	96	0	96	2028	2029	BCF	30	4
Deelgebied 1														
Koopmanstraat (zuidelijk deel) straatmeubilair	182	220	-38	182	29	122	31	0	31	2028	2029	BCF	15	2
Deelgebied 2														
Tinbergenstraat/Jaagpad	1.603	1.939	-337	1.603	979	1.072	0	0	0	2028	2029	BCF	30	0
Deelgebied														
2 Tinbergenstraat/ Jaagpad groen	341	412	-72	341	54	228	59	0	59	2028	2029	BCF	15	4
Deelgebied														
2 Tinbergenstraat/ Jaagpad straatmeubilair	83	100	-17	83	13	55	14	0	14	2028	2029	BCF	30	1
Deelgebied 3														
Limpergstraat verharding	1.059	1.282	-222	1.059	169	708	182	0	182	2029	2030	BCF	30	8
Deelgebied 3														
Limpergstraat groen	547	662	-115	547	87	366	94	0	94	2029	2030	BCF	15	7
Deelgebied 3														
Limpergstraat straatmeubilair	284	343	-60	284	45	190	49	0	49	2029	2030	BCF	30	2
Deelgebied 4 Van														
Benthamlaan verharding	606	734	-127	606	97	406	104	0	104	2029	2030	BCF	30	5
Deelgebied 4 Van														
Benthamlaan groen	228	276	-48	228	36	153	39	0	39	2029	2030	BCF	15	3
Deelgebied 4 Van														
Benthamlaan straatmeubilair	153	185	-32	153	24	102	26	0	26	2029	2030	BCF	30	1
Deelgebied 5														
Nijverheidsstraat verharding	683	827	-143	683	109	457	117	0	117	2027	2028	BCF	30	5
Deelgebied 5														
Nijverheidsstraat groen	201	243	-42	201	32	134	34	0	34	2027	2028	BCF	15	3
Deelgebied 5														
Nijverheidsstraat straatmeubilair	164	198	-34	164	26	109	28	0	28	2027	2028	BCF	30	1
Deelgebied 6														
Handelskade verharding	324	392	-68	324	209	217	0	0	0	2027	2028	BCF	15	0
Deelgebied 6														
Handelskade groen	6	7	-1	6	1	4	1	0	1	2027	2028	BCF	30	0
Deelgebied 6 Handelskade														
straatmeubilair	135	164	-28	135	22	91	23	0	23	2027	2028	BCF	30	1
Deelgebied 7														
Kop Korte Haven/ Klipperstraat verharding	350	424	-74	350	56	234	60	0	60	2027	2028	BCF	15	5
Deelgebied 7 Kop Korte														
Haven/Klipperstraat groen	14	17	-3	14	2	9	2	0	2	2027	2028	BCF	30	0

Omschrijving investering (Bedrag x € 1.000)	Totaal U inv. Open- bare ruimte excl. BTW incl. VTU/VAT	Totaal U inv. Open- bare ruimte incl. BTW	Evt. bedrag comp. BTW -/-	Totaal U na BTW	Ink. subsidie -/-	Ink. verhalen -/-	Netto inv.	IP begroting 25-/-	Extra	Start inv.	Eind inv.	BTW	Af- schr. term.	lineaire afschr. Pj.
Deelgebied 7 Kop Korte Haven/Klipperstraat straatmeubilair	15	18	-3	15	2	10	3	0	3	2027	2028	BCF	30	0
Deelgebied 8 Kop Lange Haven verharding	295	357	-62	295	47	197	51	0	51	2027	2028	BCF	15	4
Deelgebied 8 Kop Lange Haven groen	21	25	-4	21	3	14	4	0	4	2027	2028	BCF	30	0
Deelgebied 8 Kop Lange Haven straatmeubilair	266	322	-56	266	42	178	46	0	46	2027	2028	BCF	30	2
Deelgebied 9 Entreezone Burg. Elsenlaan verharding	213	258	-45	213	34	143	37	0	37	2027	2028	BCF	15	3
Deelgebied 9 Entreezone Burg. Elsenlaan groen	27	32	-6	27	4	18	5	0	5	2027	2028	BCF	30	0
Deelgebied 9 Entreezone Burg. Elsenlaan straatmeubilair	120	145	-25	120	19	80	21	0	21	2027	2028	BCF	30	1
Deelgebied 10 Entreezone Handelskade verharding	241	292	-51	241	38	161	41	0	41	2026	2027	BCF	15	3
Deelgebied 10 Entreezone Handelskade groen	6	7	-1	6	1	4	1	0	1	2026	2027	BCF	30	0
Deelgebied 10 Entreezone Handelskade straatmeubilair	21	25	-4	21	3	14	4	0	4	2026	2027	BCF	30	0
Deelgebied 11 Doorsteek Burg. Elsenlaan verharding	64	78	-14	64	10	43	11	0	11	2026	2027	BCF	15	1
Deelgebied 11 Doorsteek Burg. Elsenlaan groen	26	31	-5	26	4	17	4	0	4	2026	2027	BCF	25	0
Deelgebied 11 Doorsteek Burg. Elsenlaan straatmeubilair	8	10	-2	8	1	6	1	0	1	2026	2027	BCF	10	0
Vlonders in de haven	1.217	1.473	-256	1.217	194	814	209	0	209	2027	2028	BCF	25	10
Drijvende tuinen in de haven	80	97	-17	80	13	54	14	0	14	2029	2029	BCF	30	1
Brug over lange haven (35X6)	1.035	1.252	-217	1.035	165	692	178	0	178	2030	2030	BCF	30	8
Fase 2 verharding	1.733	2.096	-364	1.733	276	1.159	298	0	298	2029	2032	BCF	15	23
Fase 2 groen	666	806	-140	666	106	446	115	0	115	2029	2032	BCF	40	4
Fase 2 straatmeubilair	267	323	-56	267	42	178	46	0	46	2029	2032	BCF	10	5
Damwand fase 2 lange Haven	2.200	2.662	-462	2.200	351	1.471	378	0	378	2027	2030	BCF	40	13
Tijdelijke maatregelen o.a. verkeer	125	151	-26	125	20	84	21	0	21	2025	2030	BCF	40	1
VRI's/ kruispunten Elsenlaan	100	121	-21	100	16	67	17		17				30	1
Kabels & Leidingen	750	908	-158	750	120	502	129	0	129	2025	2030	BCF	60	3
Duurzaamheid / energie transitie	450	545	-95	450	72	301	77	0	77	2025	2030	BCF	30	3
Placemaking (125000 Brickx)	350	424	-74	350	56	234	60	0	60	2025	2031	BCF	5	13
Totaal Havenkwartier	19.120		-4.015	19.120	3.927	12.787	2.955		2.955					161
Kessler Park e.o.:														
Kessler Park + steeg	667	806	-140	667	83	583	0		0	2026	2028		30	0
Lange Kleiweg	1.200	1.452	-252	1.200		900	300		300	2029	2030		30	13
Volmerlaan	476	576	-100	476		476	0		0	2026	2029		30	0
Visseringlaan	1.898	2.296	-399	1.898		1.898	0		0	2026	2028		30	0
Kessler Park/ Lange Kleiweg	825	998	-173	825	18	807	0		0	2029	2030		30	0
Kessler Park/Volmerlaan	1.348	1.631	-283	1.348	52	324	972		972	2027	2028		30	42
Lange Kleiweg/Visseringlaan	267	323	-56	267		160	107		107	2026	2027		30	5
Volmerlaan/Visseringlaan	785	950	-165	785		0	785		785	2026	2029		30	34
Totaal Kessler Park e.o.			-1.567	7.464	154	5.147	2.164		2.164					94
Te Werve Oost:														

Omschrijving investering (Bedrag x € 1.000)	Totaal U inv. Open- bare ruimte excl. BTW incl. VTU/VAT	Totaal U inv. Open- bare ruimte incl. BTW	Evt. bedrag comp. BTW -/-	Totaal U na comp. BTW	Ink. subsidie -/-	Ink. verhalen -/-	Netto inv.	IP begroting 25-/-	Extra inv.	Start inv.	Eind inv.	BTW	Af- schr. termafsch. Pj.	lineaire
Herasfaltering Winston Churchillaan (bijdrage fluisterstil asfalt € 35k aanleg + € 40k onderhoud, plus extra beetje). Onbekend of reeds in LTIP?!	700	847	-147	700		100	600		600	2028	2028		20	36
Bijdrage Herinrichting Karel Doormanlaan (niet gespecificeerd)	1.400	1.694	-294	1.400			1.400		1.400	2028	2031		30	61
Idem reeds begroot Herinrichting Karel Doormanlaan								1.400			2028		50	-42
Totaal Te Werve Oost			-441	2.100	0	100	2.000		2.000					55
Totaal			-7.787	37.081	9.178	20.221	8.231	0	8.231					369

1.6 Jaarschijf 2025-2026 (gespecificeerd)

1.6.1 Stadsbeheer

Jaar	Project	Deelproject (Bedrag x € 1.000)	Start jaar krediet	Afsl. krediet	Start kapitaal- lasten	Netto inv.	Kapitaal- lasten
2025	Asfaltwegen	Prinses Beatrixlaan n.a.v. Warmteling	2025	2025	2026	544	33
2025	Asfaltwegen	SWC Laan van Oosteinde	2025	2025	2026	80	5
2025	Asfaltwegen	Sammersweg	2025	2025	2026	44	3
2025	Asfaltwegen	Steenvoorderlaan	2025	2025	2026	85	5
2025	Asfaltwegen	Stationsplein - Generaal Eisenhouwerplein	2025	2025	2026	142	9
2025	Asfaltwegen	Kruising Pr. Beatrixlaan - SWC afvalonderhoud	2025	2025	2026	360	22
2025	Asfaltwegen	Haitsmapad	2025	2025	2026	130	8
2025	Asfaltwegen	Fundering Gen. Spoorlaan tussen viaduct en steenvoordelaan	2025	2025	2026	185	11
2025	Asfaltwegen	Generaal Spoorlaan bij bushalte boogaard	2025	2025	2026	70	4
2025	Asfaltwegen	Opstellen Bestek 2025-2026	2025	2025	2026	40	2
2025	Asfaltwegen	Infrabureau asfaltonderzoek	2025	2025	2026	20	1
2025	Asfaltwegen	Vat 2025	2025	2025	2026	100	6
2025	Herinrichtingen	Herinrichting Kollaan	2025	2027	2028	1.500	53
2025	Herinrichtingen	Lindelaan (fase 1)	2025	2025	2026	600	21
2025	Herinrichtingen	Lindelaan (fase 2)	2025	2026	2027	1.300	46
2025	Herinrichtingen	Tulpstraat	2025	2026	2027	1.100	39
2025	Nieuwe inzameling	Invoeren nieuwe inzameling 2025	2025	2025	2026	641	38
2025	Kansrijke plekken	Bijdrage vervangen beschoeiing vijver Teddy Scholtenpark	2025	2025	2026	30	1
2025	Kansrijke plekken	Opknapt Teddy Scholtenpark	2025	2025	2026	165	6
2025	Kansrijke plekken	Opknappen omgeving skatepark Treubstraat	2025	2025	2026	50	2
2025	Kansrijke plekken	Bijdrage opknapt speeltuin 't Akkertje	2025	2025	2026	50	2
2025	Kansrijke plekken	Vergroening Hoekpolder 2025	2025	2025	2026	20	1
2025	Kansrijke plekken	Steenbreek- en groeninitiatieven 2025	2025	2025	2026	40	1
2025	Kansrijke plekken	Vergroening Treubstraat	2025	2025	2026	30	1
2025	Kansrijke plekken	Vergroening JH Schaperlaan	2025	2025	2026	25	1
2025	Kansrijke plekken	Groen Ministerbuurt	2025	2025	2026	30	1
2025	Kansrijke plekken	Groen Artiestenbuurt	2025	2025	2026	30	1
2025	Kansrijke plekken	Beplakken trafo's en elektrikasten 2025	2025	2025	2026	35	1
2025	Kansrijke plekken	Overige buurtinitiatieven 2025	2025	2025	2026	40	1
2025	Armaturen	Vervanging armaturen 2025	2025	2025	2026	171	10

Jaar	Project	Deelproject (Bedrag x € 1.000)	Start jaar krediet	Afsl. krediet	Start kapitaal- lasten	Netto inv.	Kapitaal- lasten
2025	Kabelnet openbare verlichting	Vervanging kabelnet openbare verlichting 2025	2025	2025	2026	800	28
2025	Lichtmasten	Vervanging lichtmasten 2025	2025	2025	2026	197	12
2025	Civiele kunstwerken	Vervangen brug B041, B059, B063, B064, B076, B077 incl. VAT	2025	2025	2026	700	21
2025	Civiele kunstwerken	Damwand Haitsmapad	2025	2025	2026	100	3
2025	Civiele kunstwerken	Vervangen brug B038 Kruisvaarderspark	2025	2025	2026	22	1
2025	Civiele kunstwerken	Vervangen stuwen	2025	2025	2026	20	1
2025	Civiele kunstwerken	Vervangen duiker D033 park Steenvoorde	2025	2025	2026	20	1
2025	VRI (30j.)	Geestbrug weg- Cromvlietkade	2025	2026	2027	180	8
2025	VRI (30j.)	Gen. Eisenhowerplein - OV-Knoop	2025	2026	2027	160	7
2025	VRI (30j.)	Pr. Beatrixlaan - op/afrit A4	2025	2026	2027	150	7
2025	VRI (30j.)	Diepenhorstlaan - A4	2025	2026	2027	150	7
2025	Beschoeiingen	Strijpwetering	2025	2025	2026	160	10
2025	Beschoeiingen	Spieringsweteringsweg	2025	2025	2026	700	42
2025	Beschoeiingen	Steenvoordelaan/Buziaulaan	2025	2025	2026	200	12
2025	Beschoeiingen	Annemoondreef	2025	2025	2026	200	12
2025	Beschoeiingen	Hondenveld Wilhelminapark	2025	2025	2026	150	9
2025	Beschoeiingen	Beschoeiing 't Akkertje	2025	2025	2026	100	6
2025	Beschoeiingen	Van Vredenburgweg	2025	2025	2026	850	51
2025	Beschoeiingen	Margrietsingel	2025	2025	2026	200	12
2025	Beschoeiingen	Sionsweg	2025	2025	2026	160	10
2025	Wilhelminapark	Transformatie Wilhelminapark 2025	2025	2025	2026	600	36
2025	Speelplekken	Herinrichten speelplekken in de wijk 2025	2025	2025	2026	270	30
Totaal 2025						13.745	
2026	Asfaltwegen	Laan van Sion	2026	2026	2027	300	18
2026	Asfaltwegen	Fietspad Pr/ Beatrixlaan tussen van Vr en Gen Spoorlaan	2026	2026	2027	65	4
2026	Asfaltwegen	Prinses beatrixlaan tussen gen Spoorlaan van Vredenburgweg en kruising van Vr	2026	2026	2027	500	30
2026	Asfaltwegen	Kruising Burgemeester Elsenlaan Gen spoorlaan Lindelaan	2026	2026	2027	130	8
2026	Asfaltwegen	Sir winston Churchillaan tussen Huis te Landelaan en Gen Eisenhowerplein	2026	2026	2027	122	7
2026	Asfaltwegen	Sir winston Churchillaan Wateringen tm Strijplaan	2026	2026	2027	92	6
2026	Asfaltwegen	Vat 2026	2026	2026	2027	100	6
2026	Herinrichtingen	t Haantje	2026	2028	2029	2.000	70
2026	Kansrijke plekken	Vergroening Hoekpolder 2026	2026	2026	2027	50	2
2026	Kansrijke plekken	Steenbreek- en groeninitiatieven 2026	2026	2026	2027	25	1
2026	Kansrijke plekken	Vergroening Ravensteinplein	2026	2026	2027	35	1
2026	Kansrijke plekken	Beplakken trafo's en elektrakasten 2026	2026	2026	2027	15	1
2026	Kansrijke plekken	Overige buurtinitiatieven 2026	2026	2026	2027	25	1
2026	Armaturen	Vervanging armaturen 2026	2026	2026	2027	171	10
2026	Kabelnet openbare verlichting	Vervanging kabelnet openbare verlichting 2026	2026	2026	2027	669	23
2026	Lichtmasten	Vervanging lichtmasten 2026	2026	2026	2027	80	5
2026	Civiele kunstwerken	Vervangen brug B061	2026	2026	2027	207	6
2026	Civiele kunstwerken	Vervangen brug B022	2026	2026	2027	207	6
2026	Civiele kunstwerken	Vervangen stuwen	2026	2026	2027	207	6
2026	VRI (30j.)	Vrijebanselaan - Broekmolenweg	2026	2027	2028	150	7
2026	VRI (30j.)	Vrijebanselaan - Reigerweg	2026	2027	2028	130	6
2026	VRI (30j.)	Gen. Spoorlaan - Burg. Elsenlaan	2026	2027	2028	150	7
2026	VRI (30j.)	S.W. Churchillaan - Burg. Elsenlaan	2026	2027	2028	150	7
2026	Beschoeiingen	Wilhelminapark	2026	2026	2027	640	38
2026	Beschoeiingen	Tulpstraat	2026	2026	2027	60	4
2026	Wilhelminapark	Transformatie Wilhelminapark 2026	2026	2026	2027	450	27
2026	Speelplekken	Herinrichten speelplekken in de wijk 2026	2026	2026	2027	150	17
Totaal 2026						6.880	

1.6.3 Mobiliteit en Parkeren

Jaar	Thema	Project	Deelproject (Bedrag x € 1.000)	Start jaar krediet	Afsl. krediet	Start kapitaal-lasten	Netto inv.	Kapitaal-lasten
2025	Infrastructuur	VRI naar iVRI	Geestbrugweg - Cromvlietkade - Penninglaan	2025	2025	2026	40	2
2025	Infrastructuur	VRI naar iVRI	Generaal Eisenhowerplein - OV knooppunt	2025	2025	2026	40	2
2025	Infrastructuur	VRI naar iVRI	Diepenhorstlaan - A4	2025	2025	2026	40	2
2025	Infrastructuur	VRI naar iVRI	Onvoorziene kosten	2025	2025	2026	45	3
2025	Infrastructuur	Openbaar Vervoer	Onvoorziene kosten	2025	2025	2026	50	3
2025	Infrastructuur	Fietsinfrastructuur+ Fietspaden in asfalt	Missende fietsinfrastructuur Herinrichting halte 's-Gravenmade (i.c.m. 50 km/u naar 30 km/u Delftweg)	2025	2026	2027	70	4
2025	Infrastructuur	Openbaar Vervoer	Fietsinfrastructuur+ Fietspaden in asfalt	2025	2027	2028	150	9
2025	Infrastructuur	Fietsinfrastructuur+ Fietspaden in asfalt	Jaagpad - Elsenburgerbos	2025	2026	2027	200	12
2025	Infrastructuur	Fietsinfrastructuur+ Fietspaden in asfalt	Fietspaden van Vredenburgweg - Prinses Beatrixlaan	2025	2027	2028	200	12
2025	Infrastructuur	Fietsinfrastructuur+ Fietspaden in asfalt	Onvoorziene kosten	2025	2025	2026	250	15
2025	Infrastructuur	Fietsinfrastructuur+ Fietspaden in asfalt	Fietspad Generaal Spoorlaan	2025	2026	2027	334	20
2025	Infrastructuur	Fietsinfrastructuur+ Fietspaden in asfalt	Fietspad Rijswijk - Parkrijk	2025	2027	2028	359	22
2025	Mobiliteit (20j.)	Fietsparkeervoorzieningen	Onvoorziene kosten	2025	2025	2026	5	0
2025	Mobiliteit (20j.)	Fietsparkeervoorzieningen	Uitbreiden stallingscapaciteit	2025	2025	2026	40	2
2025	Mobiliteit (20j.)	Fietsparkeervoorzieningen	Fietsstrommels, -carroussel	2025	2025	2026	138	8
2025	Verkeersveiligheid	50 km/u naar 30 km/u	Van Vredenburgweg	2025	2025	2026	0	0
2025	Verkeersveiligheid	50 km/u naar 30 km/u	Bedrijventerrein Broekpolder Schoolzone	2025	2025	2026	5	0
2025	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Fietspaden School Parkrijk	2025	2026	2027	9	1
2025	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Schoolzone K.C. Buitenrijk Schoolzone	2025	2026	2027	9	1
2025	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Schoolzone Schoolzone	2025	2027	2028	11	1
2025	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Schoolzone Parkrijk	2025	2026	2027	12	1
2025	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Voetgangersoversteekplaats	2025	2027	2028	20	1
2025	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Verkeersveiligheidsmaatregelen	2025	2026	2027	25	2
2025	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Kruispunt Polakweg - Delftseweg	2025	2027	2028	29	2
2025	Verkeersveiligheid	50 km/u naar 30 km/u	Delftweg (i.c.m. halte 's-Gravenmade)	2025	2027	2028	45	3
2025	Verkeersveiligheid	50 km/u naar 30 km/u	Huys te Nieuburchlaan	2025	2027	2028	50	3
2025	Verkeersveiligheid	50 km/u naar 30 km/u	Onvoorziene kosten	2025	2025	2026	100	6
2025	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Herinrichting H.H. Kollaan	2025	2026	2027	100	6
2025	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Onvoorziene kosten	2025	2025	2026	100	6
2025	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Laan van Vredenoord - Laan van Oudesteen	2025	2027	2028	150	9
2025	Verkeersveiligheid	50 km/u naar 30 km/u	Frijdastraat	2025	2028	2029	175	11
2025	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Rotonde Schaapweg - Delftseweg	2025	2027	2028	181	11
2025	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Verkeersveiligheidsmaatregelen	2025	2026	2027	200	12
2025	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Tijdelijke maatregelen	2025	2026	2027	200	12
2025	Verkeersveiligheid	50 km/u naar 30 km/u	Prinses Margrietsingel en Prinses Marijkesingel	2025	2027	2028	215	13

Jaar	Thema	Project	Deelproject (Bedrag x € 1.000)	Start jaar krediet	Afsl. krediet	Start kapitaal-lasten	Netto inv.	Kapitaal-lasten
2025	Verkeersveiligheid	50 km/u naar 30 km/u	Admiraal Helfrichsingel	2025	2027	2028	225	14
2025	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Overige kleine projecten	2025	2025	2026	250	15
2025	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Tijdelijke maatregelen kruispunt Volmerlaan/Taatsjelaan/Kesslerpark	2025	2026	2027	350	21
2025	Verkeersveiligheid	50 km/u naar 30 km/u	Laan van Sion	2025	2027	2028	442	27
2025	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Aansluiting Bogaard Stadscentrum - Wethouder Hillegelesplantsoen	2025	2029	2030	500	30
2025	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Kruispunt Burgemeester Elsenlaan - Gennepolder	2025	2027	2028	750	45
2025	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Herinrichting kruispunt Schaapweg - Gennepolder	2025	2028	2029	1.000	60
2025	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Herinrichting Schaapweg - Gennepolder	2025	2031	2032	1.500	90
2025	Verkeersveiligheid	50 km/u naar 30 km/u	Lange Kleiweg	2025	2029	2030	2.000	120
2025	Zelfstandige projecten	Incidentele investering	Verkeersveilige schoolomgeving 2021-2022	2025	2027	2028	14	1
2025	Zelfstandige projecten	Incidentele investering	Verb. verkeersveiligheid Schaapweg tussen Samw.GSL	2025	2026	2027	15	1
2025	Zelfstandige projecten	Incidentele investering	Verkeersveiligheid oversteekplaatsen	2025	2025	2026	29	2
2025	Zelfstandige projecten	Incidentele investering	Verkenkend ontwerp Geestbrugweg	2025	2026	2027	53	3
2025	Zelfstandige projecten	Incidentele investering	Fietsstraat Delftweg	2025	2025	2026	55	3
2025	Zelfstandige projecten	Incidentele investering	Verbeteren wandelroutes van/naar RijswijkBuiten	2025	2026	2027	71	4
2025	Zelfstandige projecten	Incidentele investering	Impuls Verkeersveiligheid	2025	2027	2028	127	8
2025	Zelfstandige projecten	Incidentele investering	Voorbereidingskr.gebiedsontwikkeling station Rsw	2025	2025	2026	151	9
2025	Zelfstandige projecten	Incidentele investering	Kwaliteitsverbetering onderdoorgang Hoornbrug	2025	2028	2029	290	17
2025	Zelfstandige projecten	Incidentele investering	Voorbereidingskrediet ondertunneling Pr.Beatrixln.	2025	2025	2026	330	20
2025	Zelfstandige projecten	Incidentele investering	Verkeersveiligger maken kruispunt Pr. Beatrixlaan	2025	2027	2028	370	22
2025	Zelfstandige projecten	Incidentele investering	Verb.comfort tegelfietspad Sammersweg ism gem.D-H	2025	2026	2027	472	28
2025	Zelfstandige projecten	Incidentele investering	Tweerichtingen fietspad Beatrixl i.c.m. Warmtelinq	2025	2027	2028	850	51
2025	Zelfstandige projecten	Incidentele investering	Verb.fiets en verkeersveiligheid Laan van Beens	2025	2027	2028	860	52
2025	Zelfstandige projecten	Incidentele investering	Project verkeersveilig inrichten van Rijnweg	2025	2027	2028	1.700	102
2025	Zelfstandige projecten	Incidentele investering	Voetgangersbrug Prinses Beatrixlaan t.h.v. RijswijkBuiten	2025	2026	2027	3.000	180
Totaal 2025							19.000	
2026	Infrastructuur	Openbaar Vervoer	Aanleg parkeervoorzieningen deelmobiliteit	2026	0	0	0	0
2026	Infrastructuur	VRI naar iVRI	Geestbrugweg - Cromvlietkade	2026	2026	2027	40	2
2026	Infrastructuur	VRI naar iVRI	Generaal Eisenhowerplein - OV-Knoop	2026	2026	2027	40	2
2026	Infrastructuur	VRI naar iVRI	Haagweg - Geestbrugweg	2026	2026	2027	40	2
2026	Infrastructuur	VRI naar iVRI	Onvoorziene kosten	2026	2026	2027	45	3
2026	Infrastructuur	Openbaar Vervoer	Onvoorziene kosten	2026	2026	2027	50	3
2026	Infrastructuur	Fietsinfrastructuur+ Fietspaden in asfalt	Onvoorziene kosten	2026	2026	2027	100	6

Jaar	Thema	Project	Deelproject (Bedrag x € 1.000)	Start jaar krediet	Afsl. krediet	Start kapitaal-lasten	Netto inv.	Kapitaal-lasten
2026	Infrastructuur	Fietsinfrastructuur+ Fietspaden in asfalt	Fietspaden asfalteren en verbreden Generaal Spoorlaan - West	2026	2028	2029	285	17
2026	Infrastructuur	Fietsinfrastructuur+ Fietspaden in asfalt	Fietspaden asfalteren en verbreden Generaal Spoorlaan - Oost	2026	2028	2029	300	18
2026	Infrastructuur	Fietsinfrastructuur+ Fietspaden in asfalt	Fietspaden asfalteren Burgemeester Elsenlaan - Midden 1	2026	2028	2029	306	18
2026	Infrastructuur	Fietsinfrastructuur+ Fietspaden in asfalt	Fietspaden asfalteren Ruysdaelplein	2026	2028	2029	366	22
2026	Infrastructuur	Openbaar Vervoer	OV-knooppunt herinrichten	2026	2028	2029	500	30
2026	Mobiliteit (20j.)	Fietsparkeervoorzieningen	Onvoorzien kosten	2026	2026	2027	5	0
2026	Mobiliteit (20j.)	Fietsparkeervoorzieningen	Uitbreiden stallingscapaciteit	2026	2026	2027	40	2
2026	Mobiliteit (20j.)	Fietsparkeervoorzieningen	Fietsstrommels, -carroussel	2026	2026	2027	138	8
2026	Verkeersveiligheid	50 km/u naar 30 km/u	Onvoorzien kosten	2026	2026	2027	100	6
2026	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Onvoorzien kosten	2026	2026	2027	100	6
2026	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Fietsoversteek Margrietsingel	2026	2028	2029	175	11
2026	Verkeersveiligheid	50 km/u naar 30 km/u	Harpsingel	2026	2028	2029	210	13
2026	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Onvoorzien projecten	2026	2026	2027	250	15
2026	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheidsmaatregelen	Kruispunt Beatrixlaan - Laan	2026	2028	2029	500	30
2026	Verkeersveiligheid	50 km/u naar 30 km/u	Van Mooklaan	2026	2028	2029	750	45
2026	Zelfstandige projecten	Incidentele investering	Fietsroute RijswijkBuiten-Den Haag (sterroute 2)	2026	2026	2027	172	10
2026	Zelfstandige projecten	Incidentele investering	Rotonde Diepenhorstlaan + groen assenkruis	2026	2027	2028	912	55
Totaal 2026							41.300	

2. Digitale kansen

#	Thema	Digitaliseringsoptie	Verwachte impact	Haalbaarheid	Mogelijke besparing	Geschikt voor
1	Applicatierationalisatie	Benutten van het volledige potentieel van gemeentebrede applicaties (MS365, ERPX, Corsa) door procesoptimalisatie en scholing	Hoog: Efficiëntere processen, kostenbesparing	Vraag is wie dit bij de eindgebruikers gaat ophalen en doorvoeren (IV-adviseur?)	Minder licenties en beheerlast; efficiënter werken in de domeinen	Alle domeinen
2	Applicatierationalisatie	Analyse en optimalisatie van het applicatieportfolio.	Midden: Lagere licentie- en onderhoudskosten, minder beheerkosten, betere beveiliging	Midden	Besparing op IT-infrastructuur en beheer	Alle domeinen
3	RPA (procesautomatisering)	Robotic Process Automation (RPA) voor administratieve processen	Minder handmatige verwerking nodig	Hoog	30/60% kostenbesparing per proces, snelle ROI (6-12 maanden)	Alle domeinen, specifiek voor ondersteunende processen
4	Data ondersteund werken	Data-ondersteunde besluitvorming en dashboards	Efficiëntere strategische sturing, betere en snellere beschikbaarheid van gegevens, meer zicht en grip op de business, meer resultaat gerichte mindset	Hoog	Betere prognoses en daarmee beter onderbouwde besluiten, verlagen van afbreukrisico, minder handmatige werkzaamheden	Alle domeinen
5	AI	Chatbots en AI-assistenten voor medewerkers en burgercontact	Efficiëntere klantbediening, veel impact op het proces. Kwaliteitscoaching kan overgenomen worden door AI.	Hoog	30-45% besparing op frontoffice	Burgerzaken, Sociaal Domein, Belastingen
6	AI	Pilots inzet generatieve AI voor uitvoering (75 licenties)	Hoog: kwalitatieve en kwantitatieve impact. Scholing randvoorwaardelijk.	Hoog	15% productiviteitsstijging (afhankelijk van inzet)	Alle domeinen

Afdeling / Functiegroep	Relevante Digitaliseringsopties	Verwachte Impact
Management	- AI-ondersteunde besluitvorming en dashboards - Grip op cloudcontracten en kostenbeheersing I-Projecten	Verbeterde strategische sturing, beter inzicht in kosten en IT-uitgaven
Beleid	- AI-ondersteunde beleidsassistent - Data-gedreven beleidsontwikkeling (big data-analyse, voorspellende modellen)	Snellere en beter onderbouwde beleidsvorming
Ondersteuning (HR, Administratie)	- AI-vraagbaak voor medewerkers - RPA voor administratieve processen - Automatisering documentbeheer	Minder handmatige verwerking, snellere interne ondersteuning
Financiën	- Tooling voor jaarrekening & financiële analyse - Grip op Cloudkosten door inrichting module - RPA voor factuurverwerking en begrotingsbeheer - ERPx verbeteren en alle functionaliteiten benutten	Efficiënter financieel beheer, minder handmatig werk
Belastingketen	- RPA voor bezwaarafhandeling en procesoptimalisatie - Chatbots voor burgercontact (veelgestelde vragen, eenvoudige aanvragen)	Snellere verwerking en afhandeling van belastinggerelateerde vragen
Juridische Zaken	- AI voor transcripties en samenvattingen van hoorzittingen - Slimme zoektechnologie voor bezwaarprocedures	Tijds winst bij juridische procedures en documentbeheer
Burgerzaken en Participatie	- Selfserviceportalen en AI-gestuurde dienstverlening - AI-gestuurde kwaliteitscoaching voor de frontoffice - Planningssoftware voor afsprakenbeheer	Verbeterde klantbediening, snellere en efficiëntere afhandeling van aanvragen
Openbare ruimte	Gebruik maken van elkaars data, applicaties en gegevens in de openbare ruimte Applicatierationalisatie	Minder versnippering van gegevens en applicaties. Beter overzicht en sturing.
Informatie & IT	Automatiseren testmanagement, datamanagement, releasemanagement, ondersteunen servicedesk met AI (Chatbot), datagestuurde werken.	Lagere kosten, efficiëntere IT-ondersteuning, betere informatiebeveiliging

3. Subsidies uitwerking

3.1 Bestuur en ondersteuning

Omschrijving (1/2)	Begroting				Welk deel is niet wettelijk verplicht?		Welk deel is budgettair neutraal?		Dus beïnvloedbaar excl wettelijk verplicht, excl budgettair neutraal	
	2025	2026	2027	2028	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting
Dierenwelzijn	105	107	109	109	18	Wettelijk verplicht zijn 50,000 dierenasiel Julialaantje, 32,000 dierenambulance, 5,000 Knaaghof.	-		18	chipactie katten, ganzenbeheer, vogelopvang de Wulp, losloopgebieden honden, dierenvoedselbank, vrijwilligersvergoeding drassige driehoek.

Omschrijving (2/2)	Doelgroep voor het beïnvloedbare deel. Wie bereiken we?	SMART doelen? Incl toelichting (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) waar staan de doelen? Zoals (begroting, regeling)	Alternatieven voor subsidie? Voorbeelden: bijzondere bijstand doelgroep, bijdrages van subsidiegebruikers waardoor minder subsidie samenwerking (zoals buurgemeentes)	Mogelijke taakstelling				Maatschappelijk effect bij taakstelling Neem hierbij ook een eventuele kwetsbare doelgroep mee (incl wat zijn kwetsbaren in dit verband?)
				2026	2027	2028	2029	
Dierenwelzijn	Dierenwelzijn organisaties	Zie doelstellingen in de nota Dierenwelzijn.	Donaties, sponsoring, legaten, crowdfunding, fondsen,	18	18	18	18	Niet wettelijke taken komen te vervallen = geen ganzenbeheer, geen chipactie katten e.d. geeft meer overlast in de openbare ruimte.

3.2 Onderwijs

Omschrijving (1/2)	Begroting				Welk deel is niet wettelijk verplicht?		Welk deel is budgettair neutraal?		Dus beïnvloedbaar excl wettelijk verplicht, excl budgettair neutraal	
	2025	2026	2027	2028	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting
Bestrijden laaggeletterdheid/ volwasseneneducatie	124	124	124	124	0	het bieden van volwasseneducatie/ aanbod in het kader van bestrijden laaggeletterdheid is wettelijke verplicht (Wet Educatie en Beroepsonderwijs), echter de mate waarin we dit doen en wat we precies doen is een keuze.	??	Totaal budget is € 129.360,-- (= gemeentelijke middelen). Op dit moment besteden we dit meestal via subsidie, maar is het eigenlijk een opdracht aan diverse verschillende partners (Bibliotheek, Don Bosco, Welzijn Rijswijk) om bepaalde activiteiten te organiseren. Dit op basis van het 2 jaar geleden vastgestelde taalbeleidsplan en het regionaal plan bestrijden laaggeletterdheid (arbeidsmarkregio breed)	??	in principe is 100% beïnvloedbaar
Taalplannen	155	155	155	155	0	er is geen wettelijke verplichting anders dan dat de gemeente een maatschappelijk opdracht heeft om onderwijsachterstanden en laaggeletterdheid te bestrijden en (onderwijs)kansen te vergroten. we hebben hiervoor een subsidieregeling. Op basis van deze regeling kunnen scholen plannen indienen die tot doel hebben dat het leesplezier wordt bevordert en het lezen wordt gestimuleerd. Iemand die plezier in lezen heeft blijft dat doen; hiermee willen we laaggeletterdheid proberen te voorkomen, vergroten we de (onderwijs)kansen/ werken we aan kansengelijkheid en bestrijden (onderwijs)achterstanden. Het totaal budget staat vast en wordt (op basis van het leerlingenaantal) verdeeld over alle 20 en straks 22 basisscholen in Rijswijk. in de plannen moet een duidelijke samenwerking zijn met een taalpartner (bv de bibliotheek). de school mag meer aanvragen dan het beschikbare deel voor zijn school, maar krijgt echter nooit meer toegekend dan dat beschikbare deel. vraagt een school minder aan dan het beschikbare deel dan krijgen ze niet meer dan aangevraagd is (ervan uit gaand dat de aangevraagde activiteiten passen binnen het doel van de regeling)	??	het budget is 100% gemeentelijk geld	??	in principe is 100% beïnvloedbaar; dit budget maakt onderdeel uit van de discussie/ opdracht om tonnen te bezuinigen op preventief jeugdbeleid. nb de plannen/budget is per schooljaar. om dit weg te bezuinigen (voor schooljaar 2025/2026) moeten de scholen dit voor april 2025 te horen hebben gekregen.
Schooltuinen	26	26	26	26	0	er is geen wettelijke verplichting. We geven deze subsidie in het	??	het budget is 100% gemeentelijk geld		is in principe 100% beïnvloedbaar. dit budget maakt onderdeel

Omschrijving (1/2)	Begroting				Welk deel is niet wettelijk verplicht?		Welk deel is budgettair neutraal?		Dus beïnvloedbaar excl wettelijk verplicht, excl budgettair neutraal	
	2025	2026	2027	2028	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting
						kader van natuur- en milieu edcuatie. met deze subsidie organiseert de Stichting Kinder- Les- en Hobby- tuinen de schooltuintjes voor kinderen (en hun ouders). (zaaigoed, begeleiding, tuinmateriaal en lessen aan scholen). er wordt samengewerkt met de andere groen- partners in de stad (de natuurtuin, enz.) ook in het kader van de provinciale aanpak Groen doet goed" (zie ook subsidie Helden van de Natuur bij SD)			uit van de discussie/ opdracht om tonnen te bezuinigen op preventief jeugdbeleid	
Doorstroompunt	0	0	0	0	0	Doorstroompunt is de nieuwe naam van de regionale meld- en coördinatiefunctie. is een "subsidie"/ spukgeld die we van de centrumgemeente Den Haag krijgen. Is geen geld dat wij als subsidie uitgeven. uitgaven moeten verantwoord worden aan de gemeente Den Haag. niet uitgegeven gelden moeten worden terugbetaald aan Den Haag (die het dan weer aan het rijk moet terugbetalen)	0		0	
Regionale Meld- en Coördinatiefunctie										
Gemeentelijk onderwijsachterstandbeleid	47	29	29	29		we hebben de wettelijke verplichting om samen met het onderwijs en kinderopvang afspraken te maken over het bestrijden van onderwijsachterstanden. veel van wat we hierin doen kunnen we betalen uit de SPUK onderwijsachterstandenbeleid. maar niet alles (bv niet als we iets hierin doen voor het voortgezet onderwijs)	0	het budget is 100% gemeentelijk geld	??	is in principe 100% beïnvloedbaar. dit budget maakt onderdeel uit van de discussie/ opdracht om tonnen te bezuinigen op preventief jeugdbeleid. daarbij zijn we op dit moment in gesprek over een bepaalde inzet in de peuteropvang door de sbo-scholen in het kader van gemeentelijk OAB. dit begrote bedrag hebben we benoemd als budget waarbij de sbo-scholen een voorstel kunnen indienen
Onderwijsachterstandenbeleid specifiek uitk.Rijk)	1.510	1.510	1.510	1.510		het betreft hier een spuk. we betalen hier diverse activiteiten uit. we hebben een wettelijke verplichting voor het (laten) verzorgen van voorschoolse edcuatie en het bestrijden van onderwijsachterstanden (in samenspraak met het onderwijs en kinderopvang). de activiteiten doen we vaak onder het mom "subsidie" terwijl het een bekostiging is van daadwerkelijk gemaakte kosten. er zijn voor een aantal activiteiten "subsidie-regelingen". de regeling Wereldgroepen, de regeling extra middelen OAB voor PO, de regeling	0		0	verantwoording via SISA. na eind planperiode moet niet uitgegeven middelen worden terugbetaald aan het rijk

Omschrijving (1/2)	Begroting				Welk deel is niet wettelijk verplicht?		Welk deel is budgettair neutraal?		Dus beïnvloedbaar excl wettelijk verplicht, excl budgettair neutraal	
	2025	2026	2027	2028	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting
NPO-gelden	82	0	0	0		tegemoetkoming kosten peuteropvang en voorschoolse educatie het betreft hier een spuk. was een 1-malig bedrag van 8 ton voor het bestrijden van corona-achterstanden. spuk wordt in 2025 definitief afgerekend	0		0	verantwoording via SISA. na eind planperiode moet niet uitgegeven middelen worden terugbetaald aan het rijk
Techniekonderwijs	7	7	7	7	0	er is geen wettelijke verplichting. ook hier hadden we een kleine regeling. scholen konden tot max € 750,-- aanvragen voor activiteiten die de techniek beroepen moesten promoten	0		0	bedrag kan vervallen. scholen hebben de laatste 2 jaar geen beroep meer gedaan op de regeling. nb ook dit bedrag maakt deel uit van de discussie/opdracht om tonnen te bezuinigen op preventief jeugdbeleid
Passend onderwijs	101	101	101	101	0	totaal budget is € 148.830,---. bedrag dat als subsidies staat is een "toevalligheid" omdat we het eerste jaar de financiering van de OJA's als subsidie deden (de vervoljaren niet meer). is niet wettelijk, wel nodig om initiatieven/preventieve inzet in het kader van voorkomen thuiszitters, gebruik jeugdhulp, speciaal onderwijs te kunnen financieren	het budget is 100% gemeentelijk geld			is in principe 100% beïnvloedbaar. dit budget maakt onderdeel uit van de discussie/opdracht om tonnen te bezuinigen op preventief jeugdbeleid

Omschrijving (2/2)	Doelgroep voor het beïnvloedbare deel. Wie bereiken we?	SMART doelen? Incl toelichting (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) waar staan de doelen? Zoals (begroting, regeling)	Alternatieven voor subsidie? Voorbeelden: bijzondere bijstand doelgroep, bijdrages van subsidiegebruikers waardoor minder subsidie samenwerking (zoals buurgemeentes)	Mogelijke taakstelling				Maatschappelijk effect bij taakstelling. Neem hierbij ook een eventuele kwetsbare doelgroep mee (incl wat zijn kwetsbaren in dit verband?)
				2026	2027	2028	2029	
Bestrijden laaggeletterdheid/ volwasseneneducatie	Doelgroep zijn de relatief kwetsbare volwassenen (vanaf 18 jaar) die moeite hebben met lezen, schrijven en digitale vaardigheden. Deze doelgroep bestaat veelal uit mensen met een lage opleiding, mensen uit het speciaal onderwijs/ praktijkonderwijs en/of mensen met een migratie-achtergrond. Deze groep mensen mist relatief vaak "de boot", heeft financiële problemen, relatief meer gezondheidsproblemen, is vaker werkloos of werkzaam in de minst verdiende beroepen, is minder zelfredzaam, eenzaam, enz. enz.	voor doelen zie het taalbeleidsplan "Het start met Taal" en Kadernota Jeugd en Onderwijs. Doel is het welzijn van deze doelgroep te vergroten, de mogelijkheden voor arbeidsparticipatie te vergroten, het vergroten van het vermogen om mee te doen in de samenleving.	er is op regionaal niveau samenwerking mbt tot dit onderwerp. Een groot deel van het aanbod voor deze doelgroep wordt betaald uit de WEB-gelden die de centrumgemeente Den Haag ontvangt en die wordt ingezet voor het (taal)aanbod bij de Taal+school. De activiteiten die met het gemeentelijk budget worden gefinancierd zijn onze lokale activiteiten. Deze activiteiten (voor o.a. het Taalhuis dat een laagdrempelig informatiepunt en doorverwijspunt is) zijn vaak een 1ste stap die de doelgroep zet en die uiteindelijk resulteert in de stap naar het meer schoolse aanbod bij de Taal+ school					de doelgroep zal minder bereikt worden als er geen lokaal aanbod is. de doelgroep zal minder snel de stap gaan zetten om hun zelf te werken aan hun (taal)vaardigheden. deze kwetsbare groep zal geen stappen "omhoog" zetten. Meer mensen in de uitkering en/of sneller in de uitkering, meer gezondheidsproblemen, meer schulden, minder welzijn voor deze mensen, deze doelgroep zal minder mee kunnen doen in de samenleving
Taalplannen	alle leerlingen van de desbetreffende school. deze subsidie voor taalplannen is ook beschikbaar voor onze 2 speciale scholen voor basisonderwijs (sbo-scholen) en voor onze so-school (cluster 2 school=school voor kinderen met een spraak/taal ontwikkelingsstoornis);	het doel is het vergroten van het leesplezier voor alle kinderen en het maken van leeskilometers. Hiermee willen we bevorderen dat kinderen (ook als ze later volwassen zijn) blijven lezen. Daarmee willen we "afglijden" naar laaggeletterdheid voorkomen. met dit geld kunnen scholen een	deze zijn er niet					plezier in lezen/ taal wordt minder gestimuleert. dit kan tot gevolg hebben dat sommige leerlingen meer moeite hebben met lezen/ taalverwerking, lagere schooladvies, lagere opleiding, minder kansen, minder snel duurzaam werk, mogelijk uitkering,

Omschrijving (2/2)	Doelgroep voor het beïnvloedbare deel. Wie bereiken we?	SMART doelen? Incl toelichting (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) waar staan de doelen? Zoals (begroting, regeling)	Alternatieven voor subsidie? Voorbeelden: bijzondere bijstand doelgroep, bijdrages van subsidiegebruikers waardoor minder subsidie samenwerking (zoals buurgemeentes)	Mogelijke taakstelling				Maatschappelijk effect bij taakstelling. Neem hierbij ook een eventuele kwetsbare doelgroep mee (incl wat zijn kwetsbaren in dit verband?)
				2026	2027	2028	2029	
	de leerlingen van deze scholen zijn per definitie kwetsbaarder dan leerlingen op het regulier onderwijs	breder programma mbt tot bevorden van lees- en taalplezier neerzetten dan mogelijk is binnen de eigen rijksfinanciering van het onderwijs. hiermee betalen de scholen dus de "kers op de taart". Kadernota Jeugd en Onderwijs 2022 en beleidsnota Onderwijsachterstandenbeleid en peuteropvang						minder gezondheid, minder welzijn, meer laaggeletterdheid met alle problemen van dien.
Schooltuinen	leerlingen van de basisscholen in rijswijk kunnen een schooltuintje krijgen (per schooljaar)	het draagt bij aan bewustwording en begrip en waardering voor de natuur. het goed omgaan met de natuur, maar ook bewustwording waar producten vandaan komen (in onze stadse omgeving). kortom het vergroten van het milieu-bewustzijn bij kinderen en hun ouders. Kadernota Jeugd en Onderwijs	die is er niet					de bewustwording van en de noodzaak van zorg voor natuur zal minder in het handelen van de leerlingen (ook als ze ouder worden/ volwassen zijn) een plaats krijgen
Doorstroompunt		Kadernota Jeugd en Onderwijs. doel is het voorkomen van voortijdig schoolverlaten, bevorderen dat iedere jeugdige een startkwalificatie behaald (diploma havo of hoger). jongeren zonder startkwalificatie worden gevolgd na de leerplichtige leeftijd (18 jaar) tot 27 jaar. De begeleiding richt zich op het terugleiden naar school (zodat alsnog een startkwalificatie wordt behaald) of naar duurzaam werk. er is een nauwe samenwerking en link met het bestrijden van jeugdwerkloosheid. Binnekort wordt er een nieuwe wet van kracht (van school naar duurzaam werk) waar het doorstroompunt, de regionale en lokale samenwerking met werk en inkomen, jeugdhulp en wmo een plek krijgt	het is geen subsidie					
Regionale Meld- en Coördinatiefunctie								
Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	de kwetsbare kinderen uit huis uit niet optimaal gestimuleerd (kunnen) worden en daarmee niet dezelfde (onderwijs) kansen krijgen als kinderen uit gezinnen waar dit wel gebeurt. Dat kan met het niet spreken van de Nederlandse taal, laag opleidingsniveau van de ouders, arbeidsmarktpositie van de ouders (werkeloos), armoede, (psychische) problemen van ouders te maken hebben	Kadernota Jeugd en Onderwijs. Beleidsnota onderwijsachterstanden en peuteropvang	die is er niet					initiatieven in het kader van bestrijden onderwijsachterstanden die (gezien de aard, omvang en/of soort onderwijs) niet uit de SPUK betaald kunnen worden kunnen niet meer gefinancierd worden.
Onderwijsachterstandenbeleid (specifieke uitk. Rijk)		kadernota Jeugd en Onderwijs, beleidsnota						is spuk. kan geen taakstelling

Omschrijving (2/2)	Doelgroep voor het beïnvloedbare deel. Wie bereiken we?	SMART doelen? Incl toelichting (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) waar staan de doelen? Zoals (begroting, regeling)	Alternatieven voor subsidie? Voorbeelden: bijzondere bijstand doelgroep, bijdrages van subsidiegebruikers waardoor minder subsidie samenwerking (zoals buurgemeentes)	Mogelijke taakstelling				Maatschappelijk effect bij taakstelling. Neem hierbij ook een eventuele kwetsbare doelgroep mee (incl wat zijn kwetsbaren in dit verband?)
				2026	2027	2028	2029	
NPO-gelden		onderwijsachterstandenbeleid en peuteropvang was een 1-malige spuk uitkering die over een aantal schooljaren uitgegeven mocht worden. einde uitgave mogelijkheid 1-8-2025						is spuk. kan geen taakstelling daarbij is de regeling afgelopen en hebben we alleen nog te maken met de laatste afrekeningen en verantwoording in de SISA
Techniekonderwijs	alle leerlingen van de desbetreffende school/de desbetreffende klas	oude kadernota's jeugd en onderwijs. in de laatste versie van de kadernota staat er niet iets specifiek meer over (is een beetje opgegaan in het beleid aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt)	die zijn er niet					de aandacht en promotie van technische beroepen zal minder goed vormgegeven kunnen worden. leerlingen zullen minder snel voor een technisch beroep (waar juist veel vraag naar is op de arbeidsmarkt) kiezen
Passend onderwijs	kwetsbaardere kinderen zoals thuiszitters, kinderen die jeugdhulp nodig hebben, kinderen speciaal onderwijs (om die toch binnen het reguliere onderwijs te kunnen houden)	diverse activiteiten om de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp/jeugdteam te bevorderen/versterken (ook op H3 niveau=den Haag, rijswijk, l'dam-vb), voorkomen van thuiszitters, voorkomen van gebruik zwaardere jeugdhulp, bevorderen zo thuisnabij mogelijk onderwijs, bevorderen kansengelijkheid, onderwijskansen, betere schoolprestaties, hogere opleiding, minder werklozen, enz. enz.	die zijn er niet					inmiddels is er geen deel van dit budget meer dat als subsidie wordt gegeven. dat kan in de toekomst uiteraard wel weer gebeuren omdat we veel subsidie noemen terwijl het een opdracht is/1-op-1 bekostiging van activiteiten die we uitgevoerd wensen te zien

3.3 Sport, cultuur en recreatie

Omschrijving (1/2)	Begroting				Welk deel is niet wettelijk verplicht?		Welk deel is budgettair neutraal?		Dus beïnvloedbaar excl wettelijk verplicht, excl budgettair neutraal	
	2025	2026	2027	2028	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting
Uitvoeringsbudget sportakkoord	40	31	31	31	40	Sport is geen wettelijke verplichting	40	krijgen we van het rijk	0	volledige bedrag wordt door rijksoverheid uitgekeerd
Overige sportactiviteiten	15	10	6	6	15	dit is een jaarlijkse subsidie die wij aan de Spartaan geven. Deze wordt in de komende 3 jaar afgebouwd naar 0, waarna er eventueel een nieuwe kleinere subsidie opgesteld zal worden	0		15	het is een subsidie die we de komende 3 jaar gaan afbouwen
Brede regeling combinatiefunctie	696	672	403	403		Brede regeling combinatiefunctie is inmiddels onderdeel van de SPUK GALA. Die bestrijkt meerdere beleidsterreinen (Sport, gezondheid, welzijn, ouderen, vrijwilligers, onderwijs, kinderopvang, kunst en cultuur). Voor de SPUK GALA is een geïntegreerd plan ingediend (waarbij ook dit onderdeel BRC is beschreven) op basis waarvan we tot 2026 deze spuk gala krijgen. Voorwaarde voor het onderdeel BRC is de co-financiering van 60%. bedrag begroting 2025 en 2026 is het hele bedrag BRC (dus de 40% van het rijk en de 60% van de gemeente. nad 2026 is in de begroting alleen het gemeentelijk deel opgenomen omdat we voor 2027 opnieuw de spuk gala/dit onderdeel moeten aanvragen (of niet als de raad anders besluit	293	dit is het bedrag dat we van het rijk krijgen	403	dit is het eigen bedrag wat Rijswijk erin stopt; dit kan pas na 2026 (na afloop van deze periode spuk gala) worden bezuinigd. dit budget is ook onderdeel van de discussie/opdracht om tonnen te bezuinigen op preventief jeugdbeleid
Instellingen voor kunst, cultuur en ontwikkeling	62	62	62	62	62	Er is geen wettelijke verplichting (tot het subsidiëren van amateurkunstorganisaties, die subsidie uit dit budget ontvangen)	n.v.t.		62	Het is mogelijk de subsidie aan amateurkunstorganisaties stop te zetten, met in achtname van een redelijke termijn volgens de Awb. Deze is nog niet ingevuld in de gele kolom.
Eenm. projecten passieve en cultuur participatie	24	24	24	24	24	Er is geen wettelijke verplichting (tot het subsidiëren van eenmalige culturele initiatieven, die subsidie uit dit budget ontvangen)	n.v.t.		24	Het is mogelijk dit potje voor eenmalige culturele initiatieven/ projecten af te bouwen of stop te zetten.
Kunst voor particulieren	0	0	0	0						
Trias	1.158	1.158	1.158	1.158	1.158	Er is geen wettelijke verplichting (tot het subsidiëren van Trias Centrum voor de Kunsten, waarvan de subsidie uit dit budget wordt verstrekt). Wel heeft het college besloten tot deelname aan het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit voor de periode 2025-2028.	n.v.t.		1.158	Het is mogelijk de subsidie aan Trias Centrum voor de Kunsten stop te zetten, met inachtneming van een redelijke termijn volgens de Awb. Deze is nog niet ingevuld in de gele kolom. Korting op de subsidie is niet mogelijk zonder consequenties van activiteiten. Dit seizoen zijn al activiteiten gestopt door het niet volledig meegaan in de subsidieaanvraag.

Omschrijving (1/2)	Begroting				Welk deel is niet wettelijk verplicht?		Welk deel is budgettair neutraal?		Dus beïnvloedbaar excl wettelijk verplicht, excl budgettair neutraal	
	2025	2026	2027	2028	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting
Schouwburg	1.338	1.338	1.338	1.338	1.338	Er is geen wettelijke verplichting (tot het subsidieren van de Rijswijkse Schouwburg, waarvan de subsidie uit dit budget wordt verstrekt).		n.v.t.	1.338	Het is mogelijk de subsidie aan de Rijswijkse Schouwburg stop te zetten, met inachtneming van een redelijke termijn volgens de Awb. Deze is nog niet ingevuld in de gele kolom. Korting op de subsidie betekent minder activiteiten en een mindere bezetting van het gebouw. De subsidieaanvraag wordt elk jaar kritisch beoordeeld.
Cultuureducatie	0	0	0	0						
Innovatiebudget kunst en cultuur	0	0	0	0						
Gem.eie beeldende kunsten en stadsverfraaiing	7	7	7	7		Er is geen wettelijke verplichting		n.v.t.	7	Het is mogelijk de subsidie stop te zetten, als een redelijke termijn in acht wordt genomen volgens de Awb.
Gezichtsbepalend Rijswijks evenement	350	350	350	350	350	Er is geen wettelijke verplichting (tot het subsidieren van stadsbrede evenementen en de UITagenda, die subsidie uit dit budget ontvangen)			350	Het is mogelijk de subsidie stop te zetten, als een redelijke termijn in acht wordt genomen volgens de Awb en rekening houdend met de meerjarenafspraken t/m 2026 met het Strandwalfestivalbestuur. Daarnaast is het mogelijk de samenwerkingsovereenkomst op te zeggen per 01-01-2027 voor het realiseren van de UITagenda.
Gemeente monumenten	14	14	14	14						
Monumentendag	3	3	3	3						
Musea	523	523	523	523	523	Er is geen wettelijke verplichting (tot het subsidieren van Museum Rijswijk, waarvan de subsidie uit dit budget wordt verstrekt)		n.v.t.	523	Het is mogelijk de subsidie aan Museum Rijswijk stop te zetten, met in achtneming van een redelijke termijn volgens de Awb. Deze is nog niet ingevuld in de gele kolom. Afbouw van de subsidie zal eigenlijk direct leiden tot stop zetting van alle activiteiten. Financieel is hier ook een relatie met de geldlening aan Museum Rijswijk.
Openbaar bibliotheekwerk	1.494	1.467	1.467	1.467	0	Met ingang van 2026 krijgen gemeenten in de gewijzigde Wet stelsel openbare voorzieningen (Wsob) een zorgplicht. De gemeente moet ten minste één volwaardige bibliotheek in stand houden. Naast deze verplichting komt een normenkader, waar nog over wordt onderhandeld. Op dit moment voldoen wij niet aan de minimale bekostingsnorm waar, voor zover nu bekend, vanuit wordt gegaan.	54	SPUK Informatiepunten Digitale Overheid	0	n.v.t
Omroep Rijswijk	52	52	52	52	4	De afgelopen jaren ontving de lokale omroep los van ons wettelijk aandeel een subsidie van € 5.000. Ons wettelijk aandeel in de bekostiging van de lokale omroep bedraagt een normbedrag per	47	Wij ontvangen een bedrag per huishouden in het Gemeentefonds voor de bekostiging van de lokale omroep.	4	Dit betreft het verwachte restant exclusief ons wettelijk aandeel in 2026.

Omschrijving (1/2)	Begroting				Welk deel is niet wettelijk verplicht?		Welk deel is budgettair neutraal?		Dus beïnvloedbaar excl wettelijk verplicht, excl budgettair neutraal	
	2025	2026	2027	2028	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting
Speeltuinen en -plaatsen						huishouden. Dat is in 2025 € 1,62. Het normbedrag wordt jaarlijks geïndexeerd en het aantal huishoudens in Rijswijk groeit, en is dus aan verandering onderhevig,				
Speeltuinorganisaties	19	19	19	19	79	Rozenstraat 18,000 Penninglaan 18,000 Eekhoorn 18,000 Buvelio 12,500 Inter Amicos 12,500. Deels via inkoop	0		79	

Omschrijving (2/2)	Doelgroep voor het beïnvloedbare deel. Wie bereiken we?	SMART doelen? Incl toelichting (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) waar staan de doelen? Zoals (begroting, regeling)	Alternatieven voor subsidie? Voorbeelden: bijzondere bijstand doelgroep, bijdrages van subsidiegebruikers waardoor minder subsidie samenwerking (zoals buurgemeentes)	Mogelijke taakstelling				Maatschappelijk effect bij taakstelling Neem hierbij ook een eventuele kwetsbare doelgroep mee (incl wat zijn kwetsbaren in dit verband?)
				2026	2027	2028	2029	
Uitvoeringsbudget sportakkoord	sportaanbieders en daarmee ook sportbeoefenaars (of het liefst mensen die door deze regeling gaan sporten) in Rijswijk	op de gemeentesite en in het Sportakkoord. Aantal leden, is te meten. Niet 100% zeker of alle leden ook echt sporten. 1 * per 4 jr groot onderzoek regio Haaglanden. Relatie sport - subsidie lastig te meten. Wordt wel naar gevraagd. Zouden ze anders ook zijn gaan sporten?		0	0	0	0	
Overige sportactiviteiten	De Spartaan + internationale jeugd wedstrijdrenners	niet vastgesteld		5	5	5	0	in 2028 kan de laatste €5000 ervoor zorgen dat de jeugdmeerdags evan de Spartaan niet meer doorgaat.
Brede regeling combinatiefunctie	jeugd van 2-23 in Rijswijk en een klein beetje daaromheen; doel van de BCR is kinderen en jongeren (en ook ouderen) in aanraking brengen met sport, cultuur, kunst. Het oorspronkelijk doel was om een versterking en samenwerking op gang te brengen tussen onderwijs, kinderopvang, sportorganisaties, kunst en cultuur organisaties. De regeling hield/houdt in dat we de salariskosten voor 8,?? fte combinatiefunctionaris vergoed krijgen (op basis van een normbedrag voor het salaris en met toepassing van 60% van die kosten betaald de gemeente en 40% van die kosten is uit de regeling). we hebben als gemeente niet zelf de combinatiefunctionarissen in dienst maar hebben het werkgeverschap/de uitvoering van de taken combinatiefunctionaris belegd bij Haaglanden beweegt (via dus subsidie, maar het is dus eigenlijk een opdracht). dit is echt combinatiebeleid (oa ook toeleiden naar	doelen staan in de uitvoeringsagenda van de Brede SPUK	die zijn er niet	101	101	101	101	bedoeld voor alle jeugd, maar wel met in het achterhoofd een aanbod te hebben juist voor de kinderen uit gezinnen die niet zelf de mogelijkheden hebben om hun kinderen "rijk" op te laten groeien (dus met hun kind zelf naar musea te gaan bv). Als hierop gekort wordt zal dat zeker in wijken als de Muziekburt een groot negatief effect hebben op het leven en het opgroeien van kinderen.

Omschrijving (2/2)	Doelgroep voor het beïnvloedbare deel. Wie bereiken we?	SMART doelen? Incl toelichting (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) waar staan de doelen? Zoals (begroting, regeling)	Alternatieven voor subsidie? Voorbeelden: bijzondere bijstand doelgroep, bijdrages van subsidiegebruikers waardoor minder subsidie samenwerking (zoals buurgemeentes)	Mogelijke taakstelling				Maatschappelijk effect bij taakstelling Neem hierbij ook een eventuele kwetsbare doelgroep mee (incl wat zijn kwetsbaren in dit verband?)
				2026	2027	2028	2029	
Instellingen voor kunst, cultuur en ontwikkeling	lokaal sport, kunst, cultuur, vrije tijdsbestedings aanbod, natuuraanbod, verenigingsondersteuning, gezondheidsbeleid, onderwijsbeleid, kansengelijkheid, bestrijden achterstanden), de BCR werkt nauw samen/heeft verbinding met/maakt gebruik van het lokale veld aan (jeugd)aanbod op het gebied van sport, kunst, cultuur, Helden van de Natuur, de Ontdekkers, Happy Fit. in wezen geven we hiermee ook de brede school gedachte vorm (omdat heel vaak de activiteiten in en om de school worden georganiseerd op verzoek van de school)	Amateurkunstverenigingen	Nee. Leden betalen reeds contributie.			31	62	Amateurkunstorganisaties ontvangen in hoogte weinig subsidie (varierend van jaarlijks € 750 tot ca. € 11.000). Een taakstelling zal een nog grotere belasting geven op de kleine groep vrijwilligers die deze verenigingen draaiende houden, danwel leiden tot een continuïteitsvraagstuk omdat vaste lasten wel betaald dienen te worden. Het leidt tot verschralling van het cultuuraanbod in Rijswijk en vermindering van de sociale cohesie.
	Diverse aanbieders van cultuur en indirect dus ook degenen die deelnemen aan het aanbod.	Dit potje voor eenmalige culturele initiatieven wordt gebruikt om vernieuwing te stimuleren; een van de uitgangspunten in het gemeentelijk cultuurbeleid.	Bepert. Fondsen vragen vaak ook dat de gemeente bijdraagt.	11	24	24	24	Minder vernieuwing van cultuuraanbod en geen mogelijkheden om op vragen vanuit de samenleving in te spelen.
Kunst voor particulieren								
Trias	Hoofdzakelijk Rijswijkse jeugd en jongeren, voor beperkt deel volwassenen (die activiteiten vinden voornamelijk kostprijsdekkend plaats).	De doelen staan in onze begroting, in ons cultuurbeleid, in de meerjarenafspraken met Trias en in het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit. Cultuureducatie is een belangrijke pijler in ons cultuurbeleid. De doelen zijn ook opgenomen en verder ingevuld in de subsidieaanvraag van Trias en de subsidiebeschikking.	Niet als het gaat om binnenschoolse cultuureducatie of cultuurparticipatie. Ten aanzien van cultuuronderwijs in de vrije tijd zijn de tarieven de laatste jaren voor cursisten flink gegroeid. Het is een mogelijkheid, dat de markt een deel van het buitenschoolse cultuuronderwijs oppakt.				1.158	Stagnatie aanwas jong talent en talentontwikkeling van jeugdigen. Een aanzienlijk deel van de cursisten bij Trias is Ooievaarspashouder. Basisscholen worden niet meer ontlast en versterkt in hun cultuuronderwijs. Daarnaast is Trias ook een belangrijke partner in het Huis van de stad. Verlies van banen.
Schouwburg	Inwoners van Rijswijk en uit de regio. (In seizoen 2023-2024 56.000 bezoekers)	De doelen staan in onze begroting en in ons cultuurbeleid. De doelen zijn ook opgenomen en verder ingevuld in de subsidieaanvraag van de schouwburg en in de subsidiebeschikking.	Nee, behalve dan de theaters in de ons omliggende gemeenten als Delft en Den Haag.				1.338	Cultuuraanbod in Rijswijk verschralt. Mindere benutting of zelfs leegstaande gemeentelijke accommodatie, tegenover het Huis

Omschrijving (2/2)	Doelgroep voor het beïnvloedbare deel. Wie bereiken we?	SMART doelen? Incl toelichting (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) waar staan de doelen? Zoals (begroting, regeling)	Alternatieven voor subsidie? Voorbeelden: bijzondere bijstand doelgroep, bijdrages van subsidiegebruikers waardoor minder subsidie samenwerking (zoals buurgemeentes)	Mogelijke taakstelling				Maatschappelijk effect bij taakstelling. Neem hierbij ook een eventuele kwetsbare doelgroep mee (incl wat zijn kwetsbaren in dit verband?)
				2026	2027	2028	2029	
Cultuureducatie								
Innovatiebudget kunst en cultuur								
Gem.cie beeldende kunsten en stadsverfraaiing	Inwoners van Rijswijk die Galerie Arti-Shock bezoeken	De doelen staan in onze begroting en ons cultuurbeleid, en worden verder geconcretiseerd in aanvraag en beschikking.	Nee				7	Cultuuraanbod in Rijswijk verschraalt. .
Gezichtsbepalend Rijswijks evenement	Inwoners van Rijswijk, basisschool leerlingen en jongeren die de evenementen bezoeken.	De doelen staan in de kadernota 2023 voor evenementen in de openbare ruimte, in de subsidieregeling stadsbrede evenementen Rijswijk en in onze begroting. De meerjarenafspraken het Strandwalfestival te subsidiëren t/m 2026 is hier een onderdeel van. Daarnaast is, op basis van een initiatiefvoorstel, er een samenwerkingsovereenkomst met partners de UITagenda te realiseren t/m 2026.	Entreegelden. sponsors. De organsatie van stadsbrede evenementen aan de markt overlaten.	0	0		350	Draagt minder bij aan sociale cohesie en een aantrekkelijke leefomgeving in de stad. Ontbreken van een mogelijkheid voor verenigingen zich te presenteren tijdens het stadsbrede evenement in het Rijswijkse bos. Ontbreken van een platform waar alle activiteiten van de stad te vinden zijn. Waardoor vermindering van bekendheid en deelname activiteiten. Minder stimulans lokale economie.
Gemeente monumenten								
Monumentendag								
Musea	Inwoners van Rijswijk, de regio en van buiten de regio die Museum Rijswijk bezoeken. (Jaarlijks ca. 20.000 bezoekers) Ook veel scholenbezoek.	De doelen staan in onze begroting en ons cultuur- en erfgoedbeleid. Deze zijn ook opgenomen en verder ingevuld in de subsidieaanvraag van het museum en de subsidiebeschikking.	Nee.				523	Cultuuraanbod in Rijswijk verschraalt, net als kunst- en erfgoededucatie aan het primair en voortgezet onderwijs. Inwoners komen minder met het lokale erfgoed in aanraking. Geen spin-off van bezoekers in de Herenstraat/ Oud-Rijswijk. Verlies van banen en vrijwilligerswerk.
Openbaar bibliotheekwerk	Alle inwoners. Het doel van de zorgplicht is dat iedere burger in Nederland toegang heeft tot een volwaardige bibliotheek. Daarnaast richt de bibliotheek zich ook op (groepen) inwoners die speciale aandacht nodig hebben.	Het belangrijkste doel is het conform de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) invulling geven aan de daarin voor openbare bibliotheken benoemde maatschappelijke functies. In onze gemeentebegroting benoemen we dit ook op hoofdlijnen. En de 3 opgaven die in het landelijke Bibliotheekconvenant zijn afgesproken met o.a. de VNG. In de subsidieaanvraag van en de beschikking aan de bibliotheek is concreter opgenomen waar de subsidie betrekking op heeft. Dit betreft onder meer (de verwijzing naar) de concrete resultaten uit haar subsidieaanvraag.	N.v.t. gelet op zorgplicht gemeente en voorgestelde bekostigingsnorm.	0	0	0	0	N.v.t.
Omroep Rijswijk	Alle inwoners van de gemeente. Met het beïnvloedbare deel wordt een groot deel van de online nieuwsvoorziening	In de Mediawet 2008 is bepaald dat de lokale publieke omroep een lokaal toereikend media aanbod dient te verzorgen, dat voorziet	N.v.t. Gemeenten hebben een wettelijke instandhoudingsplicht voor de lokale publieke omroep (Mediawet 2008).	4	4		4	Minder online nieuwsvoorziening voor onze inwoners over zaken die in de gemeente spelen. En geen

Omschrijving (2/2)	Doelgroep voor het beïnvloedbare deel. Wie bereiken we?	SMART doelen? Incl toelichting (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) waar staan de doelen? Zoals (begroting, regeling)	Alternatieven voor subsidie? Voorbeelden: bijzondere bijstand doelgroep, bijdrages van subsidiegebruikers waardoor minder subsidie samenwerking (zoals buurgemeentes)	Mogelijke taakstelling				Maatschappelijk effect bij taakstelling. Neem hierbij ook een eventuele kwetsbare doelgroep mee (incl wat zijn kwetsbaren in dit verband?)
				2026	2027	2028	2029	
	mogelijk gemaakt, via de inzet van stagiaires (en dankzij stagevergoedingen).	in de behoeften van inwoners en met een norm waar dit voor tenminste 50% uit dient te bestaan (informatief, educatief en cultureel). Als gemeente gaan wij niet over de inhoud van het media aanbod.						stagemogelijkheden met stagevergoeding meer voor leerlingen in opleiding (veelal MBO).
Speeltuinen en -plaatsen								
Speeltuinorganisaties	beheerorganisaties van de georganiseerde speeltuinen	zie doelstellingen nota Speeltuinbeleid.	donaties, sponsoring, legaten, crowdfunding, fondsen	79	79	79	79	Failliet van georganiseerd speeltuinwerk. Belangrijke maatschappelijke functie gaat verloren. Strijdig met vastgesteld speeltuinbeleid.

3.4 Volksgezondheid en milieu

Omschrijving (1/2)	Begroting				Welk deel is niet wettelijk verplicht?		Welk deel is budgettair neutraal?		Dus beïnvloedbaar excl wettelijk verplicht, excl budgettair neutraal	
	2025	2026	2027	2028	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting
Preventieve gezondheidszorg	67	67	67	67		Gemeenten hebben de wettelijke taak om in te zetten op preventie op gebied van gezondheid. Tot op welke hoogte, is niet nader gespecificeerd. Het bedrag van dit potje gaat naar 4 subsidiepartners die zich inzetten voor preventie van (mentale) gezondheid, lotgenotencontact diabetes (en activeren, eenzaamheidsbestrijding) en algemene voorlichten EHBO.				
Geestelijke gezondheidszorg	48	48	48	48		Gemeenten hebben de wettelijke taak om in te zetten op preventie op gebied van gezondheid. Tot op welke hoogte, is niet nader gespecificeerd.				
JGZ basispakket	1.817	1.730	1.730	1.730	0	Dit is de JGZ. Een wettelijke taak vanuit de Wet Publieke Gezondheid. Dit onderdeel van de JGZ subsidie is wettelijk. We hebben een convenant dat loopt tot en met 2027 en de bedragen die daarin staan voor dit onderdeel zijn hoger dan in dit overzicht opgenomen. De bedragen stijgen juist.				
Papier	32	32	32	32		Via het uitvoeringsbesluit is de subsidieontvanger aangewezen als dusdanige inzamelende instantie. Feitelijk zou dan het hele bedrag daaronder vallen. Echter, de afgelopen jaren is per ingezameld kalenderjaar ongeveer €10.000,- uitgekeerd.	10	Zie J15.	22	22
Actieplan klimaatadaptatie										
Subsidie voor isolatiemaatregelen NHG <435k	603	503	3	400	1.508	Dit budget zijn de rijswijkse middelen. Het niet wettelijke deel is het totale bedrag van alle jaren	0		870	Er is in december 2024 door het college een subsidieplafond vastgesteld voor 2025. Het bedrag in de cel hiernaast is het niet wettelijke bedrag - budgettair neutrale bedrag - vastgestelde subsidieplafond voor 2025. het subsidieplafond wat in mindering is gebracht is de subsidie voor grondgebonden woningen met een WOZ-waarde > de NHG-grens en 1/5 deel van de subsidiepot voor grondgebonden woningen onder NHG-grens en VvE's (omdat niet alle woningen uit deze pot onder de SPUK vallen).
SPUK LAI-subsidie isolatiemaatregelen NHG <435k	300	800	872	0	1.972	Dit zijn de SPUK-middelen. Ook die zijn niet wettelijk verplicht	1.972	Dit zijn SPUK-middelen. Als we die niet besteden dan moeten we	0	

Omschrijving (1/2)	Begroting				Welk deel is niet wettelijk verplicht?		Welk deel is budgettair neutraal?		Dus beïnvloedbaar excl wettelijk verplicht, excl budgettair neutraal	
	2025	2026	2027	2028	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting
Subsidie voor isolatiemaatregelen NHG >435k	0	0	-85	0				ze terugbetalen aan het Rijk		
SPUK LAI-subsidie isolatiemaatregelen NHG >435k										
Subsidie voor procesbegeleiding aan verenigingen	205	175	133	0	513	Dit budget zijn de rijswijkse middelen. Het niet wettelijke deel is het totale bedrag van alle jaren	0		258	Er is in december 2024 door het college een subsidieplafond vastgesteld voor 2025. Het bedrag in de cel hiernaast is het niet wettelijke bedrag - budgettair neutrale bedrag - vastgestelde subsidieplafond voor 2025
Omschrijving (2/2)	Doelgroep voor het beïnvloedbare deel. Wie bereiken we?	SMART doelen? Incl toelichting (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) waar staan de doelen? Zoals (begroting, regeling)		Alternatieven voor subsidie? Voorbeelden: bijzondere bijstand doelgroep, bijdrages van subsidiegebruikers waardoor minder subsidie samenwerking (zoals buurgemeentes)		Mogelijke taakstelling				Maatschappelijk effect bij taakstelling Neem hierbij ook een eventuele kwetsbare doelgroep mee (incl wat zijn kwetsbaren in dit verband?)
						2026	2027	2028	2029	
Preventieve gezondheidszorg	Grotendeels specifieke kwetsbare groepen	Deels in de verschillend subsidieaanvragen.				0				Onwenselijk om dit kleine bedrag te besparen op de kwetsbare inwoners. Bezuinigen op preventie betekent een hogere rekening op de lange termijn. Vanuit Beleid Sociaal Domein wordt gewerkt aan een meerjarenplan om alle subsidies efficiënter in te zetten en beter te kunnen sturen door middel van bijvoorbeeld subsidieregelingen. Deze subsidie wordt daarin meegenomen. Eventuele taakstellingen kunnen beter tzt per regeling/onderwerp besproken worden dan nu per afzonderlijk potje. Zie ook format 7.1 Volksgezondheid. Dit is onderdeel van de bescheiden €224.000 die beschikbaar is om invulling te geven aan het beleid.
Geestelijke gezondheidszorg	Grotendeels specifieke kwetsbare groepen					0				Dit budget wordt in 2025 gebruikt om gaten van subsidies op (jeugd)preventie op te vullen. Vanuit Beleid Sociaal Domein wordt gewerkt aan een meerjarenplan om alle subsidies efficiënter in te zetten en beter te kunnen sturen door middel van bijvoorbeeld subsidieregelingen. Dit budget wordt daarin meegenomen. Eventuele taakstellingen kunnen beter tzt per regeling/onderwerp besproken worden dan nu per afzonderlijk potje.

Omschrijving (2/2)	Doelgroep voor het beïnvloedbare deel. Wie bereiken we?	SMART doelen? Incl toelichting (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) waar staan de doelen? Zoals (begroting, regeling)	Alternatieven voor subsidie? Voorbeelden: bijzondere bijstand doelgroep, bijdrages van subsidiegebruikers waardoor minder subsidie samenwerking (zoals buurgemeentes)	Mogelijke taakstelling				Maatschappelijk effect bij taakstelling. Neem hierbij ook een eventuele kwetsbare doelgroep mee (incl wat zijn kwetsbaren in dit verband?)
				2026	2027	2028	2029	
JGZ basispakket	Alle kinderen van 0 tot 18 jaar.	Deels in de subsidieaanvraag (aantallen trajecten etc)		nvt				De kosten stijgen juist.
Papier	De inwoners die de inzamelende instantie en haar goede doelen een warm hart toedragen. Men is niet verplicht om daar papier en karton aan af te staan.	Geen SMART doelen. We enten op de subsidieverordening en daar staan voorwaarden in waar de aanvraag aan moet voldoen.	Een alternatief (wat ook beter past bij het doel) is een inzamelvergoeding. Maar ook daar is budget voor nodig.	15	15	15	15	Zolang zij aangewezen zijn via het uitvoeringsbesluit en zolang zij voor ons inzamelen, dient er wel een zekerheid ingebouwd te zijn dat ze een vergoeding ontvangen op basis van de door hun aangeleverde cijfers. Deze taakstelling is dus een schatting.
Actieplan klimaatadaptatie								
Subsidie voor isolatiemaatregelen NHG <435k	Woningeigenaren van een grondgebonden boven de NHG-grens, VvE's die niet aan de voorwaarden van de SPUK voldoen. Het gaat dan om VvE's waar deels woningen in zitten met een WOZ-waarde boven de NHG-grens of waar isolatiemaatregelen worden getroffen die niet alle woningen betreffen (bijvoorbeeld isolatie van het dak).	Vanuit het woningisolatieprogramma (voor de uitvoering van het totale programma): 150VvE's (circa 1.000 niet grondgebonden woningen met woZ-waarde tot de NHG-grens hebben isolatiemaatregelen getroffen of zijn daartoe een traject gestart., 270 grondgebonden woningen met een woZ-waarde tot de NHG-grens hebben isolatiemaatregelen getroffen. In de gemeentebegroting is als doelstelling voor het jaar 2025 opgenomen: 480 woningen (waaronder 50 VvE's) starten met (de voorbereidingen voor) het treffen van isolatiemaatregelen.	De subsidie vanuit de gemeente is een aanvulling op de beschikbare subsidie vanuit het Rijk. Alternatief is dat de gemeente geen subsidie biedt en dat woningeigenaren zelf een grotere bijdrage moeten doen	467	3	400		Als we ervoor kiezen om de Rijswijkse middelen weg te halen uit het woningsisolatieprogramma, dan verliezen we alle financiële ruimte om woningeigenaren/VvE's te helpen die niet uit de SPUK betaald kunnen worden. Dit betekent echt iets voor het programma, de subsidieregeling en de uitvoering! We zullen het programma en de subsidieregeling moeten aanpassen en kunnen niet meer één uniforme regeling hanteren voor VvE's.
SPUK LAI-subsidie isolatiemaatregelen NHG >435k		De SPUK-middelen moeten worden ingezet om bij minimaal 431 woningen met een WOZ-waarde tot 429.300 euro en minimaal 2 slecht geïsoleerde bouwdelen, isolatiemaatregelen te treffen						
Subsidie voor isolatiemaatregelen NHG >435k								
SPUK LAI-subsidie isolatiemaatregelen NHG >435k								
Subsidie voor procesbegeleiding aan verenigingen	VvE's die wel aan de slag willen met verduurzaming maar hulp nodig hebben voor de opstart. Vooral voor VvE's die in het verleden niet of te weinig hebben gespaard is de subsidie vanuit de gemeente waardevol, omdat ze in combinatie met de subsidie van het rijk tot 100% vergoed krijgen. Hiermee bieden we VvE's die niet	Vanuit het woningisolatieprogramma (voor de uitvoering van het totale programma): 150VvE's (circa 1.000 niet grondgebonden woningen met woZ-waarde tot de NHG-grens hebben isolatiemaatregelen getroffen of zijn daartoe een traject gestart., 270 grondgebonden woningen met een woZ-waarde tot de NHG-	Subsidie is een aanvulling op de beschikbare subsidie vanuit het Rijk. Alternatief is dat de gemeente geen subsidie biedt en VvE's zelf de kosten moeten dragen.	125	133			Als we ervoor kiezen om de Rijswijkse middelen weg te halen uit het woningsisolatieprogramma, dan verliezen we alle financiële middelen die we nu inzetten om VvE's te activeren. De doelgroep die we voor ogen hebben zijn juist de VvE's die hulp nodig hebben bij het activeren. De inzet op het activeren zal dan deels betaald moeten worden

Omschrijving (2/2)	Doelgroep voor het beïnvloedbare deel. Wie bereiken we?	SMART doelen? Incl toelichting (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) waar staan de doelen? Zoals (begroting, regeling)	Alternatieven voor subsidie? Voorbeelden: bijzondere bijstand doelgroep, bijdrages van subsidiegebruikers waardoor minder subsidie samenwerking (zoals buurgemeentes)	Mogelijke taakstelling				Maatschappelijk effect bij taakstelling. Neem hierbij ook een eventuele kwetsbare doelgroep mee (incl wat zijn kwetsbaren in dit verband?)
				2026	2027	2028	2029	
	goed georganiseerd zijn een snelle start, i.p.v. dat ze eerst moeten gaan sparen.	grens hebben isolatiemaatregelen getroffen. In de gemeentebegroting is als doelstelling voor het jaar 2025 opgenomen: 480 woningen (waaronder 50 VvE's) starten met (de voorbereidingen voor) het treffen van isolatiemaatregelen.						uit de SPUK en tegelijkertijd moeten we wel aan de resultaatverplichting vanuit de SPUK voldoen. Dat betekent dat we de subsidieregeling en het programma opnieuw moeten inrichten, om de middelen te herverdelen en risico's op niet behalen van de SPUK doelstellingen de minimaliseren.

3.5 Sociaal Domein

Omschrijving (1/2)	Begroting (Bedrag x € 1.000)				Welk deel is niet wettelijk verplicht?		Welk deel is budgettair neutraal?		Dus beïnvloedbaar excl wettelijk verplicht, excl budgettair neutraal	
	2025	2026	2027	2028	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting
Algemeen maatschappelijk werk	136	136	136	136		Het gemeentebestuur draagt zorg voor de maatschappelijke ondersteuning. Hieronder valt het bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking. (Artikel 1.1.1. jo 2.1.1. Wmo) Het is niet te zeggen welk bedrag wettelijk is en welk bedrag niet. We moeten erop inzetten, maar in welke mate is niet wettelijk vastgelegd.				
Bureau slachtofferzorg Haaglanden	11	11	11	11						
Organisatie voor ouderen	39	39	39	39						
Emancipatie en inclusie	43	43	43	43		Het gemeentebestuur draagt zorg voor de maatschappelijke ondersteuning. (Artikel 1.1.1. jo 2.1.1. Wmo.) Hieronder valt het bevorderen van de sociale samenhang, waar deze subsidies aan bijdragen. Het is niet te zeggen welk bedrag wettelijk is en welk bedrag niet. We moeten erop inzetten, maar in welke mate is niet wettelijk vastgelegd.				
Voorzieningen algemeen	200	200	200	200		Het gemeentebestuur draagt zorg voor de maatschappelijke ondersteuning. Hieronder valt het bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking. (Artikel 1.1.1. jo 2.1.1. Wmo) Dit is Wmo budget, hieruit worden oa Smeltkroes en Flatcoaches betaald. (staat al in de min €70.000)				
Wijkwerk- en bewonersorganisaties	68	68	68	68		Het gemeentebestuur draagt zorg voor de maatschappelijke ondersteuning. (Artikel 1.1.1. jo 2.1.1. Wmo.) Hieronder valt het bevorderen van de sociale samenhang, waar deze subsidies aan bijdragen. We moeten erop inzetten, maar in welke mate is niet wettelijk vastgelegd.				
Bredewelzijnsorganisatie	2.196	2.196	2.196	2.196		Het gemeentebestuur draagt zorg voor de maatschappelijke ondersteuning. Hieronder valt het bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en				

Omschrijving (1/2)	Begroting (Bedrag x € 1.000)				Welk deel is niet wettelijk verplicht?		Welk deel is budgettair neutraal?		Dus beïnvloedbaar excl wettelijk verplicht, excl budgettair neutraal	
	2025	2026	2027	2028	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting
Bredewelzijnsorganisatie uitvoeringsagenda	203	3	3	3		vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking. (Artikel 1.1.1. jo 2.1.1. Wmo). We moeten erop inzetten, maar in welke mate is niet wettelijk vastgelegd. Dit is de reguliere subsidie voor Stichting Welzijn Rijswijk. Dit gaat om de uitvoeringsagenda Welzijn en Armoede). Dit is in de vorige kadernota al grotendeels wegbezuinigd en laat ik verder buiten beschouwing.				
Anti-discriminatievoorzieningen	44	44	44	44	13	Dit bedrag gaat volledig naar Stichting iDb, onze antidiscriminatievoorziening (ADV). Grotendeels voor onze wettelijke taak (ADV à €30.559) Overige bedrag gaat naar gastlessen, netwerkbijeenkomsten, campagnes voor naamsbekendheid, etc.)				
Jeugdorganisaties	68	68	68	68	0	geen wettelijke verplichting tot het geven van subsidies. Wel op basis van de oude welzijnswet en de nieuwe jeugdwet de verplichting om te werken aan (jeugd)preventie, vroege signalering en interventie, versterken opvoedkundig klimaat, versterken opvoedvaardigheden, versterken probleemoplossend vermogen/eigen kracht. Dit zijn de subsidies aan 5 scoutingverenigingen, Don Bosco en de YMCA. Al deze organisaties voeren diverse kinderactiviteiten uit. Bij Don Bosco geven we geen algemeen bedrag voor al hun activiteiten (zoals wel bij de andere) maar bedragen voor 3 specifieke projecten.	0	is 100% gemeentelijk geld	0	is in principe 100% beïnvloedbaar. dit budget is onderdeel van de discussie/ opdracht om tonnen te bezuinigen op preventief jeugdbeleid
Activiteiten integraal jeugdbeleid	95	95	95	95	0	geen wettelijke verplichting tot het geven van subsidies. Wel op basis van de oude welzijnswet en de nieuwe jeugdwet de verplichting om te werken aan (jeugd)preventie, vroege signalering en interventie, versterken opvoedkundig klimaat, versterken opvoedvaardigheden, versterken probleemoplossend vermogen/eigen kracht. Dit zijn de subsidies voor het (online) jongerenwerk voor de oudere jeugd en 2 verschillende trajecten		is 100% gemeentelijk geld	0	is in principe 100% beïnvloedbaar. dit budget is onderdeel van de discussie/ opdracht om tonnen te bezuinigen op preventief jeugdbeleid

Omschrijving (1/2)	Begroting (Bedrag x € 1.000)				Welk deel is niet wettelijk verplicht?		Welk deel is budgettair neutraal?		Dus beïnvloedbaar excl wettelijk verplicht, excl budgettair neutraal	
	2025	2026	2027	2028	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting
Kinderrechten/ jongerenambassadeurs	28	28	28	28	0	maatschappelijke diensttijd (ook in het kader van voorkomen schoolverlaters/ bestrijden jeugdwerkloosheid) geen wettelijke verplichting tot het geven van subsidies. Wel op basis van de oude welzijnswet en de nieuwe jeugdwet de verplichting om te werken aan (jeugd)preventie, vroege signalering en interventie, versterken opvoedkundig klimaat, versterken opvoedvaardigheden, versterken probleemoplossend vermogen/eigen kracht. Dit is de subsidie (eigenlijk opdracht) aan Haaglanden beweegt voor de begeleiding van de kinderrechtenambassadeurs	0	is 100% gemeentelijk geld	0	is in principe 100% beïnvloedbaar, dit budget is onderdeel van de discussie/ opdracht om tonnen te bezuinigen op preventief jeugdbeleid
Jeugd Interventie Team (JIT)	40	40	40	40		We hebben de wettelijke taak om in te zetten op preventief jeugdbeleid. In welke mate is niet wettelijk vastgelegd. Dit budget gaat naar Stichting JESS. Deze posten worden al betrokken in de exercitie rond de taakstelling preventief jeugdbeleid.				het JIT is er vooral voor begeleiding van jongeren die in aanraking zijn geweest met de politie, dit heeft ook veel linken met veiligheid, voorkomen van crimineel gedrag/ afgeleiden naar de criminaliteit. Het JIT-team (samenwerking tussen diverse partijen) heeft de opdracht om een X-aantal van dit soort jongeren te begeleiden. Er is een verwijsdocument waarop partijen kunnen screenen of ze een jongere kunnen aanmelden voor de begeleiding door het JIT
Maatjesproject ouder en kind	38	38	38	38	0	geen wettelijke verplichting tot het geven van subsidies. Wel op basis van de oude welzijnswet en de nieuwe jeugdwet de verplichting om te werken aan (jeugd)preventie, vroege signalering en interventie, versterken opvoedkundig klimaat, versterken opvoedvaardigheden, versterken probleemoplossend vermogen/eigen kracht. Dit is de subsidie (eigenlijk opdracht) aan 2 maatjesprojecten (Spel aan huis voor de iets jongere kinderen) en Vitalis maatjes (voor de iets oudere kinderen)		is 100% gemeentelijk geld	0	is in principe 100% beïnvloedbaar, dit budget is onderdeel van de discussie/ opdracht om tonnen te bezuinigen op preventief jeugdbeleid
Natuur en milieu activiteiten jeugd	24	24	24	24	0	geen wettelijke verplichting . zie ook wat geschreven is bij de schooltuinen bij tabblad onderwijs. Opdracht aan Haaglanden beweegt om een website in		is 100% gemeentelijk geld	0	is in principe 100% beïnvloedbaar, dit budget is onderdeel van de discussie/ opdracht om tonnen te bezuinigen op preventief jeugdbeleid

Omschrijving (1/2)	Begroting (Bedrag x € 1.000)				Welk deel is niet wettelijk verplicht?		Welk deel is budgettair neutraal?		Dus beïnvloedbaar excl wettelijk verplicht, excl budgettair neutraal	
	2025	2026	2027	2028	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting
De ontdekkers	87	87	87	87		de lucht te houden en allerlei activiteiten te ontwikkelen op dit gebied. heeft ook link met provincie geen wettelijke verplichting tot het geven van subsidies. Wel op basis van de oude welzijnswet en de nieuwe jeugdwet de verplichting om te werken aan (jeugd)preventie, vroege signalering en interventie, versterken opvoedkundig klimaat, versterken opvoedvaardigheden, versterken probleemoplossend vermogen/eigen kracht. Dit is de subsidie (eigenlijk opdracht) aan Haaglanden beweegt voor het organiseren van naschoolse en vakantieactiviteiten, kennismakingsaanbod sport, cultuur, enz. en toeleiden naar het rijswijkse verenigingsleven.		is 100% gemeentelijk geld	0	is in principe 100% beïnvloedbaar. dit budget is onderdeel van de discussie/opdracht om tonnen te bezuinigen op preventief jeugdbeleid
SOVA-trainingen	29	29	29	29	0	geen wettelijke verplichting tot het geven van subsidies. Wel op basis van de oude welzijnswet en de nieuwe jeugdwet de verplichting om te werken aan (jeugd)preventie, vroege signalering en interventie, versterken opvoedkundig klimaat, versterken opvoedvaardigheden, versterken probleemoplossend vermogen/eigen kracht. Dit is de subsidie (eigenlijk opdracht) voor het geven van een weerbaarheidstraining op basisscholen aan de kinderen van groep 7 als voorbereiding op de overstap naar het voortgezet onderwijs		is 100% gemeentelijk geld	0	is in principe 100% beïnvloedbaar. dit budget is onderdeel van de discussie/opdracht om tonnen te bezuinigen op preventief jeugdbeleid. We zijn inmiddels gestopt met deze subsidie. het budget zal worden ingezet in het grotere geheel van het project Dealbreakers
Opvoedadviespunt	60	60	60	60		We hebben de wettelijke taak om in te zetten op preventief jeugdbeleid. In welke mate is niet wettelijk vastgelegd. Dit is Kwadraad. Deze posten worden al betrokken in de exercitie rond de taakstelling preventief jeugdbeleid				
Subsidies preventief jeugdbeleid	248	248	248	248		We hebben de wettelijke taak om in te zetten op preventief jeugdbeleid. In welke mate is niet wettelijk vastgelegd. Deze posten worden al betrokken in de exercitie rond de taakstelling preventief jeugdbeleid				
JGZ BP Flex en POM	325	325	325	325	193	Dit is de JGZ. Een wettelijke taak vanuit de Wet Publieke Gezondheid (deels voor wat betreft dit onderdeel van de kosten van de JGZ). Is ook geen				ook het BTP-flex en POM gedeelte is onderdeel van de discussie/opdracht om tonnen te bezuinigen op preventief jeugdbeleid

Omschrijving (1/2)	Begroting (Bedrag x € 1.000)				Welk deel is niet wettelijk verplicht?		Welk deel is budgettair neutraal?		Dus beïnvloedbaar excl wettelijk verplicht, excl budgettair neutraal	
	2025	2026	2027	2028	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting
						subsidie eigenlijk maar wettelijke taak. BPT zijn de wettelijke taken, POM is programma op maat. Dit is onze eigen, lokale invulling. De JGZ-kosten stijgen conform de afspraken in het convenant. nb bij andere gemeenten is de jgz onderdeel van de GGD en in de vorm van een gemeenschappelijke regeling. hier is de aparte stichting blijven bestaan en daarom noemen we het subsidie.				
Gebiedsgericht werken	25	25	25	25						
Onafhankelijke clientondersteuning	5	5	5	5		Dit hoort bij een ander potje dat geen subsidie is, wordt overgeboekt.				
Sociaal Fonds	38	38	38	38	38	De gemeente heeft geen wettelijke taak op armoede. Dit bedrag gaan naar verschillende armoede subsidies (Stichting urgente noden, Voedselbank, Weggeefwinkel). De naam van dit potje had veranderd moeten zijn.			38	
Garantstelling kredietbank	82	82	82	82		Dit is geen subsidie, gaat overgeboekt worden.				
Subsidies schuldhulppartners	18	18	18	18		Schulden vallen onder een wettelijke taak van de gemeente op basis van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Deze wet verplicht gemeenten om integrale schuldhulpverlening aan te bieden aan inwoners met financiële problemen. Dit potje is de subsidie aan Schuldhulpmaatje (SHM). SHM Rijswijk bestaat uit getrainde vrijwilligers die worden ingezet om inwoners met financiële problemen in een zo vroeg mogelijk stadium te vinden, te motiveren om met hun schulden aan de slag te gaan en eerste hulp te bieden. Het aanbod van SHM is een aanvulling op de professionele schuldhulpverlening. Nadat de eerste hulp is verleend en de hulpvraag in kaart is gebracht, verwijst SHM door naar professionele teams zoals SHV, het sociaal wijkteam of het Serviceteam.				
						SHM is dus een subsidiepartner die de dienstverlening ondersteunt en ontlast binnen de wettelijke taak, maar zelf geen wettelijke taak is.				
Stichting KEI	304	304	304	304	304	Uitvoeren van kindregelingen op contractbasis. Misschien is het beter				

Omschrijving (1/2)	Begroting (Bedrag x € 1.000)				Welk deel is niet wettelijk verplicht?		Welk deel is budgettair neutraal?		Dus beïnvloedbaar excl wettelijk verplicht, excl budgettair neutraal	
	2025	2026	2027	2028	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting	bedrag	toelichting
Regionale Platforms Arbeidsmarktbeleid	16	16	16	16		om dit niet meer als subsidie te doen. Armoedebeleid is niet wettelijk verplicht Dit is geen subsidie maar uitvoering/inkoop. Moet nog omgezet worden.				
Diensten bij wonen met zorg	119	119	119	119		Het gemeentebestuur draagt zorg voor de maatschappelijke ondersteuning. Hieronder valt het bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking. (Artikel 1.1.1. jo 2.1.1. Wmo) Het is niet te zeggen welk bedrag wettelijk is en welk bedrag niet. We moeten erop inzetten, maar in welke mate is niet wettelijk vastgelegd. Dit is de Personenalermering van Florence.				
MO en Bemoeizorg	198	198	198	198			198	Dit budget krijgen we van Den Haag en daar subsidiëren we vervolgens lokale partners van. Op preventie escalatie ggz. Hierop bezuinigen is geen bezuiniging, want het is extern geld.		
Omschrijving (2/2)	Doelgroep voor het beïnvloedbare deel. Wie bereiken we?	SMART doelen? Incl toelichting (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) waar staan de doelen? Zoals (begroting, regeling)	Alternatieven voor subsidie? Voorbeelden: bijzondere bijstand doelgroep, bijdrages van subsidiegebruikers waardoor minder subsidie samenwerking (zoals buurgemeentes)	Mogelijke taakstelling (Bedrag x € 1.000)				Maatschappelijk effect bij taakstelling Neem hierbij ook een eventuele kwetsbare doelgroep mee (incl wat zijn kwetsbaren in dit verband?)		
				2026	2027	2028	2029			
Algemeen maatschappelijk werk	o.a. ouderen, mensen die slecht ter been zijn, iedereen die ergens slachtoffer van is, alle inwoners die een maatje willen (zijn). Etc.	Dit geldt voor alles in Sociaal domein: doelen staan in aanvraag en beschikking van de subsidie. De mate van meetbaarheid verschilt. Streven is om met het opzetten van subsidieregelingen hier meer in te sturen. Door bijvoorbeeld in de regeling duidelijke mogelijke doelen op te nemen.						Advies is om niet te schrappen. Allereerst omdat de maatschappelijke kosten daarvan niet opwegen tegen het geringe bedrag dat wordt bezuinigd. Ook kan het niet in één keer geschrapt worden, omdat de subsidies al jarenlang worden gegeven en afgebouwd zouden moeten worden. Vanuit Beleid Sociaal Domein wordt gewerkt aan een meerjarenplan om alle subsidies efficiënter in te zetten en beter te kunnen sturen door middel van bijvoorbeeld subsidieregelingen. Eventuele taakstellingen kunnen beter tzt per regeling/onderwerp besproken worden dan nu per afzonderlijk potje.		
Bureau slachtofferzorg Haaglanden										
Organisatie voor ouderen										
Emancipatie en inclusie	Kwetsbare inwoners: juist gericht op								Mogelijkheid: Alles behouden of of alles	

Omschrijving (2/2)	Doelgroep voor het beïnvloedbare deel. Wie bereiken we?	SMART doelen? Incl toelichting (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) waar staan de doelen? Zoals (begroting, regeling)	Alternatieven voor subsidie? Voorbeelden: bijzondere bijstand doelgroep, bijdrages van subsidiegebruikers waardoor minder subsidie samenwerking (zoals buurgemeentes)	Mogelijke taakstelling (Bedrag x € 1.000)				Maatschappelijk effect bij taakstelling. Neem hierbij ook een eventuele kwetsbare doelgroep mee (incl wat zijn kwetsbaren in dit verband?)
				2026	2027	2028	2029	
	minderheidsgroepen die een safe space nodig hebben en/of samen met partijen meer bewustwording te creëren voor hun achterban.							schrappen. Advies is om niet te schrappen. Allereerst omdat de maatschappelijke kosten daarvan niet opwegen tegen het geringe bedrag dat wordt bezuinigd. Ook kan het niet in één keer geschrapt worden, omdat de subsidies al jarenlang worden gegeven en afgebouwd zouden moeten worden. Vanuit Beleid Sociaal Domein wordt gewerkt aan een meerjarenplan om alle subsidies efficiënter in te zetten en beter te kunnen sturen door middel van bijvoorbeeld subsidieregelingen. Eventuele taakstellingen kunnen beter tzt per regeling/onderwerp besproken worden dan nu per afzonderlijk potje.
Voorzieningen algemeen	Kwetsbare inwoners, bijvoorbeeld per (50+ flat) of wijkbewoners en mensen met mentale kwetsbaarheid.							
Wijkwerk- en bewonersorganisaties	Inwoners van de wijken (subsidiepartners werken aan sociale cohesie per wijk).							Vanuit Beleid Sociaal Domein wordt gewerkt aan een meerjarenplan om alle subsidies efficiënter in te zetten en beter te kunnen sturen door middel van bijvoorbeeld subsidieregelingen. De bewonersorganisaties zijn hier onderdeel van.
Bredewelzijnsorganisatie Kwetsbare inwoners								
Bredewelzijnsorganisatie uitvoeringsagenda				nvt				Geen mogelijkheden tot bezuinigden zonder de hele inzet op welzijn teniet te doen. Er loopt een samenwerkingstraject, strategische agenda traject en is al krapte. Vanuit Beleid Sociaal Domein wordt gewerkt aan een meerjarenplan om alle subsidies efficiënter in te zetten en beter te kunnen sturen door middel van bijvoorbeeld subsidieregelingen. Eventuele taakstellingen kunnen beter tzt per regeling/onderwerp besproken worden dan nu per afzonderlijk potje.
Anti-discriminatievoorzieningen	Alle inwoners, met name die discriminatie ervaren (in de brede zin van het woord).	Meldingen van discriminatie te registreren en gedupeerden bij te staan.		nvt				Mogelijkheid: behouden of deel bezuinigen dat niet sec de wettelijke taak is. Advies is om dat niet te doen. Preventie, bewustwording en kennisdeling is juist nodig om discriminatie tegen te gaan. Alleen een meldingsplek hebben is eigenlijk onvoldoende. Landelijk wordt een

Omschrijving (2/2)	Doelgroep voor het beïnvloedbare deel. Wie bereiken we?	SMART doelen? Incl toelichting (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) waar staan de doelen? Zoals (begroting, regeling)	Alternatieven voor subsidie? Voorbeelden: bijzondere bijstand doelgroep, bijdrages van subsidiegebruikers waardoor minder subsidie samenwerking (zoals buurgemeentes)	Mogelijke taakstelling (Bedrag x € 1.000)				Maatschappelijk effect bij taakstelling Neem hierbij ook een eventuele kwetsbare doelgroep mee (incl wat zijn kwetsbaren in dit verband?)
				2026	2027	2028	2029	
Jeugdorganisaties	kinderen en jongeren (en vrijwilligers die de kinderen/ jongeren begeleiden bij de activiteiten)	Kadernota Jeugd en Onderwijs, geen echt meetbare doelen opgesteld. in wezen zorgen we met de subsidie ervoor dat de (scouting)activiteiten/ lidmaatschap laag blijft	hogere eigen bijdrage aan deelnemers vragen waardoor (zeker de minder draagkrachtige) ouders/kinderen zullen afhaken. Don Bosco zorgt er al voor dat ze eerst allerlei andere partners benaderen voor een bijdrage voordat ze de subsidievraag bij de gemeente neerlegt					stelselwijziging voorbereid om o.a. gemeenten juist meer wettelijke taken te geven op gebied van preventie. Dit kan bovendien tot gevolg hebben dat de bekostiging van de ADV's landelijk georganiseerd gaat worden in plaats van per gemeente. In dat geval verandert het budget dat we van het Rijk krijgen hiervoor wellicht. Te bezuinigen bedrag weegt niet op tegen maatschappelijke kosten. zeker kinderen van minder draagkrachtige ouders zullen de contributie niet meer kunnen betalen (bij de scouting) en/of niet meer kunnen deelnemen aan de activiteiten. Bij Don Bosco zullen de activiteiten dan niet meer plaatsvinden.
Activiteiten integraal jeugdbeleid	oudere jeugd 12+ voor MDT-traject Follow your dreams is de kwetsbare doelgroep van thuiszitters/ werkeloze jongeren (tot 27 jaar)	Kadernota Jeugd en Onderwijs	bij de MDT trajecten liften we mee met Den Haag. Zij krijgen al hiervoor subsidie. Hierdoor zijn de kosten voor Rijswijk minimaal.					jongeren zullen minder actief zijn, meer hangen, baldadigheid, afglijden naar het criminele circuit, ze kunnen minder hun problemen bespreken. minder worden toegeleid naar vrijwilligerswerk (MDT) minder worden geactiveerd om weer naar school/te gaan werk (MDT-traject follow your dreams)
Kinderrechten/ jongerenambassadeurs	kinderen van groep 7 en 8 van onze Rijswijkse basisscholen leveren jaarlijks 1 lid als kinderrechtensambassadeur was ook ooit een zij geven gevraagd en ongevraagd advies aan de gemeenteraad over zaken die hun raken.	Kadernota Jeugd en Onderwijs, nota communicatie (afdeling communicatie). er was ook ooit een uitvoeringsplan (waar ongetwijfeld ook doelen in staan) maar die heb ik niet 1, 2, 3 paraat	is er niet					wegbezuinigen betekent dat er geen kinderrechtensambassadeurs meer zijn. Dat ligt wel gevoelig bij de raad omdat die enthousiast zijn over de ambassadeurs
Jeugd Interventie Team (JIT)	Jongeren 12 t/m 26 jaar die zijn uitgevallen op school of hier dreigen uit te vallen en/of problemen en overlast veroorzaken in hun leefomgeving							Deze posten worden al betrokken in de exercitie rond de taakstelling preventief jeugdbeleid
Maatjesproject ouder en kind	kinderen/jongeren krijgen een maatje die met hun leuke dingen gaat doen/ gaat spelen. bedoeld voor kinderen van kwetsbare gezinnen. ouders worden even ontlast en krijgen ook nog eens opvoedtips/ opvoedondersteuning. beide clubs werken met vrijwilligers die de maatjes zijn (meestal studenten social work), dus het mes snijdt aan 2 kanten	Kadernota Jeugd en Onderwijs	geen					kinderen van kwetsbare gezinnen krijgen geen maatje meer
Natuur en milieu activiteiten jeugd	kinderen, jongeren ouders	kadernota jeugd en onderwijs	provincie subsidieert al een deel van de plannen					

Omschrijving (2/2)	Doelgroep voor het beïnvloedbare deel. Wie bereiken we?	SMART doelen? Incl toelichting (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) waar staan de doelen? Zoals (begroting, regeling)	Alternatieven voor subsidie? Voorbeelden: bijzondere bijstand doelgroep, bijdrages van subsidiegebruikers waardoor minder subsidie samenwerking (zoals buurgemeentes) (onder voorwaarde dat de gemeente de rest bijdraagt). Is onderdeel van de hele aanpak Groen doet goed geen	Mogelijke taakstelling (Bedrag x € 1.000)				Maatschappelijk effect bij taakstelling. Neem hierbij ook een eventuele kwetsbare doelgroep mee (incl wat zijn kwetsbaren in dit verband?)
De ontdekkers	kinderen 2 t/m 12 jaar in alle wijken in Rijswijk	staan in de subsidieaanvraag		2026	2027	2028	2029	er is geen aanbod meer van naschoolse/ vakantieactiviteiten die vooral de minder bedeelde jeugd zal raken. kinderen maken niet meer kennis met het brede aanbod van activiteiten/verenigingen in Rijswijk, zullen dus minder vaak lid worden van zo'n vereniging. daardoor bewegen kinderen minder, gezondheid enz. enz
SOVA-trainingen								
Opvoedadviespunt	Ouders en kinderen. Opvoedingsvragen en -bekommernissen zijn alledaagse aspecten van het leven. Ouders krijgen antwoorden op hun vragen en zorgen omtrent opvoeding.							Deze posten worden al betrokken in de exercitie rond de taakstelling preventief jeugdbeleid
Subsidies preventief jeugdbeleid								Deze posten worden al betrokken in de exercitie rond de taakstelling preventief jeugdbeleid
JGZ BP Flex en POM	Alle kinderen van 0 tot 18 jaar.	Deels in de subsidieaanvraag (aantallen trajecten etc) en in de wet op de openbare gezondheid		nvt				De kosten stijgen juist. Jaarlijks hebben we onderhandeling over wat echt noodzakelijk is.
Gebiedsgericht werken								
Onafhankelijke clientondersteuning								
Sociaal Fonds	Inwoners in armoede.			38				
Garantstelling kredietbank								
Subsidies schuldhulppartners								
Stichting KEI	Kinderen die in armoede leven. Zij krijgen bijvoorbeeld toegang tot winterjassen, schoolbendogdheden, sportspullen etc.							
Regionale Platforms Arbeidsmarktbeleid								
Diensten bij wonen met zorg				20				Vanuit Beleid Sociaal Domein wordt gewerkt aan een meerjarenplan om alle subsidies efficiënter in te zetten en beter te kunnen sturen door middel van bijvoorbeeld subsidieregelingen. Deze subsidie wordt daarin meegenomen. Eventuele taakstellingen kunnen beter tzt per regeling/onderwerp besproken worden dan nu per afzonderlijk potje. Momenteel wordt €20.000 niet gebruikt en kan mogelijk ingeleverd worden.
MO en Bemoeizorg	Kwetsbare inwoners, die begeleiding nodig hebben om ernstigere problematiek en/of overlast te voorkomen.			nvt				